

P a m ě t n í k n i h a o b c e

V I N A R Y

Kniha tato se skládá z 200 listů, tj.400 stran.

Byla pořízena v roce 1930, nákladem obce Vinarské

1930

Členové obecní rady:

- Rudolf Novotný
- Josef Horák

Starosta:

- Vratislav Ouzký

Náměstek:

- V. Drašík

KRONIKÁŘ :

Josef Horák, Vinary čp. 43

Kronikářem zvolen na zasedání obecního zastupitelstva v roce 1930.

Letopisecká komise :

- Vratislav Ouzký, starosta
- Lad. Myška
- Josef Koucký

Základní informace o obci (rok 1930)

Poloha obce

Vinary, katastrální obec v okrese novobydžovském, rozkládá se v údolí, asi 8 km severozápadně od Nového Bydžova. Obec je lemována na západě návrším zvaným lidově Kopec, na severu Homolkou (284 m v.) na východě t. zv. Vlčí Hůrkou (282 m v.). Na straně jižní jest částečná rovina, na které se prostírají luka, jež jsou přetržena několika hrázemi, z nichž Malá hrázka a Velká trnová hráz jsou nejzadnější, zbytek to bývalých rybníků. V okolí obce nachází se takových rybníčných hrází více, dnes buď částečně rozvezených a svědčí o velkém rybníčním hospodářství, které se tu asi provozovalo. Z oněch rybníků dochovaly se na naše časy dva a sice rybník "Návesník" ve středu obce a "Navrátilék" za vsí směrem na sever. Z vysušených rybníků jsou známy: Zezulka při silnici ke Lhotě Smidarské po pravé straně, dále Kamenec či Rákosník pod usedlostí čp. 80, pak Vokarec pod návrším zv. Kopec, dále Rybníček a Rybník, z kterých dnes stala se úrodná luka a pole, v místech kde býval rybník Zezulka založena jest proutnice.

Kopec zv. Vlčí Hůrka byl v r.1912 zalesněn. Na straně severovýchodní nad obcí táhnou se dva sady třešňové, majetek to obce, které byly dle pamětní "Knihy kmenového jmění obce Vinar" roku 1852 vysázeny.

Na ostatních vyvýšeninách jsou úrodná pole.

Výměra katastru

Celková výměra všech pozemků v katastrální obci Vinary jest 389 ha 89 a 15 m, čistý katastrální výnos všech pozemků 16 987 K 18 h.

Počet budov

Ve Vinarech je 102 popisných čísel.

Majitelé budov

čp.	1. Josef Brož, hostinec	čp.	54. Václav Jor
	2. Jan Horák		55. Františka Bradnová
	3. obecní pastouška		56. Josef Nezbeda
	4. Stanislav Záveský		57. Jan Malát
	5. František Líbal		58. Josef Roudný
	6. František Černý		59. František Trejbal
	7. Rudolf Čapek		60. Anton. Archalous
	8. Jan Myška		61. Josef Holman
	9. Josef Šádek		62. Josef Lámus
	10. Josef Nezkusil		63. Josef Jelínek
	11. Josef Hezký		64. Josef Kolč st.
	12. František Višňar		65. Josef Kubišta
	13. Josef Nízký		66. zruš. bylo v Janovic.
	14. Václav Šádek		67. Frant. Šindelář
	15. Jan Vlach		68. Cyril Zajíček kovárna
	16. Josef Kolč ml.		69. František Obešlo
	17. Josef Ouředník, kovář		70. škola
	18. Josef Matyáš		71. František Novotný
	19. Josef Koucký		72. František Šoufek
	20. František Myška		73. v Janovicích zrušeno
	21. vyhořelé, neobydleno		74. Frant. Horák z č. 77
	22. Jaroslav Žilka		75. zrušeno

23. Františka Řeháková	76. Václav Draštík
24. neobydleno	77. František Horák
25. Josef Jelínek	78. v Janovicích zrušeno
26. Bohumil Jor	79. výměnek při čp.2
27. Josef Jelínek	80. Josef Myška
28. František Forman	81. Václav Vlach
29. Josef Kozák	82. výměnek při čp.29
30. Josef Košátko	83. Karel Hladík
31. Václav Musil	84. výměnek při čp.19
32. Jan Žilka	85. Josef Rajm vým.čp.72
33. Josef Jelínek z č. 27	86. výměnek při čp.26
34. Alois Draštík	87. výměnek při čp.30
35. Josef Kozák z č. 29	88. zrušeno
36. Anna Bradnová	89. Alois Draštík, výměn.
37. František Dejl	90. Josef Rajm, výměnek
38. Josef Rajm	91. Josef Brodský
39. Ladislav Nezkusil	92. Josef Ouzký, výměnek
40. Josef Čapek	93. Marie Žilková, obchod
41. Václav Forman	94. Josef Draštík, výměn.
42. Ladislav Matyáš	95. Rudolf Obešlo
43. Josef Horák	96. Frant. Líbal, výměnek
44. František Krupička	97. Vrat. Král, řez. krám
45. František Vlach	98. Josef Brož, výměnek
46. František Černý	99. Josef Nízký, výměnek
47. Vratislav Ouzký	100. Josef Myška
48. Vratislav Král	101. Václav Roudný
49. František Jánský	102. Anna Krchovová, kovár.
50. Marie Rajmová	103. obecní domek
51. Rudolf Novotný	104. Václav Vlach, výměnek
52. Josefa Myšková	105. Václav Jor, výměnek
53. Josef Drastík	

Škola

Dle školní pamětní knihy byla škola založena roku 1777 a vyučovalo se nejprve v č. 27, teprve r. 1790 ve vlastní budově pod číslem 40. Obec sama vydržovala školu, teprve r. 1815 převzal náklad hmotný Leopold Kinský, hrabě Chlumecký. Ten čas přivtělily se též Malé Kozojedy a spolupatronem školy stal se též dymokurský hrabě Černín.

Roku 1877 postavena nová školní budova č. 70, nákladem 4 117 zlatých 51 kr. Plán zhotovil mistr zednický Douša z Nového Bydžova. Dne 28. října 1877 byla škola slavnostně vysvěcena p. farářem Huškem ze Starého Bydžova za přítomnosti p. starosty Jana Novotného a p. radních a četného obecnstva. Vyučování počalo 29. října 1877.

V roce 1883 rozšířena na dvojtřídku, za kterýmžto účelem byla škola přestavěna.

Příslušnost k úřadům

Obec přísluší k okresnímu úřadu v Novém Bydžově, okresnímu soudu tamtéž, krajskému soudu v Jičíně, berní správě a bernímu úřadu v Novém Bydžově, okresnímu školnímu úřadu v Novém Bydžově, ředitelství státních drah v Hradci Králové, farnímu úřadu církve římskokatolické ve Starém Bydžově, duchovní správě církve československé v Novém Bydžově, poštovnímu úřadu ve Smidarech a četnické stanici ve Žlunicích.

Obyvatelstvo r. 1930

Podle sčítání lidu z roku 1930 obývalo naši obec 372 osob, z toho mužů 189, žen 183, vesměs národnosti české, vyznání římsko-katolického 283, československého 83, řecko-katolického 1, českobratrského 1, bez vyznání 4. Analfabetů je 6.

V posledních volbách konaných v r. 1927 zvoleni :

Obecní zastupitelstvo od r. 1927

starostou Vratislav Ouzký rolník č. 47, náměstkem Václav Draštík č. 76, členy obecní rady: Rudolf Novotný č. 51 a Josef Horák č. 43.

Ostatní členové obecního zastupitelstva :

Josef Jelínek, rolník č. 27	František Obešlo, rolník č. 69
Karel Hladík, rolník č. 83	Josef Myška, rolník č. 80
Josef Rajm, rolník č. 38	Václav Jor, rolník č. 54
František Horák, č. 77	Josef Jelínek, rolník č. 25

Spolky a organizace

V obci je sbor dobrovolných hasičů založen r.1898, předseda: Vratislav Ouzký, rolník č. 47, jednatel: Josef Roudný, truhlář č. 58, velitel: Václav Musil, obchodník č. 31. Spolek čítá 48 členů, činných 14, ostatních 34.

Hospodářsko-čtenářská beseda založená roku 1898 a čítá 65 členů, předseda: Vratislav Ouzký, rolník č. 47, jednatel: Václav Draštík, rolník č. 76.

Spořitelní a záložní spolek pro Vinary a okolí založen roku 1899 a čítá 74 členů. Starosta: František Černý, rolník č. 46, předseda dozorčí rady: Vratislav Ouzký, rolník č. 47, pokladník: Rudolf Novotný, rolník č. 51.

Dobytčí pojišťovna založená roku 1912 čítá 46 členů, předseda: Vratislav Ouzký, rolník ve Vinarech č. 47, jednatel: Karel Hladík, rolník č. 83.

Spolek divadelních ochotníků "Havlíček" založen roku 1920 čítá 70 členů, předseda: Vratislav Ouzký, rolník č. 47, jednatel: Josef Černý, syn rolníka č. 46.

Spolek chovatelů králíků a drobného hospodářství užitečného zvířectva čítá 44 členů, předseda: Vratislav Ouzký, rolník č. 47, jednatel: Adolf Slavík, řídicí učitel.

Místní organizace republikánské strany zemědělského a maloroľnického lidu založena roku 1908 čítá 38 členů. Důvěrník: Vratislav Ouzký, rolník č. 47.

Místní sdružení republikánského dorostu založeno v roce 1909 a čítá 54 členů. Důvěrník: Václav Myška č. 52. Domovina domkařů a maloroľníků založená roku 1920 čítá 19 členů, důvěrník: Václav Musil, obchodník č. 31.

Osoby zastupující veřejné úřady

Řídicím učitelem jest Adolf Slavík, učitelem Karel Hubka.

Památost sochy

Nejstarší sochou v obci je kříž, který stojí u silnice nedaleko rybníka proti číslu 27. Jak nese nápis byl postaven roku 1781. Nejprve stál proti chodníku školní budovy a číslu 83 (dř.č. 1) a byl v roce 1888 na žádost p. Marie Brožové, majitelky statku č. 83 (dříve č. 1) přeložen na místo kde stojí socha Matky boží, s tou podmínkou, že pí Marie Brožová na svůj náklad veškerý kámen do základů přivéztí dá. Bohužel, že se tak plně nestalo a do základů bylo upotřebeno i kamenného zábradlí, jež kolem sochy kříže dříve se nacházelo. V roce 1893 byl kříž nákladem občanů vinarských opraven a umístěn proti číslu 27 u silnice blíže rybníka.

Socha panny Marie byla postavena roku 1893, na kterýžto šlechetný účel daroval zdejší Josef Ouzký, rolník č. 47 narozený roku 1815 částku 300 zlatých a na jeho přání byla socha umístěna proti škole. Z peněz jím věnovaných byla socha zakoupena za 250 zlatých a ostatní částky užito na pořízení zábradlí.

U silnice vedoucí z Vinar do Lhoty Sm. stojí socha sv.Donáta, která byla postavena r.1873 nákladem občanů vinarských.

Historie obce Vinary (od roku 1390 do 1929)

1390 (Ang. Sedláček Hradý a zámky České str. 300)

Vinary (dříve Vinaři) připomínají se již roku 1390. Tehdáž držel ves a statek Vinary Bohuněk Chotělec, dříve z Lupenice řečený, zemřel asi roku 1395.

1406

Ve Vinarech byly též i jiné statky vladyčí. Roku 1406 připomíná se Hertvík a roku 1407 Mikuláš Kbel.

1425

Později seděl na dvoře Jíra Kovač z Kovače, jenž roku 1425 na Vinařích 100 kop věna manželce své Zdeně z Bělušovic zapsal. Po něm následovala dcera Zdenina Důra, manželka Vaňka Kavalce z Lipoltic. Tato postoupila Vinary a všechna práva svá roku 1450 Zdeňkovi z Vinar a Petrovi z Plotiště.

Tvrz ve Vinařích s příslušenstvím držel po Kačce z Labouně manžel její Petr ze Sloupina, rychtář v Chlumci a ten ji zapsal roku 1431 Mikšovi Petrbachovi z Plačic a Jarošovi ze Sloupna.

I v potomních dobách byla ves rozdělena.

Nemáme dokladů jak ve válkách husitských v dědině bylo. Možno souditi z historie okolních vsí, že vrchnost ve Vinarech byla kališnická a že Vinary husitských vpádů byly uchráněny. Dokladů však na to nemáme.

Po smrti krále Václava IV. 16. srpna 1419 nastoupil na trůn český jediný jeho bratr Zikmund, král uherský, jež ale Čechové za krále přijmouti nechtěli, kladli mu za vinu upálení mistra Jana Husa a vyčítali mu, že toto upálení stalo se na věčnou potupu národa českého.

Národ sám rozdělen byl na tři strany, katolickou, kališnickou či pod obojí a husitskou, kterážto poslední rozpadávala se na více sekt, z nichž nejznamenitější byla strana Táborů či Táboritů pod vedením Jana Žižky z Trocnova.

Zikmund, hodlaje podniknouti válečnou výpravu proti Turkům, prohlásil ovdovělou královnu Žofii za vladařku království českého a jí ku pomoci ustanovil radu vladařskou, v jejíž čele byli Čeněk z Vartenberka jinak z Vesele, nejvyšší purkrabí pražský. Tento pán, jenž v krajině zdejší měl hojnost statků pozemských, mocně zasahoval do tehdejších událostí národa našeho. Pan Čeněk, muž krásný, pěkné výmluvnosti, přiznával se ke straně pod obojí a brzy se spojil s Pražany proti králi Zikmundovi.

Pan Čeněk nebyl povahy pevné a hrál často úlohu velmi obojetnou. Stál sice v čele strany pod obojí, ale se stranou královskou nechtěl se také nadobro rozejíti, k čemuž ovšem nemálo přispělo chování se strany výstřeni, vedené knězem Janem Želivským.

Po boku Čenka z Vartenberka zúčastnil se veškerého tehdejšího ruchu též Jan Ohnišťko, pán na Smidarech.

K urovnání neblahých zmatků v zemi sešel se 1. června 1421 valný sněm v Čáslavi, na němž zastoupeny byly všechny tři strany národa. Přítomen byl též Čeněk z Vartenberka, Jan Ohnišťko ze Smidar a z okolí Mikuláš z Barchova, Mikšík z Ulibic, Usík z Bašnic, Stráník z Kopidlna.

1423

Když pak působením pana Čeňka z Vartenberka dohodli se páni pod jednou s pány pod obojí, by spíše straně Táboritů čeliti mohli, vytrhl Žižka r. 1423 do krajin Čeňkových, zdělal v nich nejprve škody dosti daleko a široko nepotkávaje se hned se řádným a dostatečným odporem. Okolní páni vedením pana Čeňka a Arnošta Flašky z Pardubic seděním na Rychenburce sebrali lid svůj a Žižka zvěděv o tom, ustoupil před nimi z rovin nad řekou Cidlinou ku pohoří na jehož svahu stojí město Hořice. Tam postavil se na vršku hned vedle města na straně jihovýchodní, kdež stál již tehdaž kostel sv. Gotharda na vyhlídce do širé krajiny. Zde spořádal vojsko své k bitvě, maje dvě řady vozů, na nichž postavil děla obrácená proti rovině. Páni táhli za ním, silni jsouce jízdou a hned ho tavili se k útoku. Koňmo nemohli však hnáti do vrchu, nýbrž museli sesednouti s koní a podstoupili boj pěší, který jim byl nesnadný pro nezvyklost i pro těžké odění. Když se blížili k vozům, chtěje jich dobýti, spustil na ně Žižka ostrou střelbu z děl, kterou utrpěli těžké ztráty. Přitom se během do kopce unavili dříve, než mohli na vozy udeřiti, tu pak Žižka pustil na ně lid svůj čerstvý, od něhož poraženi byli. Vozy, pušky, koně jim pobráni a vítězství Žižkovo bylo úplné. Pan Čeněk z Veselí sám ztratil největší část svého lidu, takže jen s malým počtem se zachránil útekem a zavřel se bezpochyby na některém hradě svém.

Žižka vpadl nyní opět na statky jeho a jiných jeho spojenců, kdež jmenovitě mezi Smidary a Kopidlnem oblehl a dobyl tvrze pána Sulka z Kozojed a porazil vojsko pána Češovského, Žlunského, Sekerského v bitvě blíže Volanic na polích Vražedník a Krakov. Žižka, jehož vojsko leželo táborem ve "Valech" u Češova, pro vítězné seči tvrze pobořil a snad spálil, neb šedesát lidí z posádky tvrze kozojedské zahynulo při tom ohněm. (Tomek: Žižka str. 160). S jistotou můžeme tvrditi, že boje u Hořic po boku pana Čeňka z Vartenberka a Veselé činně se zúčastnil též Jan Ohnišťko, pán na Smidarech. Avšak mu toho Žižka nezapomněl, ač po vítězství svém u sv. Gotharda tvrz Smidarskou pominul, uhnul vojem svým krajinou severněji nad Smidary směrem západním k tvrzi Kozojedské.

1424

Roku následujícího 1424 zvítězil Žižka dne 6. ledna nad protivníky svými u Skalice a táhl s vojskem svým k Hostinému. Při útoku na město bylo však mnoho lidí Žižkových pobito a raněno, takže musil od dobývání upustiti. Naproti tomu dobyl brzy Mlázovic, tvrze Jana Černína mezi Hořicemi a Jičínem a zabili sú toho Četnína. Odtud táhl k Smidarům, tvrzi zemana Jana Ohnišťka a dobyv ji, spálil ji. (Tomek: Žižka, str. 185). Tvrz Smidarská stávala v místech, kde jest nyní zámek a zaujímal celou prostranství mezi mlýnem "Podradním", dvorem, farou a Cidlinou. Byla dílem z kamene, dílem ze dřeva vystavěna a ačkoliv v níže položená, dala se, jsouc valěe a příkopy jež vodou z Cidliny snadno naplniti se mohly, dobře hájiti. Valy a příkopy bylo dobře ještě znáti na počátku století devatenáctého.

(1825)

(Při velkém ohni r. 1825 vyhořel též zámek na místě původní tvrze postavený a při stavbě nynějšího zámku a úředního domu byly valy se zemí srovnány.)

1443

Žižka spálil i ves Smidary, tvrz Nestihněv dobyl a spálil. Roku 1443 připomínají se dvůr a tvrz Nestihněv pustými.

1488 1516

Hlavní část Vinar držel r. 1488 Kunat z Dobřenic. Před r. 1516 koupil pan Krupý z Probluze statek Vinary od Bernarda ze Zásmuk, ale nedlouho potom přivtělen jest k panství Chlumeckému.

1545 (Paměti St. Bydžova od V. Šráma)

Od panství Chlumeckého pak byly Vinary zase odděleny r.1545 a byly jako samostatný celek v držení vладыky z Pašíněvsi. V Starobydžovském kostele v předsíni chrámové po levé straně jest ve zdi zasazený kámen náhrobní z pískovce. Uprostřed kamene znak: rytíř v loďce sedící drže v rukou veslo a kolem je nápis:

"Letha - Panic 1-5-5-5 W niedieli Przed swatím Havlem Umrzel - Václav - syn Urozeného Pana Zacharze z Passinievsy na vinar. Pan buh Racz dussi jeho Milosti v Beyty A tuto gest Pochován."

(Paměti Starého Bydžova napsal farář Vác. Šrám, str.33).

1571 1596 (Místopisný slovník království českého Ang. Sedláčka str. 960)

Roku 1571 držel Vinary Vilém Miřkovský z Tropčic, jehož syn Vilém prodal je r. 1596 Maxmiliánovi Rašínovi z Ryzemburku.

1628-1635(Místopisný slovník království českého Ang. Sedláčka str. 960)

V letech 1628 - 1635 patřily Vinary knížectví frýdlantskému, pak vráceny Rašínům a byly dlouhá léta v jejich držení. Později připadly k Chlumci n. C.

(z Místopisného slovníku historického království českého Ang. Sedláčka str. 960)

Po odboji stavů českých, jenž smutně skončil bitvou na Bílé Hoře r. 1620, byly tvrz a poplužní dvůr Vinary skonfiskovány Janu a Adamovi Rašínovi z Ryzemburku. Rod Rašínů byl vyznání nekatolického. Později byl zkonfiskovaný majetek bratřím Rašínovým navrácen.

Kateřina Vratislavová roz. Rašínová z Ryzemburku prodala r. 1628 dvůr s tvrzí a dědinou Albrechtu Valdštejnovi, knížeti Frýdlanskému za 14000 zlatých rýnských a patřily ke knížectví frýdlanskému do r. 1635. Pak navráceny Rašínům a byly dlouhá léta v jejich držení.

1654(Český zemský archiv v Praze)

V r. 1654 držel statek Vinary pan Adam Rašín z Čyssenburgku. Dle "výpisu z berní ruble kraje hradeckého sv. 12 fol. 669-670 z roku 1654" byli ve Vinarech 2 sedláci, 7 chalupníků, 3 stavení rozbořený a pustý a 1 dvůr svobodný.

Paměti St. Bydžova od V. Šráma

1659(Český zemský archiv v Praze)

Roku 1659 podal farář smidarský, rodilý Polák, arcibiskupovi zprávu o vykonané zповědi velikonoční ve farnosti smidarské, starobydžovské, petrovické a chomitické a v ní píše:

"Nepatrný jen počet trvá při víře nekatolické, z nichž nejvíce připadá na Vinary, totiž 13, mezi nimiž paní statku Kateřina Rašínová z Ryzemburku.

Za války třicetileté výměnou přivtělen byl dvůr s tvrzí a dědinou k panství chlumeckému.

Tvrz ve Vinarech dříve číslo popisné 37a - 37b stávala v těch místech, kde stojí stodola p. Frant. Horáka čp. 77. Dvůr panský stával v místech kde stojí t. zv. familie čp. 33 a 34 a snad i jinde.

1674 (Český zemský archiv v Praze)

Kolem r. 1674 odváděli vinarští občané faráři ve Smidarech na desátcích: Jeden sedlák 1 korec žita a 1 korec ovsa, dvůr a později familianti po 2 korcích 3 čtvrtcích obého obilí, obec 23 kr. ročně. Celkem vynášely desátky faráři ve Smidarech 77 korců

1 věrtel 1 čtvrtce žita a 76 korců 3 věrtele 1 čtvrtce ovsa.

R. 1851 se vinarští sousedé od těchto desátků vykoupili za 10zl. 49.5 kr. a za 1 zl. 13.5 kr. mléčného.

1712 1713 (Český zemský archiv v Praze)

V roce 1712 bylo ve Vinarech 106 obyvatel.

Dle příznávací tabulky poddaných v katastru t.zv. tereziánském statku vinarského ze dne 4. listopadu r.1713 byli ve Vinarech 3 sedláci, 10 chalupníků a 1 hospoda.

1760 (Obecní vinarský archiv)

Na desátcích odváděli vinarští poddaní smidarskému faráři žita 2 str. 3 čtvrt. a ovsa 2 str. 3 čtvrt.

1767 1769(Obecní vinarský archiv)

Následkem neúrody v r. 1767 povstala drahost nejen obilí, ale i všech životních potřeb. Rok následující byl úrodnější a zvláště rok 1769 kdy na podzim stál korec pšenice 2 zl., žita 1 zl. 30 kr., ječmene 1 zl. a ovsa 40 kr.

1770

Nejsmutnější byl rok 1770 a dvě léta po něm. Toho roku na den sv. Josefa 19. března nastala chumelenice a sněžilo po několik dní, takže místy bylo sněhu na 2 lokte, který teprve ku konci dubna úplně roztál. Ozimy byly vyleženy, jarní setí se opozdilo, léto bylo neobyčejně deštivé a následkem toho žeň velmi chudá a jen vyrostlé zrno se sklídilo. Ceny obilí rychle stoupaly. Lid měl sice z roku minulého zásoby obilí, ale mnozí, spoléhající na příští úrodu, za slušné ceny obilí vyprodali, čehož využili obilní lichváři a obilí zakoupili.

1771

Roku 1771 čekaná úroda se nedostavila, počasí bylo mokré a studené. Místo obilí vyrostla zvláště v nížinách skoro samá metlice. Ve žních pro mokro se nemohlo ani na pole přijeti. Ceny obilí úžasně stouply, korec žita byl za 12-16 zl. a nebyl k dostání, pšenice 16 zl., ječmen 10 zl., oves 7 zl., hrách 14 zl., čočka 12 zl., jáhly 16 zl. korec.

1772 1773

V roce 1772 mnozí neměli ani obilí k setí, ani peněz, by si jej koupiti mohli.

Stavové čeští půjčili v dubnu t.r. milion zlatých nejvýše potřebným.

Pro nedostatek obilí zůstalo mnoho polí neosetých a nevalná úroda toho roku měla za následek drahotu a hlad v následujícím roce 1773. Lidé nosili peníze v rukou, rádi by si chleba koupili ale nebylo odkud. Chudí lidé pekli chléb z otrub, jedli kaše z prachu mlýnského a kteří ani toho neměli, požívali kopřivy, lebedu a jetelové paličky. Když se jim ale potom lepšího sousta dostalo, mřeli, poněvadž příliš zemdlený žaludek silnější stravy nesnesl.

V Čechách zemřelo lidí hladem zmořených a nemocemi zachvácených na 250 tisíc, v hradeckém kraji 32 960 osob.

1775

Hnutí lidu selského v druhé polovici 18. století zasáhlo také zdejší krajinu. V měsíci březnu r. 1775 pozdvihl se poddaný lid na Náchodsku a táhl dále do kraje, takže 24. března od Sloupna přitáhla tlupa do St. Bydžova a dále ke Kopidlnu. Neví se, zda-li někdo i z naší obce se snad povstání zúčastnil.

1776

Ceny obilí a potravin r. 1776 byly dosti mírné, platilo se za měřici pšenice 1 zl. 50 kr., žita 1 zl. 20 kr., ječmene 1 zl. 8 kr., ovsu 56 kr., libra masa hovězího 5 kr., mýdlo 12 kr., máz piva 4 krejčary.

1778

Ve vojně s Pruskem r. 1778 byl v HLušicích hlavní stan rakouského vojska, kde císař Josef II. a Maxmilián v zámku vrchnostenském pobývali. Snad i v naší obci se část vojska nacházela.

1780

Rok 1780 byl na sklizeň obilí velmi pozdní, neb koncem srpna klidily se ještě pšenice.

1781

Následující rok 1781 byl pro poddaný a robotný lid pamětný tím, že v tomto roce byly vydány t.zv. patenty císaře Josefa II. a sice:

Dne 18. října 1781 vydán patent toleranční a zrovnoprávnění církví a dne 1. listopadu vydán patent o zrušení nevolnictví a omezení roboty.

1785

Dle výpisu z hlavní knihy josefského katastru pro obec Vinary z r. 1785 bylo ve Vinarech 13 domů, 13 baráků, panský dvůr, panský ovčín, obecní pastouška, kovárna a panský chlumecký řeznický krám.

Pole 452 jitra 1514 čtver. sáhů

Louky 138 " 1488 " "

Lesy 32 " 1348 " "

1788

V roce 1788 byl vinarský dvůr rozdělen mezi vinarské usedlíky. Bylo zřízeno několik nových dědičných gruntů t.zv. familií a ke každé bylo přiděleno 40 měřic rakouských do dědičného nájmu. Ostatní chalupníci, kteří se za dědičné nájemníky přihlásili, měli dostati tolik, kolik se jim do 40ti měřic u chalupnických gruntů nedostávalo.

Baráčníkům dostalo se po 10 měřicích. Jeden každý dědičný pronájemník zavázal se, že bude z jedné měřice první třídy (klasů) 2 zl. 7kr., z druhé třídy 1 zl. 37 kr. a do třetí třídy patřící role 1 zl. 17 kr. povinen platiti do vrchnostenského důchodu. (Kniha obecní)

Smlouva o tomto dědičném nájmu jest uložena v archivu obce Vinar.

1800

Roku 1800 stála měřice pšenice 3 zl. 58 kr., žita 3 zl. 29 kr., ječmene 2 zl. 16 kr., ovsu 1 zl. 24 kr. v bankocetlích.

1804 1771 1805

Neúrodný byl rok 1804 a k dovršení bídě padly ve zdejších kraji kroupy. Korec žita stál přede žněmi 24 zl., pšenice 30 zl.

První očíslování domů v Čechách nastalo r. 1771, avšak r. 1805 byla čísla domovní změněna.

1811

Roku 1811 nebylo dostatek peněz kovových a proto vydány peníze papírové tak tvané bankocetle. Bylo jich však vydáno veliké množství a tu mimo nadání císařským patentem snížena byla od 15. března t.r. cena bankocetlí na pětinu, takže 1 zl. toliko 12 kr. a 100 zl. jen 20 zl. platilo. Nato vydány nové peníze papírové zvané šajny.

Kdo půjčil před rokem 1811 100 zl. stříbra, dostal 100 zl. v bankocetlích a za tyto 20 zl. v šajnech papírových, které měly cenu 8 zl. ve stříbře, ze 100 zl. stříbra ztratil 92 zl. stříbra.

1813

Ve válce francouzské r. 1813 prošlo zdejším krajem mnoho vojska rakouského, ruského a pruského, což zruvalo od měsíce května do Vánoc.

1835

V roce 1835-1836 stavěla se erární silnice z Nového Bydžova přes Smidary do Jičína. Původně měla vésti přes ST. Bydžov k Vinarům a ke Sběři. Avšak vinarští občané nepřáli si, aby silnice vedla obcí vinarskou, bojíce se, že by po ní mohlo táhnouti vojsko, které v tu dobu bylo pro venkovský robotní lid ukrutným břemenem.

1843

Dle abecedního seznamu ve stabilním katastru zn. Kraj bydžovský č. 437 pro obec Vináry ze dne 15. února 1843 bylo ve Vinarech: sedláci 2, familiantů 15, chalupníků 11, baráčníků 21, hospoda 1, kovárna, škola a obecní pastouška. Celkem 52 domovních čísel.

1848

Rok 1848 jest památný, neb toho roku 15. března dostalo se národům rakouským ústavy neboli konstituce.

Dne 30. května t.r. konán v Praze slovanský sjezd, po němž došlo k revoluci svatodušní, bombardování a obležení Prahy, velicím generálem Alfredem Vindischgretzem.

Zákonem ze dne 7. září 1848 zrušil rakouský parlament úplně robotu. Vrchnosti v Čechách dostali co náhradu za robotu 55 mí lionů zlatých a 7 milionů za robotu potahem. Byly zřízeny zvláštní vyvazovací fondy, ze kterých byla náhrada vrchnostem za robotu vyplácena a sedláci museli přispívati penězi do těchto vyvazovacích fondů a takto se z roboty vykupovati, což trvalo 40 roků.

Šlechta za peníze získané výkupem zlepšovala svoje hospodářství, kupovala stroje, zatím co sedláci se zadlužovali.

1849

V roce 1849 vydán prozatímní řád obecní, který stanovil nový způsob volby do obecních výborů. Vrchnostem odňata moc policejní a soudní, zřízeny okresní hejtmanství a soudy. V Novém Bydžově jejich činnost započala roku 1850.

1851

Na nový rok 1851 skládalo nově zvolené představenstvo obce Vinar v chrámu páně ve St. Bydžově slavnostní přísahu.

První obecní výbor volený dle nového obecního řádu se připomíná r. 1852. Zápis, z kterých členů sestává, najdeme v "Knize jmění kmenového", kde na straně 100 je zápis následující:

1852

Roku 1852 za času ouřadování p. Josef Draštika představený ho, Josef Vlacha jakožto staršího a Josef Auzkýho mladšího obec ního radního. Výborů Josef Zajíčka, Josef Prokla, Josef Jora, Jana Rajma a Matěje Vlacha, byl jest založen ve Stráni třešňový sad, kterýžto sazenice z Vobory Sintrovský přivezené byly.

1862

V roce 1862 byla zřízena Annou Švandovou z Vinar čp.30 chudinská nadace, jejíž jmění nachází se na knížce fondu chudinské ho a až na dnešní časy se dochovalo. Zápis o tom "Nadací listina ku prospěchu chudých obce Vinar" uložena jest v obecním archivu. 1866 válka s Pruskem.

1866

Roku 1866 byly naše kraje svědkem válečného konfliktu prusko-rakouského. Asi v polovině června toho roku vtrhla pruská armáda třemi proudy do severovýchodních Čech. Dne 29. června na sv. Petra a Pavla strhla se bitva mezi rakouským a pruským vojskem u Jičina.

Vojsko rakouské ustoupilo před Prušáky jednak směrem k Hořicům a pak k Vysokému Veselí a Smidarům. Na levém křídle rakouské armády ustupoval královský sbor saský, který dne 30. června dorazil do naší obce a utábořil se kolem cesty vedoucí z Kozojídek do Vinar. Po krátkém odpočinku však odjeli Sasíci směrem k Novému Bydžovu.

Následujícího dne 1. července přišli do naší obce běženci, obyvatelé z okolí Jičina, kteří utíkali před Prušáky. S nimi se dali strhnouti i někteří vinarští sousedé, kteří utíkali poněvíc do sekeřických lesů i jinam. 2. července dorazili do naší obce Prušáci. Hlavní síla je jich rozložena byla poněvíc na vrchu "Homolce" a mezi obecními sady třešňovými. Vojsko pruské nadělalo velké škody na polních kulturách, potom i v třešňových sadech. Zralé třešně byly jimi otrhány, ba i někteří vojíní větvičky s třešněmi šavlemi usekávali a tak ničili třešňové stromy. V obci zrekvirovali 3 kusy hovězího dobytka, který odporazili. Z rybníka na návsi byla voda pruskými koňmi takřka vypita, neb ve studnách byl vody nedostatek. Pruští důstojníci bydleli poněvíc v dědině. V čísle 51 byla uložena pruská plukovní pokladna, kterou při odjíždění zvrátili u silnice pod mostek. Jinak se Prušáci nějakého násilí nedopouštěli, neb se u nás dlouho nezdrželi a druhého dne hned po půl noci hlavní síla směrem na Nechanice k osudné bitvě u Hradce Králové vyrazila.

Starostové obce

Prvním představeným obce byl

<i>od roku</i>	<i>1852 do roku</i>	<i>1860</i>	<i>Josef Draštík</i>	<i>č. 34</i>
-“-“-“-	1861	-, -	1863 <i>Jan Novotný</i>	č. 51
-“-“-“-	1864	-, -	1868 <i>František Rohoznický</i>	č. 32
-“-“-“-	1869		<i>Josef Fiala</i>	
-“-“-“-	1870	-, -	1871 <i>Josef Toucha</i>	
-“-“-“-	1872			
-“-“-“-	1873	-, -	1875 <i>František Rohoznický</i>	č. 32
-“-“-“-	1876	-, -	<i>František Matlas</i>	č. 50
-“-“-“-	1877	-, -	1879 <i>Jan Novotný</i>	č. 48
-“-“-“-	1880	-, -	1885 <i>František Matlas</i>	č. 50
-“-“-“-	1886	-, -	1892 <i>Jan Horák</i>	č. 2
-“-“-“-	1892	-, -	1903 <i>Josef Myška</i>	č. 20
-“-“-“-	1904	-, -	1905 <i>Bohumil Jor</i>	č. 26
-“-“-“-	1905	-, -	1907 <i>Josef Ouzký</i>	č. 47
-“-“-“-	1907	-, -	1912 <i>Josef Brož</i>	č. 1
-“-“-“-	1912	-, -	1916 <i>Bohumil Jor</i>	č. 26
-“-“-“-	1916	-, -	1919 <i>Jan Vlach</i>	č. 15
-“-“-“-	1919	-, -	1935 <i>Vratislav Ouzký</i>	č. 47

Různé události v obci

1880

Silnice, vedoucí naší obcí k Novému Bydžovu byla postavena roku 1880. (Viz. obecní archiv). Spor soudní vinnarských starousedlíků neb rustikalistů s místními baráčníky začal asi v r. 1880, trval v letech 1882-3 a skončen v r. 1884. Smír byl podepsán 29. ledna 1885 u okresního výboru v Novém Bydžově. Starousedlíci obdrželi do obce vinnarské do vlastnictví užívané č. katastr. 560, 36, 37, 594, 552, 567 atd. Při rozparcelování těchto parcel obdržel každý starousedlík 1700 sáhů do úplného vlastnictví, avšak ne v jediném kuse, nýbrž vesměs ve třech, čtyřech až i pěti kusech. Starousedlíci se zavázali, že zaplatí za každou měřici 2 zlaté do důchodu obce vinnarské, jakožto výkup za vlastnictví knihovny a 2/3 obecních dluhů, mimo dluh školní, který se do dluhů obecních nečítá.

Baráčníkům za to přiřčeny obecní pozemky t.zv. "Podháje" č. katastr. 599, z nichž každý obdržel 3 1/2 věrtele t.j. 700 sáhů a zaplatil 2 zlaté za každou měřici do obecního důchodu. Starousedlíků bylo 32, baráčníků 15. Právní zástupce starousedlíků byl Dr. Hlavač z Prahy, zastupoval jej Dr. Karel Moteyl. Obec jako kurátora zastupoval Dr. Václav Carda. Staros tou byl Frant. Matlas. Vypsáno z protokolu z 29. ledna 1885. Doklady i smlouvy jsou uschovány v obecním archivu.

1886

Vybírání rybníku

V roce 1886 a následujících byl rybník "Návesník" vybírán a část jeho od sochy p. Marie zavezena, následujícího roku 1887 byla stavěna zděná hráz z kamene u silnice. Téhož roku byly odměřeny a ohraničeny obecní pozemky.

1890

R. 1890 zakoupila obec 2 žebříky a 6 plechových košíků, co náradí hasičské.

1893

V roce 1893 bylo přeloženo vinarské posvícení, které se držívalo v neděli po sv. Voršile. Nyní se slaví tu neděli po Narození p. Marie a téhož roku bylo dne 10. září po prvé oslaveno a při něm posvěcena nově zřízená socha p. Marie, jež z daru p. Josefa Ouzkého byla postavena.

1895

V roce 1895 měli Vinary 410 obyvatelů a 72 domů.

1896 1897

Rybník Navrátilék

Roku 1896 se usnesl obecní výbor zříditi a upravit rybník Navrátilék, na kterém se pracovalo i následujícího roku 1897.

1898

Roku 1898 byla zakoupena obcí nová požární stříkačka za 750 zlatých. Dne 22. července oslavili zdejší občané sté narozeniny slavného českého dějepisce a otce národa Dr. Fr. Palackého důstojnou slavností. Též obecní výbor zúčastnil se oslavy okresní dne 12. června 1898 v Novém Bydžově.

1899

Dne 28. listopadu 1899 usneslo se obecní zastupitelstvo na protestu proti zavádění jednacích řečí německé. Přerušují veškerou působnost s císařsko-královskými úřady, jež úřadování německé na obci požadují a což toto dle zákona vykonávati není povinna.

1907

Vybírání rybníku

V roce 1907 vybírán rybník "Návesník" a část jeho od sv. sochy kříže zavezena a nová kamenná hráz přestavěna.

1908

Volby

V roce 1908 byly konány volby do rakouského parlamentu, jichž se po prvé zúčastnila nově vytvořená strana "agrární".

Poslancem za tuto stranu zvolen Jaroslav Rychtera, rolník ze Lhoty Smidarské, za zdejší volební obvod.

Řepařská stávka

Letošního roku sdružili se řepaři okresu novobydžovského v "Okresní jednotu řepařů." Řepaři sdružení v této jednotě chtěli řepu jimi vypěstovanou prodávati cukrovarům a tak docíliti lepších cen. Majitelé cukrovarů, sjednoceni již dávno v cukrovarnickém kartelu, nechtěli s touto novou organizací jednati a vůbec je uznati. Cukrovary, jež byly v majetku latifundistů, velkostatkářů, průmyslníků a bank, kupovaly dříve řepu tím způsobem, že na cukrovar vyvěsily tabulku, že platí za řepu tolik a tolik, jinak řečeno, cenu si diktovali. S Okresní jednotou řepařů kartel cukrovarnický nechtěl jednati a řepu jim nabízenou koupiti a tu Okresní jednotu řepařů, aby dobyla si svoje požadavky, rozhodla se pro řepařskou stávku a

řepu členové nesázeli. Nebyla sice stávka u všech členů dodržena, ale cíle se dosáhlo. Kartel cukrovarnický přistoupil na požadavky řepářů a uznal též Okresní jednotu řepářů, kterážto organizace od té doby za své členy cukrovku cukrovarům prodává a cenu sjednává.

1910

Roku 1910 konala mladá organizace okresního sdružení agrárního dorostu svůj první sjezd v naší obci, neb ve Vinarech jest nejsilnější skupina místního sdružení agrárního dorostu na celém okrese. Slavnost vydařila se přes nepříznivé počasí, které předcházelo, neobyčejně pěkně, účast byla obrovská, úspěch dobrý.

Poměry hospodářské

Rok letošní byl celkem mokrý, sena a otavy byly stálými dešti poškozeny a také žně byly celkem nepříznivé. Podzim byl mokrý a také řepa se těžko dobývala a hlavně odvážela. U velkostatku žlunického zamrzlo ten rok mnoho desítek mír řepy a odvážela se ještě od 25. prosince do 16. února 1911 do sušárny na čekanku p. Hynka v Novém Bydžově.

Toho roku na podzim po sklizni řepy rozmohla se mezi hovězím dobyt看em slintavka a kulhavka a v celé obci zle řádila po celou zimu, ba i začátkem roku 1911. V čísle 20. Josefě Myškové uhynuly 3 kusy hovězího dobytka na sněť slezinou.

1911

Dne 11. června 1911 byl v naší obci pořádán župní hasičský sjezd. Z celého okresu novobydžovského sjelo se asi na 600 hasičů. Počasí bylo velmi příznivé a účast asi 3000 návštěvníků. Večer byl na zdejším rybníku "Návesníku" vypálen ohňostroj.

Poměry hospodářské

Z jara bylo dosti mokro, takže se špatně silo. Nato následovalo tak vyjimečné sucho, že píce a řepy narostlo velice málo. Tak řepy 50-60 q po 1 korci. K tomu rozmohli se polní hraboši tou měrou, že téměř polovinu sklizně sežrali. Následkem malé sklizně, nedostatku píce a slámy, mnoho dobytka se lacino odprodalo a k doživení chovného dobytka bylo přikoupeno mnoho vagonů sena a slámy. Někteří hospodáři vypomohli si tím, že slaměné střechy doškové otrhali a došků užili co steliva, střechy pokryli taškami.

1912

Volby

Začátkem ledna 1912 bylo zvoleno nové obecní zastupitelstvo. Starostou obce zvolen Bohumil Jor, rolník čp. 26

1. radní Jan Vlach čp. 15, 2. radní Václav Draštík čp. 76.

Založení dobytčí pojišťovny

Dne 13. dubna 1912 založena byla místní vzájemná dobytčí pojišťovna.

Vysázení lesa

Nedaleko obce vypíná se kopec zvaný Vlčí Hůrka. Byl kdysi v dávných dobách lesem, avšak když rozmohlo se pěstování cukrovky a přibýlo více obyvatel, polností se nedostávalo, byl les vykácen a kopec zorán. Poněvadž se příkrý svah těžko obdělával a ničemu se tam nedařilo, ponechán jest svému osudu, ladem. Rostla tam místy špatná tráva, někde ostružiny a někde docela nic. V roce 1912 zakoupil a scelil tento ladem ležící pozemek p. Josef Myška čp. 80 a vysázel parcely čís. katastr. 714-716-717 lesními sazenicemi. V dnešní době jest již tam slušný lesík, který jest i okrasou obce a okolí.

Poměry hospodářské

Hospodářské poměry po tak nepříznivém roce jako byl loňský, byly dosti neutěšené. Rok 1912 byl sice příznivější, takže zahladil stopy roku loňského, než patří zaznamenati, že v polovině žni dostavily se deště, takže pšenice a ovsy v panácích porostly.

Ceny hospodářských plodin:

<i>Pšenice za</i>	<i>100 kg –</i>	<i>20,60 Kč</i>
<i>řepa cukrovka</i>	<i>100 kg –</i>	<i>2,40 Kč</i>
<i>Žito</i>	<i>100 kg –</i>	<i>17,20 Kč</i>
<i>cikorka</i>	<i>100 kg –</i>	<i>4,00 Kč</i>
<i>Ječmen</i>	<i>100 kg –</i>	<i>17,00 Kč</i>
<i>brambory</i>	<i>100 kg –</i>	<i>8,00 Kč</i>
<i>Oves</i>	<i>100 kg –</i>	<i>6,60 Kč</i>

1914

Stavba

Roku 1914 byl přestavěn hostinec čp. 1 p. Jos. Brože a o pouti 5. července otevřen.

Válka světová

Již delší dobu před rokem 1914 bylo mezi evropskými mocnostmi nápadné napětí, jež sejevilo v horečném zbrojení. Rozpínavost Německa a jeho panovačné choutky, posílené ještě válečnými úspěchy z války s Francií v r. 1870-1 a hlavně válečnou náhradou, kterou musela Francie Německu zaplatiti, vedla Německo k velkému zbrojení. Ovšem, že ostatní státy nezůstaly pozadu a tak překotně se zbrojilo a jen se čekalo na příčinu k válce. A ta se naskytla. Rakousko, jakožto vasal Německa, z diktátu tohoto usilovalo již od r. 1912 zabráním Bosny a Hercegoviny a vydráždění Srbů k nějaké nepředložené akci, aby se našla záminka pro vyhlášení války, jež měla přinésti Německu zmocnění se nadvlády v Evropě, pokoření Francie, oslabení Anglie, Ruska, a Rakouska a rozšíření území na Balkáně, ba i dále Německo pomýšlelo: na dráhu Berlin Bagdad. Poslední provokací Rakouska a Německa proti Srbsku bylo pořádání velkých císařských manévřů na samých hranicích Srbska v měsíci červnu osudného roku 1914. Vydráždění Srbů dosáhlo tímto svého vrcholu a tu zdvihla se ruka mladého, nerozvážného srbského studenta, v ní smrtící zbraň, ze které vypálené výstřely zasáhly městem Sarajevem v autu projíždějícího následníka trůnu rakousko-uherského arcivévodu Františka Ferdinanda d' Este a jeho choť. Zranění jejich bylo smrtelné. Příčina se našla, k vypuknutí války nebylo daleko. Rakousko podalo Srbsku podmínky ve způsobu ultimata 25. července, které Srbsko nemohlo splniti a proto mobilizovalo.

Vypovězení války

Dne 26. července Rakousko nařídilo částečnou mobilizaci a vypovědělo válku Srbsku. Válka zastihla naši vísku v době nejpilnějších žitných a ječných žní. Nikdo mnoho nedůvěřoval zprávám novin, jež psaly o hrozícím nebezpečí války, až tu 26. července ráno přijeli úředníci z okresního hejtmanství novobydžovského a vyvěsili černožluté mobilizační vyhlášky na domku p. Novotného čp. 71.

Mobilizace

Obsah byl zdrcující. Oba armádní sbory v Čechách t.j. 8. a 9. byly mobilizovány, všichni záložníci do 39 let měli se do 24 hodin dostaviti ke svým plukům.

Nástup záložníků

Ještě téhož dne 26. července navečer scházeli se záložníci před hostincem p. Žilky čp. 1 provázeni svými ženami, dětmi a příbuznými a loučili se s nimi. Pak nasedli na vozy, na obou stranách zaznělo ještě "s bohem" na rozloučenou a vozy se daly do pohybu, odvázejíce nešťastné oběti německé zlovůle na nádraží ve Smidarech. Nedají se vypsati srdcelomné

scény, jež se odehrávaly při nástupu našich záložníků. Večerním vlakem odjížděli naši záložníci do Mladé Boleslavi k pěšímu pluku č. 36, jiní do Čáslavi k zeměbraneckému pluku č. 12, někteří do Vysokého Mýta k hulánskému pluku č. 2 a opět jiní do různých posádkových míst.

Po odchodu povolovaných k vojsku bylo u nás smutno. Odchod drahých a hlavně předtucha nastávajících událostí, působily na všechny stísněně. Teprve nutné žňové práce vzmužily zbylé výměn káře, ženy, ba i děti, aby se chopili práce a nahradili odešlé hospodáře, synky a čeledíny.

Další vypovězení války

Brzy vzplanula válka mezi Rakouskem a Ruskem, Německem a Ruskem, Německem, Francií a Anglií a za nedlouho byla vypovězena válka mezi 31 státy. Do války se vmísilo Japonsko a později různé státy americké a ke konci i Spojené státy severoamerické a tak vpravdě vzplanula "válka světová".

Další nástup záložníků

Od vypovězení války následovaly události rychle za sebou. Za týden po odchodu záložníků byla nařízena všeobecná mobilizace a odešli všichni ostatní, kteří nebyli mobilizováni 26. července. Pak povolání 40ti letí, 41ti letí, a 42ti letí, t.zv. druhá záloha, po nichž povolání všichni na jaře r. 1914 odvedení. Pak odvádění všichni dosud neodvedení ve stáří od 21 do 38 let.

Poměry na počátku války

Na počátku války po odchodu záložníků pomáhal ochotně jeden druhému, upřímně radil, jeden s druhým cítil. Kdo by byl tenkrát tušil, že za čtyři roky války lid se tak změní. Zprvu vzájemná láska, v druhé polovici války nevraživost, zprvu velká obětavost k potřebným, raněným a vystěhovalcům, ke konci války bezcitnost. Zprvu soucit s každým, kdo narukoval a na konec války tanec i při zprávě, že někdo z příbuzných padl. Dlouhou válkou otupěla mysl, umřela láska, soucit a rodila se sobeckost, bezcitnost a hamižnost.

Z bojišť docházelo velmi málo zpráv a mnohé listky byly cenzurou zabaveny. Přece však jsme se dověděli, že 36. pluk p. 12. zeměbranecký pěší pluk jsou na východním bojišti proti Rusům.

Odvody koní

Po odchodu prvních záložníků byli povoláni klasifikovaní koně. Mimo toho musela naše obec vypraviti jeden pár koní s postroji, vozem a kočím. Pak následovaly postupně další odvody koní, ba i velkých psů k vozatajstvu. Celkem naše obec mu sela vyslati do války 17 koní, z nichž se žádný nevrátil.

Váleční uprchlíci

V měsíci srpnu byli přiděleni naší obci váleční uprchlíci. Byly to dvě židovské rodiny z Polska. Bydleli v domku čp. 97 a obec se jim musela starati o potřeby k zařizení, platiti jim byt otop a na své útraty je přistěhovati. Byl to pěkný odkaz rakouské vlády českým obcím.

Oheň

Dne 2. září 1914 vyhořela stodola p. Bohumila Jora čp. 26.

Oheň vznikl při polední přestávce mezi mlácením.

Ceny obilí

Ceny obilí r. 1914 v měsíci:	lednu	srpnu	prosinci
pšenice	20.- Kč	28.- Kč	40.- Kč
žito	16.- Kč	19.- Kč	34.- Kč
ječmen	14.- Kč	16.- Kč	25.- Kč
oves	12.- Kč	18.- Kč	20.- Kč

1915

Následkem stoupaní cen obilí stanovila vláda již 10. ledna 1915 maximální ceny: 100 kg pšenice 42.- Kč, žito 34.- Kč, ječmene 29.- Kč.

Soupis zásob

Dne 10. července 1915 nařízeno péci jednotné pečivo a chléb ze smíšené mouky. Již tenkrát začaly se dostavovati nesnáze zásobovací.

Obilní ústav

Vláda, aby čelila zásobování, zřídila obilní ústav. Nová sklizeň v r. 1915 jakmile se poseče je majetkem státu a musí se prodati jediné válečnému obilnímu ústavu. Komisionáři pak obilí vykoupili za stanovené maximální ceny.

Vláda doporučovala chovati králíky, honiti vepře na pastvu, sbírat žaludy atd.

Sbírka kovů

Nejen o potraviny, ale i o kovy začínala býti nouze. Proto nařízeno obecním úřadům a školám podniknouti sbírku kovů, hlavně mědi, cínu a olova.

1916

-enky (chleбенky, cukřenky, kávenky, tučenky)

Dalšímu nedostatku, který se v tomto roce počal jeviti, mělo se čeliti zavedením spotřebních lístků, jako chleбенky, cukřenky, kávenky, tučenky a jiné. Vinarský občan směl podle vládního nařízení snísti pouze 1 kg 47 dkg chleba týdně, nebo spotřebovati 1 kg 5 dkg mouky týdně. Ostatní vše mělo se prodati válečnému obilnímu ústavu. Kdo by tak neučinil, tomu hrozeno tresty. Po obci chodily rekvisice, vše spisovaly a určovaly kolik je třeba na rodinu do mlýna, kolik k seti a ostatní sepsaly pro obilní ústav.

Mlecí výkazy

Mlýti se smělo pouze na mlecí výkazy, vše bylo zabaveno. O dávce, kterou rakouská vláda povolila, nemohl býti nikdo živ a uchrániti před rekvisicí pro sebe a svou rodinu potřebné množství obilí, stálo dost námahy, práce a strachu. Co tu bylo před každou rekvisicí tahání pytlů z jedné skrýše do druhé a obyčejně za noci, neboť v této době jeden druhému nevěřil. Mlynáři za semletí obilí bez mlecího výkazu "načerno" nechali si platiti lichvářsky a konečně ani peníze nechtěli a žádali maso, drůbež a byly i případy, že žádali peří. Cukřenky zněly zprvu pro osobu na měsíc 1 1/2 kg a později 1 kg cukru. Brambory na osobu 1 1/2 kg. Na sadbu 25 g na 1 ha a na 1 kus vepřového dobytka 3 g brambor. Kávy na 8 týdnů 1/4 kg. Přijímací ceny na obilí 15. prosince 1916: za pšenici 38-35 Kč, žito 31-29 Kč, ječmen 32-29 Kč, oves 30-28 Kč. Brambory 20 Kč, avšak do 12. srpna pouze 12 Kč. Maso vepřové 7 Kč, hovězí 6 Kč za 1 kg.

V druhé polovici r. 1916 stíhal jeden zákaz druhý. Petrolej se v létě nesměl prodávati, nařízeny bezmasé dny. Omezen prodej piva, nejvýš 1 l na osobu a den, zakázáno osvětlovati hroby o dušičkách atd.

Válečné peníze

Stříbrné a niklové peníze byly staženy, zlato nebylo viděti od počátku války. Peníze raženy pouze papírové a železné. Drobných peněz nebylo a lid trhal peníze papírové a dělal tak drobné sám.

Dovolené na práci

Nedostatek živobytí byl příčinou, že vláda dávala zemědělcům dovolené na žně, ba i válečné zajatce posílání vypomáhat na polní práce. I v naší obci bylo zaměstnáno několik zajatců.

Odvody 18-50 letých

Nejvíce dojemné byly v tomto roce odvozy, ke kterým voláni 18.letí chlapani a 50.letí muži, tedy často otec a syn. Z naší obce z 50.letých byli odvedeni a narukovali:

Draštík Josef č. 53, Černý Frant. č. 46, Libal Frant. č. 5, Trej bal Frant. č. 59, Sobota Jos. č. 4, Mareš Ant. č. 40, Kolč Josef č. 64, Vlach Frant. č. 45, Dejl Josef č. 37, Šádek Vác. č. 14, Vlach Jan č. 15.

1917

V roce 1917 bylo čím dál tím hůře. Odvádí se vše znovu od 18. letých do 50. let. Říká se tu, že je o jedno přikázání více, t.j.: Budeš chodit tak dlouho k odvodu, dokud tě neodvedou a tak dlouho na frontu, dokud tě nezabijí.

Zrušeny trhy dobytka

Vydán zákaz mlýti obilí doma, na předělaných šrotovníkách a šrotovničky zapečetěny. Zrušeny trhy na dobytek a okresní hejtmanství nařídilo obcím dodávati dobytek. Tak naše obec dodávala měsíčně až 26 kusů.

Dávka cukru byla měsíčně snížena a dovolen prodej cukerinu.

Rekvisice obilí prováděny za asistence vojáků. Pivo se vařilo z pýřavky. Dávka mouky pro osobu opět snížena.

Bída kuřáků

Tabák byl připravován z bukového listí a proto kuřáci si tabák připravovali sami, jedni z listí ořechového, jiní z lipového, někteří z chmele, jiní opět pěstují si tabák sami na zahrádkách a připravují jej do cigaret a dýmek. Většina však kuřáků opatřovala si tabák a cigarety výměnou za obilí a mouku, neb jinak nechtěl nikdo tabák přenechat. Za 100 kusů nejhorších cigaret 12 kg pšeničné mouky.

Keřaseni

Nedostatku potravin využívali obchodníci a různí lidé v městech, že venkovu za znehodnocené peníze nechtěli nic prodati, nýbrž za zboží žádali výhradně obilí a mouku. Mnozí přinášeli zboží i do vesnic a zde provozovali tento výměnný obchod. Někteří se dokonce na tento výměnný obchod vrhli speciálně, získané obilí dále v městech lichvářsky zpeněžovali a tím stoupala drahota potravin ve městech. Rolník nemohl nikde nic za peníze koupiti a tak byl nucen vyměňovati: za kamenný hrnek dal 2 hrnky obilí, za cajkové kalhoty 40 kg obilí, za 1 kg podrážek 120 kg pšenice, za 1 l petroleje 5 kg pšenice, obyčejná ženská zástěra stála 20 kg pšenice atd. Tito obchodníci vyměněné obilí a mouku zpeněžovali často se ziskem až 1000 %. Neznali nikoho potřebného, ani chudáka. Těmto řetězovým obchodníkům říkalo se "keřasové".

Obyvatelé měst činili výtky našemu rolnictvu, že keřasí s potravinami, ale činili tak neprávem. Za peníze, které dostal rolník za diktovanou cenu obilí, nemohl ničeho koupiti, když všechny ostatní potřeby stouply v ceně až tisíckrát, ba i více. Kde měl vzít na čeled', za co obléci rodinu a udržeti hospodářské nářadí.

Rekvisice kovů

Že byl velký nedostatek kovů, byly rekvírovány kostelní zvony, mosazné kliky u dveří, mosazné hmoždíře a kuchyňské nářadí. Naše hospodyňky byly nuceny mosazné a měděné kuchyňské nádoby si schovati, aby jim nebylo zrekvírováno. Z kostelních zvonů byly brány i ty, které byly památné a historické.

Zákaz českých písní

Vláda zakázala nošení slovanské trikolory: červené, modré a bílé. Vládu a vedoucí osoby strašily i české písně, jako: Hej Slovane, Kde domov můj?, Těžko jste mě máti má, atd. a proto písně ty zakázány.

Útěk od armády

Všeobecná snaha byla, aby se, kdo může vyhnul vojně. Každý prostředek byl dobrý, jen když se dosáhlo cíle. Vojáci v poli z rakouské armády utíkaly k Rusům, tedy k nepříteli, nebo se zraňovali, aby se dostali do nemocnice. Ve vnitrozemí zase simulovali všechny možné nemoci, ba i zdraví se poškozovali, jen aby nemuseli na frontu, sloužit nenáviděnému Rakousku. Každou finanční obět přinesli, jen aby dosáhli buď všeobecného neb aspoň částečného zproštění od vojny. To hlavně bylo příčinou, že se upsalo v naší obci dost válečných půjček. Tak voják v poli když slíbil, že upíše válečnou půjčku, byl puštěn na dovolenou, tak bylo i u vojenských posádek.

Válečné půjčky

Ale i jinak se válečné půjčky na obyvatelstvu vynucovaly.

Učitelé jako státní zaměstnanci musili působiti na obyvatelstvo, aby válečné půjčky upisovali. Tak se stalo, že v naší obci učitel jako obecní účetní upsal z obecního důchodu na válečnou půjčku 800 korun bez povolení obecního zastupitelstva. Když mu tento čin byl zástupci obce vytýkán, hrozil ještě udáním pro neloialnost vůči státu. Celkem se upsalo v naší obci na vál. půjčkách: Obec sama 4 600 korun. Prostřednictvím Spořitelního a záložního spolku místní občané 5600 korun.

1918

Rekvisice

V roce 1918 drancování všeho českého a hlavně venkova dostoupilo svého vrcholu. Rekvisice obilí a dobytka za asistence maďarských vojáků stíhala jedna druhou. Pole nebyla vzdělávána jako před válkou, nebylo potřebných sil ani potahů. Rekvírován i tažný dobytek. Kde byly 4 kusy k tahu, ponechány jen 3, kde byly 3 kusy k tahu, ponechány jen 2.

Stálými rekvisicemi utrpěl nejvíce chov dobytka a to bylo příčinou, že nebylo mléka a másla. Široké vrstvy lidu strádaly nedostatkem. Byl naprostý nedostatek šatů a prádla. Ceny těchto věcí stouply do úžasné výše. Nic nedovedlo zameziti lichvu. Naši vesničané dostali nutné věci jen za živobytí. Za živobytí šel pracovati dělník neb řemeslník, jen za živobytí dostalo se dříví, uhlí, petrolej atd. Pak vagón uhlí dostal se za 5 g obilí neb 2 1/2 g mouky. Ježto byly přísné rekvisice a jen za obilí, vejce a máslo mohlo se něco dostat, byl nedostatek i v největších statcích. Nedostatek všeho měl za následek krádeže. Kradlo se na polích, na drahách.

Omezení dopravy

Počet vlaků byl pro nedostatek uhlí zmenšen a to zase bylo příčinou velkého návalu na vlaky osobní. Všude viděti zchátralost a demoralisaci. Nejbolestnější byl mravní úpadek dětí, zaviněný zanedbáním mládeže v domácnostech a hlavně ve škole. Nedostatek učitelů nahrazoval se půldením vyučováním. Dopoledne se učila jedna třída a odpoledne druhá. Mimo toho byli učitelé pověřováni sestavováním různých soupisů, rozdělováním aprovisace, upotřebováno jich jako zapisovatelů a jinak, takže se nemohli věnovati škole. Děti byly nuceny zastávati různé práce, takže se docházka školní zanedbávala. Zamešká ní školy muselo se dětem omlouvati. Pro nedostatek uhlí bylo v posledních letech války vyučování zastaveno.

Demoralizace obyvatelstva

Pětiletým utrpením války byla demoralizace i v obcích. Lidé stali se nedůvěřivými stálým pronásledováním, nekonečnými odvody, rekvisicemi dobytka, obilí, másla, sádla, sena a co všechno ještě bylo na našem venkově požadováno. Lid otupěl stálým strachem o své otce a syny, nenáviděl vše, co bylo rakouské.

Nenáviděl stát, úřady a nejvíce císaře. Však nebylo se čemu diviti, vždyť v historii národů nenajde se podobné drzosti, které se dopustilo Rakousko, když jako mocnost 54 milionová napadlo nepatrný národ srbský, který čítal sotva 3 1/2 milionu obyvatel a to bez příčiny. Již 4

roky se vraždí lidé, kteří se nikdy neviděli a neznali a to za zájmy cizí, za rozpínavost německou. Trpělivost došla všem, jak těm ženám doma, tak i mužům na poli.

Dezorganizace vojska

Vojáci houfně desertovali, schovávali se v lesích, nedostavovali se včas ke svým plukům z dovolených, čekali až četnictvo pro ně přijde, aneb zase utíkali a schovali se jinde. Hrozby šibenicí minuly se účinku. Doma zase rekvisice musely vymáhati vše takřka s nasazenými bodáky, veřejně se již nadávalo na toto drancování a lidé ulehčovali si takovými řečmi i před státními orgány, za které při počátku války byla by určitě šibenice. Státní a vojenské orgány stávaly se bezmocnými.

V září a říjnu každý věděl, že se něco chystá, že se blíží okamžik, kdy tomuto nenáviděnému systému bude konce.

28. říjen 1918

Nadešel konečně den, kdy dočkal se národ zubožený, tří staletou porobou ztročený, válečnými útrapami zesláblý, svého osvobození. Nadešel den, pro nějž trpěla předešlá pokolení, pro nějž tekla krev našich mužů, pro nějž žalářování naši národní pracovníci a ježž náš velký Komenský svým věsteckým duchem před pověděl, že národ sám ujme se správy věci svých.

Samostatnost národa

Nadešel 28. říjen, den nového rána, den svobody. V Praze Národní výbor za účasti ohromných mas lidu prohlásil: samostatnost národa československého.

Kdo přinesl do Vinar tuto radostnou zprávu nedalo se zjistit. Rozšířila se jako lavina po celé vesnici, lidé vybíhali z domů, objímali se, vyvěšovali prapory a jásali, že už je konec nenáviděnému panství Rakouska, že máme svobodu. Školní děti hned se ozdobily trikolorou a s velkou slávou strhly na trafice p. Žilky "orlíčka" a utopily jej v rybníku. Všichni, kteří byli ve Smidarech na nádraží se řepou, přijeli s koňmi ozdobenými červeno-modro-bílými praporky. Je s podivem, kde se tak najednou tolik praporků vzalo. Radost byla všeobecná. Nebylo snad nikoho, kdo by se neradoval, že je konec války, konec vraždění nevinných a že máme samostatný československý stát.

1919

Padli nebo zemřeli v armádě rakousko-uherské

Se žalostí vzpomínala celá obec těch svých rodáků a občanů, kteří na různých frontách bojovali a v boji padli a většinou v cizích zemích na neznámých místech jsou pochováni. Jsou to:

Z dobrovolné revoluční zahraniční armády československých legionářů:

Josef Libal, střelec 1. pluku čsl. Mistra Jana Husa, padl v Zlatoustu na Urále v Rusku.

František Novotný, četař 1. pluku čsl. Mistra Jana Husa, zemřel v Irkutsku na Sibiři.

Václav Bradna, střelec 31. střeleckého pluku v Itálii. Byl zajat rakouskou armádou a popraven 16. června 1918 u Gonegliano. Dne 24. dubna 1921 byly jeho ostatky převezeny a na Olšanských hřbitovech pohřbeny.

Ostatní, kteří padli nebo zemřeli v armádě rakousko-uherské:

Košátko Josef, byl zajat v Rusku, nevrátil se.

Bradna Václav, nezvěstný

Jandera Bohumil, nezvěstný

Archalous Karel, zemřel 3. listopadu 1916, pochován na hřbitově v Mojíně, Tyroly

Záveský Stanislav, zemřel 13. března 1917 u Drače v Albánii

Draštík Ladislav, nezvěstný

Rohlíček Václav, zemřel na ruské frontě, místo neznámo

Rajm Josef, nezvěstný

Malát Tomáš, nezvěstný

Malát Josef, zemřel v Lublani

Celkem zúčastnilo se světové války 67 občanů vinarských, z nichž 13 padlo.

Sázení lípy svobody

Dne 4. května 1919 vysazena na školní zahradě vedle vrat u silnice Lípa Svobody. Slavnosti této zúčastnila se školní mládež, místní spolky a celá veřejnost. Slavnost zahájil předseda a horlivý činovník zdejších spolků p. Vratislav Ouzký, rolník č. 47, načež řídící učitel Jan Vančura pronesl řeč o našem osvobození z 300 leté poroby, vybízel k horlivosti národní a rozvinul program našich státních věcí. Po té promluvil učitel Kykal, ocenil zásluhy průkopníků svobody s tatičkem Masarykem v čele. Za zpěvu národních hymen byla Lípa Svobody zasazena. Pod její kořeny vložena láhev, do níž byl dán pamětní spis, několik pohledů na Vinary a různé papírové peníze, jež právě jsou v platnosti.

Slavnost výročí státní samostatnosti

V předvečer 28. října zapálena "národní tryzna" na Homolce, kde po proslovu řídící učitele za zpěvu národních hymen vhozen do zanícené hranice věnec, do jehož chvojí vpleteno 13 vignet zdejších padlých. Po tom ubíral se průvod za zpěvu národních písní s lucernami a prapory zpět k domovu. Druhý den 28. října, v den svátku národní samostatnosti, uspořádal učitelský sbor ve II. třídě národní oslavu, při níž promluvil řídící učitel Jan Vančura o významu naší samostatnosti. Večer uspořádána v hostinci p. Brože z příkazu okresní správy politické přednáška k dorostu a dospělým, při níž řídící učitel zrekapituloval činnost naší vlády za dobu jednoho roku. Přednáška zakončena večírkem, při zpěvu národních písní setrváno až do půlnočních hodin.

Volby

Dne 6. července 1919 konaly se první obecní volby v osvobozené republice československé. Volilo se podle nového volebního řádu vázanými kandidátkami. V těchto volbách poprvé volily ženy.

V naší obci byla podána jenom kandidátní listina strany agrární.

Starostou obce zvolen jednomyslně p. Vratislav Ouzký, rolník č. 47, náměstkem p. Václav Draštík, rolník č. 76, Radními: p. Rudolf Novotný, rolník č. 51 a p. Jaroslav Černý, rolník č. 29.

Kolkování peněz

Ve dnech 5.-6. března 1919 okolkovány papírové peníze, mimo peníze 1-2 korunové.

Poměry hospodářské v novém státě nebyly utěšené. Vláda, aby čelila nedostatku v zásobování obyvatelstva, dala letošní úrodu pod státní kontrolu a diktovala tyto ceny:

za 100 kg pšenice neb žita 140,- Kč a za včasné dodání prémie 30-50 Kč.

Úroda třešňů v obecních sadech byla značná, neb byly prodány ofertním řízením za přítomnosti okresního komisaře za 6000,- Kč. Platilo se za 1 kg třešňů 2-3 Kč.

Různé události

Dne 10. října 1919 byl sejmout prasklý zvonek se zvonice před školou a odeslán k přelití. Teprve 6. března 1920 byl zvon znovu zavěšen. Při této příležitosti byla zvonice, jež hrozila sesutím, nad zemí odříznuta a znovu asi 15 kroků směrem od silnice k rybníku na žádost p. Karla Hladíka č. 83 přeložena. Veškeré práce vykonalo občanstvo z lásky. Na jedné straně zvonu jsou vyznačeny znaky republiky čsl., na druhé firma zhotovitele zvonáře Děpolda v Praze.

Nemoce

Jako po jiných válkách a hladu, tak i tentokráte následoval mor zvaný španělská chřipka, která v mnohých obcích zle řádila.

V naší obci bylo mnoho těch, které postihla, avšak úmrtím skončil snad jediný případ p. Václava Šádka, rolníka č. 41.

Povětrnost

Ke konci měsíce října toho roku napadlo tolik sněhu, že toho není pamětníka. Mnoho stromů bylo pod tího sněhu polámáno neb roztrženo, jelikož všechno listí bylo ještě na stromech.

1920

Volby do národního shromáždění

Volby do národního shromáždění konaly se 18. dubna a 25. dubna 1920 do senátu. Volilo se podle nového volebního řádu, vázanými kandidátními listinami. Novinkou bylo, že tentokrát volily poprvé ženy.

V obci naší odevzdáno 18. dubna 221 lístků a z toho obdrželi:

<i>republikáni</i>	<i>204 hlasů</i>
<i>sociální demokrati</i>	<i>13"</i>
<i>národní demokrati</i>	<i>2"</i>
<i>lidovci</i>	<i>1"</i>
<i>neplatný</i>	<i>1"</i>

Do senátu dne 25. dubna odevzdáno 192 hlasů a z toho obdrželi:

<i>republikáni</i>	<i>179 hlasů</i>
<i>sociální demokrati</i>	<i>11"</i>
<i>národní demokraté</i>	<i>1"</i>
<i>neplatný</i>	<i>1"</i>

Volebním komisařem ustanoven p. učitel Sláma ze Smidar. Volební komise se skládala z pánů: Vratislav Ouzký, Jaroslav Černý, Jan Vančura za stranu republikánskou a Josef Holman ml. a František Votoček za stranu sociálně demokratickou.

Slavnost

Dne 6. března byl pořádán zábavný večer na oslavu 70. narozenin p. presidenta T. G. Masaryka. O životě a činnosti jeho promluvil starosta obce p. Vratislav Ouzký a říd. učitel Jan Vančura.

V tom dni vysázeno v "Neckách" 150 ovocných stromů a sad nazván sadem Masarykovým. Na protilehlé stráni vysázeno 1 200 smrčků.

Legionáři

S vracejícími se legionáři přijeli též i naši rodáci a to z italských legií Václav Jor č. 54, navrátil se 1. ledna 1919. Z ruských legií:

František Šádek, učitel navrátil se 20. června 1920

Josef Rohlíček, č. 60 navrátil se 1. března 1920

Josef Horák č. 43, navrátil se 21. června 1920

Zdravotnictví

V polovici června vypukla v naší obci prudká nemoc hovězí ho dobytka, slintavka a kulhavka. Nejdříve se vyskytla v hospodářství p. J. Rajma č. 50, kde uhynuly 3 kusy, u p. Kouckého č. 19 5 kusů, u p. J. Jelínka č. 27 3 kusy a u p. R. Novotného také 3 kusy. V celé obci padlo dle udání místní dobytčí pojišťovny 24 kusů dobytka v ceně 85900,-Kč.

Škoda národohospodářská jest nedozírná, neb nemoc zastihla celé kraje našeho venkova a mnohý zemědělec byl tímto velice poškozen, neb po válce dobytka byl značný nedostatek a platilo se za kus 12-16000,-Kč. Mnohý hospodář nemohl pro onemocnění dobytka ani úrodu odvésti, neb nemoc řádila přes celé žně.

Poměry hospodářské

Zdejší obcí byl předepsán okresní správou politickou následující obilní kontingent: 275 g pšenice, 100 g žita, 200 g ječmene, 60 g ovsu. Celkem 635g obilí.

1921

Ve dnech 15.-18. února 1921 bylo provedeno první sčítání lidu v republice československé. V naší obci zjištěno 394 obyvatelů.

Manifestace

Ve dnech 14.-16. května byla v Praze manifestace Republikánské strany a Domoviny za přidělení půdy malozemědělcům ze za braných velkostatků. Z Vinar zúčastnilo se manifestace 20 osob.

Mobilizace

Koncem měsíce října vrátil se do Maďarska sesazený excísar Karel Habsburk, následkem čehož byla nařízena v republice česko slovenské mobilizace. Z naší obce narukovali: Václav Jor č. 54, Vlach Bohumil č. 14 a Brodský Josef č. 91.

Různé

Dne 29. května konala se v obci naší první mše církve československé u sochy matky Boží, sloužená p. farářem Lánem z Nového Bydžova. Po 14 dnech nato, konána u sochy kříže římskokatolická pobožnost, kde promluvil dr. Sobota, katecheta z Nového Bydžova. Oslava Památka upálení Mistra Jana Husa 6. července oslavena pále ním hranice na Suchopáďě. Řeč promluvil ministerský rada Josef Černý.

Poměry hospodářské

Letošního roku po žních byl obchod obilím volný. Platilo se: za 100 kg pšenice 350-450 Kč, za 100 kg žita 190-215 Kč, za 100 kg řepy cukr. 26 Kč, maso vepřové 1 kg 20 Kč, maso hovězí 1 kg 16 Kč, máslo 1 kg 32 Kč. Houska ve váze 48 gramů stála nejprve 70 haléřů, pak 60 a konečně 50 haléřů.

1922

Od 1. ledna 1922 zavedeno rozdělení času na 24 hodiny.

Parcelace

Letošního roku byla provedena parcelace janovického dvora, náležícího k panství hlušeckému. Vinarským žadatelům dostalo se část pozemků "Kopaniny" ve výměře 13 1/2 ha a "Blochova" ve výměře 6 ha.

Poměry hospodářské

Obecní sady třešňové prodány ve volné dražbě za 12000 Kč.

Ceny hospodářských produktů:

za 100 kg pšenice 320 Kč, za 100 kg žita 215 Kč, za 1 g řepy cukr. 17 Kč, za 1 kg máku 17 Kč. Chléb ve váze 2 kg poklesl ze 6 Kč na 4,50 Kč, houska z 50 haléřů na 30 haléřů.

1923

Održení katastru

V roce 1923 na žádost obce Janovic povolil zemský správní výbor v souhlase se zemskou správní politickou dle § 4. obecního zřízení změnu hranic obcím Janovice a Vinary tím způsobem, aby ke katastrální obci Janovice převedeny byly z katastrální obce Vinary stavební

parcely č. kat. 76 s domem čp. 66, stavební par cela čís. kat. 80 s domkem čp. 73 a stavební parcela čís. kat. 84 s domkem čp. 78 a dalších 25 parcel rolí.

Celková výměra katastru obce Vinary do r. 1923 byla 401 ha, 61 a, a 77 m²

obci Janovice přiděleno 11 ha, 72 a, a 62 m²

Obci Vinary zbývá 389 ha, 89 a, a 15 m²

Nynější výměra katastrální obce Vinary obnáší 389 ha, 89 a, 15 m².

Volby

Dne 30. září 1923 konaly se v obci naší obecní volby, dle jednotné kandidátky Republikánské strany. Starostou zvolen opět p. Vratislav Ouzký rolník č. 47, náměstkem p. Václav Draštík rolník č. 76, do obecní rady p. Rud. Novotný, rolník č. 51 a p. Jar. Černý, rolník č. 29.

Stavba silnice

Roku 1923 byla postavena silnice z Vinar do Lhoty Smidarské celkovým nákladem téměř 300000,- Kč. Délka silnice obnáší 1 703 metrů a z toho vinarští občané postavili 1100 metrů, nákladem 168754,- Kč.

Poměry hospodářské

Ceny obilí přede žněmi:

100 kg pšenice Kč 170-175,- ,100 kg žita Kč 135,- ,100 kg ječmene Kč 125-145,- 100 kg ovsu Kč 140, 100 kg cukr.. Kč 18, Žně toho roku začaly až po 24. červenci

1924

Stavby

Koncem měsíce dubna 1824 položeny základy k obecnímu domku čp. 103 o dvou chodbách a šesti místnostech. Domek téhož roku postaven nákladem 78 958,- Kč.

Na parcele čís. kat. 193/5 postavena p. Krchovem kovárna mající čp. 102.

Poměry hospodářské

Ceny obilí a řepy :

100 kg pšenice Kč 290,-, 100 kg žita Kč 210,-, 100 kg ječmene Kč 235,-, 1 g řepy cukrovky Kč 25,-, 1 kg jetelového semene Kč 11,50.

1925

Elektrisace

Letošního roku konečně došlo po velkých úvahách k elektisaci obce. Stavba rozvodné sítě zadána firmě Sedláček a spol. z Králového Dvora, stavba transformační budky firmě Frant.

Státník ze Smidar.

Spolu s rozvodnou sítí pořízeny domovní přípojky, světelné a motorové, elektroměry, vše nákladem Kč 192 432,-.

Stavby

Číslo popisné 19 patřící p. Josefu Kouckému bylo roku 1925 od základů přestavěno.

Poměry hospodářské

Ceny zemědělských produktů za 100 kg:

pšenice v měsíci lednu Kč 290,-, v měs. prosinci Kč 190,-,

žito " " 240,- " " 140, ječmen " " 190, řepa cukrovka Kč 20,-, párek selat Kč 260,-.

Volby do národního shromáždění

Volby do poslanecké sněmovny a do senátu se konaly dne 15.

listopadu 1925. Počet voličů byl 228, voleb se zúčastnilo 222 voličů.

Čís. kand. Politická strana	Poslan sněm.	Senát
3. Čsl. strana agrární	4	3
5. Čsl. str. soc. dem.	6	2
8. Str. živnost.-obchodní	2	3
15. Komunisté	2	2
20. Národní demokraté	1	
Čsl. národ. socialisté	3	2
Republikáni	196	175
Lidovci	8	5
Celkem voličů: -----	222	193

1926

Stavba

V letošním roce bylo číslo popisné 22 patřící p. Jaroslavu Žilkovi přestavěno.

Poměry hospodářské

Rok 1926 byl velmi deštivý, mokrý a nepříznivý. Píce narostlo dostatek, avšak pro trvalé deště nebylo možno sena usušiti, takže bylo dosti sen poškozených. Horší bylo s obilím. Stálými dešti a větry bylo dlouhé obilí silně polehlé a větry rozmotané, takže málo nalilo a poskrovnu sypalo. Pšenice sklídilo se po 1 korci 4-5 hl. Řepy na některých parcelách níže položených počaly hníti a klidilo se na nich 12-20 g po 1 korci.

Ceny zemědělských produktů za 100 kg:

pšenice v měsíci lednu Kč 180,- v měsíci prosinci Kč 235, žito " " " 115,- " " " 200, ječmen " " " 190,- " " " 170, řepa cukrovka Kč 16,60, párek selat Kč 360,-, vykrmení vepří 1 kg živé váhy Kč 11,-.

1927

Volby

Dne 27. října 1927 konaly se volby do obecního zastupitelstva. Dle jednotné kandidátky Republikánské strany zemědělského a maloroľnického lidu byli zvoleni tito pánové: Starostou Vratislav Ouzký, rolník č. 47, náměstkem Václav Draštík, rolník

č. 76, do obecní rady Rudolf Novotný, rolník č. 51 a Josef Horák, rolník č. 43. Členové obecního výboru : Jaroslav Černý, rolník č. 29, Karel Hladík, rolník č. 83, Josef Myška, rolník č. 80, František Horák, rolník č. 77, Josef Jelínek, rolník č. 27, Josef Rajm, rolník č. 38, František Obešlo, domkař č. 69 a Václav Jor, rolník č. 54.

Oslavy

Dne 5. července k uctění památky Mistra Jana Husa byla na Suchopádě zapálena hranice. Slavností zúčastnila se většina občanů a školní mládež.

Národní svátek našeho osvobození 28. října oslaven dětskou akademií, při které účinkoval pěvecký kroužek a místní hudba.

78. narozeniny p. presidenta republiky T.G. Masaryka oslaveny školní slavností spojenou s výstavkou výkresů a ručních prací.

Zdravotnictví

Roku letošního rozmohla se mezi obyvatelstvem celé republiky ba i jiných států chřipka zvaná světová. I naše obec jí byla postižena dosti četně, avšak průběh nemoci byl normální a nebylo žádných obětí.

Poměry hospodářské

Ceny zemědělských plodin:

Za 100 kg pšenice Kč 235,-, za 100 kg ovsa Kč 150, " " žita " 235,-, " " řepy " 19, " " ječmene " 190,-, párek podsvinčat Kč 280,-.

1928

Jubilejní oslava

Jest tomu 10 let, co náš národ nabyt samostatnosti, po které toužil 300 let. Po celý rok konají se jubilejní oslavy po celé republice československé.

I naše obec oslavila 10. leté trvání republiky.

Místní spolek divadelních ochotníků "Havlíček" sehrál ve dnech 27.-28. května za spoluúčinkování všech místních spolků divadlo v přírodě u lesíka v zadním třešňovém sadě pod cestou chotělickou. Za děj zvolen kus "Tomáš Svoboda" ze zdejšího kraje, nedalekého Češova, z doby utrpení českého lidu z roku 1729, jež dle historického románu Jiráskova "Temna" napsal Václav Lemberk.

Pořádek slavnosti byl následující:

Místní zpěvácký kroužek řízený p. učitelem Zubatým zapěl sbor "Svůj k svému" od Bendla, nato starosta obce p. Vratislav Ouzký vítá přítomné a zmiňuje se o významu 10. letého trvání československé republiky. Slavnostní řeč promluvil místní rodák ministerský rada p. Josef Černý.

Nato byla sehrána výše uvedená hra s velkým úspěchem a druhý den opakována. O zdařilém provedení hry a bezvadném jejím vypravení mluvilo se v celém okolí, ba i některé krajinské časopisy o něm učinily zmínku, jako "Hlasy od Cidliny."

Výstava v Novém Bydžově

V Novém Bydžově byla pořádána od 27. října do 3. listopadu Okresním hospodářským spolkem a Odbočkou zemědělské jednoty okresní výstava drobného zvířectva a drůbeže, ušlechtilých psů, ovoce a hospodářských plodin, spojená s výstavou hospodářského průmyslu, výstavou loveckou a zpěvných kanárů. Výstava byla pořádána pod protektorátem Okresní správní komise a městské rady.

Ze zdejších občanů vystavovali:

Drůbež: pí Marie Ouzká č. 47 černé minorky

p. Karel Hladík č. 83 kachny pekingské

Králičky: p. Josef Draštík č. 76, Václav Řehák č. 23, Ladislav Myška č. 52, Rudolf Novotný č. 51, Vratislav Ouzký č. 47, Adolf Slavík řídící učitel, Josef Odvárko obuvník, Jindřich Trejbal strážník a Karel Zubatý učitel.

Ovoce: Josef Černý č. 46, Vratislav Horák č. 2, Vratislav Ouzký č. 47, Ladislav Myška č. 52, Rudolf Novotný č. 51.

Obilí: Václav Myška č. 52, Josef Rajm č. 38 a Rudolf Novotný č. 51.

Stavba

Číslo popisné 43 patřící p. Josefu Horákovi bylo letos nově přestavěno.

Poměry hospodářské

Ceny zemědělských produktů:

Za 100 kg pšenice v lednu Kč 220,- v prosinci Kč 172, " " žita " " 215,- " " 150, " " řepy cukr. " " 16, Párek selat byl za 380,- až 420,- Kč.

1929

Volby

*Letos konaly se volby do národního shromáždění. V naší obci volilo se následovně:
Všech voličů bylo 226, do senátu 193.*

	<i>posl. sněm.</i>	<i>senát</i>
<i>Republikánská strana</i>	<i>192</i>	<i>168</i>
<i>Čsl. národ. socialisté</i>	<i>13</i>	<i>11</i>
<i>Lidovci</i>	<i>6</i>	<i>4</i>
<i>Živnostníci</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
<i>Sociální demokraté</i>	<i>4</i>	<i>2</i>
<i>Národní demokraté Líga</i>	<i>2</i>	<i>3</i>

Oslavy

Jako každoročně tak i letos byla pořádána 5. července oslava Mistra Jana Husa a 28. října slavnost národní samostatnosti.

Divadlo

Ve dnech 19. a 20. května byla sehrána v přírodě místním spolkem divadelních ochotníků "Havlíček" historická hra "Psohlavci" za účinkování 70 osob, která se i přes nepříznivé počasí dobře vydařila.

Koncem srpna týž spolek pořídil se z výtěžků divadelních her nové prostranné jeviště s elektrickým osvětlením, nákladem Kč 16 500,-.

Ve dnech 27.-28. září sehrál spolek výpravnou hru "Strakonický dudák" od J. K. Tyla, za účinkování 70 osob.

Požár

Začátkem měsíce srpna vyhořelo od blesku čp. 21 Marie Žilkové a nebylo více postaveno.

Poměry hospodářské

Zima roku 1929 a její následky:

Letošního roku byla tak krutá zima, že toho není pamětníka. Počátkem ledna začalo mrznout a napadlo mnoho sněhu. Mrazy se stupňovaly tak, že v měsíci únoru byly až 40 stupňů a zima potrvala až do 19. března. Následkem kruté zimy pohynulo mnoho ptactva. Kmeny ovocných stromů byly od mrazů roztrhány a spousta stromů zmrzla. Které stromy byly pouze namrzlé, ty během velmi suchého léta uschly, některé dokonce odkvetly, nasadily plody a pak teprve uschly. Bylo smutno podívat se na suché stromy, které stály po celé léto.

Nejvíce byla postižena naše obec. Oba dva obecní třešňové sady, které nesly v době poválečné až 12000,- Kč příjmu, byly skoro napořád zmrzlé a suché.

Ceny hospodářských produktů:

Za 100 kg: pšenice Kč 172 - 155,-, žita Kč 145 - 135,-, za 1 g řepy cukrovky Kč 16,-. Párek selat stál 500 - 580,- Kč.

Rok 1930 (začátek zápisu do kroniky)

Slavnosti

Dne 6. ledna pořádalo Místní sdružení republikánského dorostu na oslavu 20ti letého trvání a založení místní organizace besídku v hostinci p. Vratislava Krále, za velmi četné účasti jak dorostu tak starších. Důvěrník místní skupiny Václav Myška ve svém proslovu vzpomenu první průkopníky organizace, práce, která byla během 20. let na poli organizačním a kulturním vykonána. Dále vzpomenu těch, kteří z řad dorostu obětovali život za naši samostatnost, neb padli co oběti světové války.

Památka jejich uctěna povstáním. Po vytčení si dalších cílů a složení slibu věrnosti straně, byly předneseny zpěvy, básně a recitace.

Dne 7. března pořádána oslava 80. letých narozenin p. presidenta T. G. Masaryka. Obecní zastupitelstvo ve slavnostním zasedání zaslalo blahopřání p. presidentovi a na počest jeho jmenovalo vysázený obecní sad "Sadem Masarykovým". Potom následovala slavnost ve školní budově, jíž se zúčastnila školní mládež, místní spolky a celá veřejnost. Po proslovu p. říd. učitele Adolfa Slavíka předneseny školní mládeží různé básně a zpěvy k uctění p. presidenta. Slavnost zakončena zapěním národních hymen.

Dne 5. července uctěna památka upálení Mistra Jana Husa. Slavnosti zúčastnili se místní spolky a mnoho občanstva. O významu Husově promluvil pan Adolf Slavík, říd. učitel. Při zažehnutí hranice zapěny národní hymny a píseň "Hranice vzplála".

Různé události - manévry

Ve dnech 27.-28. srpna byla naše obec středem vojenských manévrů, při kterých utkala se 3. divize litoměřická pod velením generála Rychtrmoce se 4. divizí královehradeckou pod velením generála Krejčího.

Generální štáb rozhodčí služby umístěn dne 27. srpna nad naší obcí na vrchu Homolce. O Homolku samou sváďen po oba dva dny urputný a nerozhodný zápas.

V tyto rušné dny navštívilo naši obec mnoho významných osob. Sluší uvést:

Ministr národní obrany Karel Viškovský, generální inspektor čsl. branné moci generál Podhajský, náčelník generálního štábu generál Syrový, náčelník francouzské vojenské mise generál Faucher, ředitel cvičení zemský vojenský velitel generál Bílý, zástupce branného výboru senátor Václav Sehnal a mnoho jiných.

Polních cvičení zúčastnilo se 300 důstojníků, 600 rotmistrů, 18 500 mužů, 3 900 koní, 750 vozů a 120 kuchyní.

Po skončení cvičení sjelo se na vrchu Homolce, kde byla konečná "rozprava", mnoho důstojnictva a generálů na 130 motorových vozidlech. Potom defilovala 3. divize litoměřická na vinarské silnici.

Sčítání lidu

Ke 2. prosinci bylo provedeno druhé sčítání lidu v celé republice československé. Dle něho naše obec má 372 obyvatelů. Porovnáme-li toto s prvním sčítáním lidu v r. 1921, jeví se naší obci úbytek 22 osob.

Kurz

Ve dnech 26. a 27. listopadu byl pořádán v naší obci v hostinci p. Krále okresním sdružením republikánského dorostu mlékařsko-sýrařský kurs, jehož se zúčastnilo 34 žen a dívek většinou z naší obce.

Poměry hospodářské

Letošní zima byla velice mírná, sněhu málo. Jaro bylo normální, zato léto bylo velice suché. Následkem sucha byl nedostatek píce. Polní myši rozmohly se tou měrou, že ohrozily po žních okopaniny a hlavně ozimy. Také pitné vody byl nedostatek, zvláště na tzv. "kopečku".

Již od loňského roku ceny zemědělských produktů hlavně obilnin, velice klesaly, avšak letošního roku se přímo zhroutily.

Platilo se za 100 kg v měsíci lednu: listopadu:

pšenice Kč 172,- Kč 120, žito " 115,- " 85, ječmen " 135,- " 115, řepa cukrovka " 14,70

Ceny krmných vepřů za 1 kg živé váhy: 4. července Kč 9,50-10,-, 5. listopadu Kč 7,-, 30. prosince Kč 6,-.

Ceny selat:

3. dubna za 1 pár Kč 560,- - 600, 5. listopadu Kč 180,- - 200, Následkem poklesnutí zemědělských produktů a tím menší tržby na venkově, jeví se malý odbytkový výhled

průmyslových, poněvadž venkov nedostatkem peněz nemohl nakupovati a z toho vznikla tzv. krize zemědělská a z ní krize všeobecná.

Sčítání zemědělských závodů

Ku dni 27.května bylo provedeno sčítání zemědělských závodů v republice československé.

V naší obci je 76 zemědělských usedlostí a dle výměry je rozvrstvení následující:

Do výměry 1 ha jest 9 zem. závodů v celkové výměře 4.27 ha

od 1 - 5 ha 36 93.37 ha

od 5 - 10 ha 18 132.17 ha

od 10 - 20 ha 13 167.57 ha

---- Celkem 76 zem. závodů v cel. výměře 397.38 ha

V okrese novobydžovském je celkem 4 345 zemědělských podniků takto rozvrstvených:

Do 1 ha 1042 zemědělských závodů t.j. 24%

od 1 - 5 ha 2266 " " 52.1%

od 5 - 10 ha 764 " " 17.6%

od 10 - 30 ha 238 " " 5.5%

přes 30 ha 35 " " 0.8%

S lesem 157 " " 3.6%

zahradnických 20 " " 0.5%

Jmění obce ku dni 31. prosince 1930

Polí 12 ha 15 a 95 m

luk 1 ha 24 a 18 m

sadů a lesů 3 ha 28 a

cest a pastvin 10 ha 80 a 40 m

rybníků 78 a 75 m

----- pozemků celkem 28 ha 27 a 28 m

Obecní domek nový r. 1924 v ceně Kč 63000, Obecní domek starý v ceně Kč 500, Cenné papíry Kč 11 300, Losy Kč 1000, Kmenové jmění (kapitál) Kč 9 919, Fond na stavbu školy Kč 11 370, Dluhy obecní k 31. prosinci 1930 Kč 176 021, na úrocích zapláceno Kč 11 186, Rozpočet příjmů na rok 1930 Kč 45 792, rozpočet vydání Kč 66 963, ----- schodek Kč 21 171, přírážka obecní 300% vynese Kč 21 174,

Rok 1931

Kulturní podniky

Dne 31. května sehrál spolek divadelních ochotníků Havlíček divadlo v přírodě "Ondráš aneb pán Lysé hory" , hra ze života utrpení slezského lidu z doby roboty od spisovatele Augusta Opěly.

Dne 4. ledna sehrál spolek divadelních ochotníků Havlíček hru "Divá Bára", vesnická historka dle pohádky Boženy Němcové.

Dne 22. března vystupuje svrchu jmenovaný spolek pohostinsky ve Žlunicích s divadelní hrou "Zelené království" od spisovatelky B. Rajske a 12. dubna po druhé s divadelní hrou "Děvče od Čerchova" od téže spisovatelky.

Dne 5. dubna hraje žlunický ochotnický spolek na oplátku divadlo ve Vinarech. Svátek památky upálení Mistra Jana Husa dne 6. července oslavili zdejší kulturní a osvětové spolky zapálením hranice na Suchopádě, při čemž promluvil p. řídící učitel Adolf Slavík.

Vysázení třešňových sazenic, zalesňování

Obecní třešňové sady, které byly mrazy r. 1929 skoro zničeny, byly opět vysázeny třešňovými sazenicemi.

V zadním třešňovém sadě, kde již v letech minulých započato s vysazováním lesních sazenic, bylo letos ve vysazování pokračováno a vysázeno opět asi 2000 kusů bříz a 2000 kusů různých lesních sazenic. (Smrk, modřín, dub)

Oprava soch

Letošního roku byly ze sbírek občanů opraveny místní obecní sochy.

Volby

Dne 27. září konány obecní volby ve většině obcí republiky československé. V naší obci volilo se jednotně dle kandidátky Republikánské strany zemědělského a malorolnického lidu a Domovin.

Starostou obce zvolen opět p. Vratislav Ouzký, rolník čp. 47, náměstkem p. Václav Drašík, rolník čp. 76, do obecní rady p. Rudolf Novotný, rolník čp. 51 a p. Josef Horák, rolník čp. 43. Do obecního zastupitelstva pp.: Václav Jor, rolník čp. 54, Josef Myška, rolník čp. 80, Josef Rajm, rolník čp. 38, Josef Jelínek, rolník čp. 27, František Obešlo, domkař čp. 69, Bohumil Jor, rolník čp. 26, Ladislav Myška, rolník čp. 52 a František Šoufěk, rolník čp. 72.

Stavby

Na parcele čís. kat. 193/6 byl postaven p. Františkem Černým nový domek mající číslo popisné 6.

Požár v Janovicích

Dne 7. listopadu o 1/2 4 hod. ranní vyhořela v sousední obci Janovicích kruhová cihelna, patřící velkostatkáři Černínovi z Dymokur.

Poměry hospodářské

Letošní zima byla nestálá a dlouhá. V únoru napadlo dosti sněhu a potrval skoro do konce měsíce. V březnu silně mrzlo až do 19. března, pak se trochu oteplilo avšak poslední 3 dni ke konci měsíce silně mrzne znovu.

Jaro bylo deštivé a studené s nočními mrazy. Polní práce začaly asi kolem 1. dubna a následkem nepříznivého počasí táhly se přes celý duben a končily asi kol 16. května. Květen a červen byl bouřlivý. Několik lijavců, které se dostavily ke konci května, nadělalo dosti škody.

Dne 21. května byla naše obec postižena průtrží mračen. Kolem 18. hodiny přihnala se mračna se strany jihovýchodní a s nich spadla spousta vody, která strhala pole, zvláště řepy a brambory, podplavila obilí a trávu na lukách. Vnikala v obci do stavení a studní níže položených. V rybníku Návesníku vystoupila ze břehů a dosahovala výšky silnice a hasičského skladiště. Drobných škod natropila voda dosti, avšak nebyly citelné.

Žně začaly asi kolem 15. července a na počátku byly dosti deštivé, pak se dostavila parna, takže obilí rychle dozrálo, ba i pšenice v zrně přischly. Kolem 10. srpna nastalo studené a deštivé počasí, které trvalo až do konce měsíce, takže se nemohly pozdní ovsy a vikev ukliditi a sklízely se až kolem 8. září.

Začátek podzimu byl studený a deštivý, avšak v první polovici října nastalo teplé a slunné počasí, listopad byl pěkný a suchý.

Sklizeň obilí byla podprůměrná, řepy asi průměrná.

Ceny obilí a hospodářských plodin:

za 100 kg v měsíci lednu: květnu: srpnu: prosinci:

pšenice Kč 130,- 150,- 125,- 135, žito Kč 90,- 145,- 140,- 140, ječmen Kč 140,- 150,- 115,- 118, oves Kč 110,- 112,- 90,- 92, řepa cukrovka Kč 10, dobytek hovězí 1 kg ž.v. 5.50 3.5-5,- 1,--3, " vepřový 6,- 9.50 6.25

párek selat asi 24 kg 250,- 200,- 150, 1 kg masa vepřového Kč 10,-, hovězího Kč 10,-, 1 l piva Kč 2.60

Poměry sociální

K loňskému poklesu cen obilovin přidružil se roku letošního velký pokles cen dobytka. Tak prodávány staré krávy za Kč 400, - 600,-, což je asi 1 kg živé váhy za 1,- Kč. Naproti tomu jiné předměty denní potřeby v ceně buď vůbec nepoklesly aneb jen nepatrně. V této neutěšené době, kdy vrstvy zemědělské ztratili více jak polovici svého dřívějšího důchodu, nastaly na venkově tísnivé poměry.

Venkov, který byl jednak z pozemkové reformy a pak velkým poklesnutím zemědělských produktů posledních dvou let zadlužen, v těchto těžkých dobách nemohl zaplatiti ani úroků z dluhů. Nebylo peněz a proto v nákupu potřeb a výrobků průmyslových se musel omeziti a šetřiti.

Průmysl, který ze svých výrobků ani zisků sleviti nechtěl, následkem špatného odbytu svých výrobků práci v továrnách zastavil a dělnictvo propustil. Propuštěné dělnictvo se na státu podpory v nezaměstnanosti domáhalo. Stát prostřednictvím ministerstva sociální péče nezaměstnané podporoval a nové položky na podpory povoloval. V poslední zprávě ministerstva sociální péče ku konci roku 1931 bylo úředně hlášeno v republice československé 480000 osob nezaměstnaných. V samém Novém Bydžově je asi 270 osob, kterým přiznáno právo na podpory v nezaměstnanosti a vyplaceno jim za jeden týden na podporách Kč 4 300,-.

Pokles zemědělských produktů, s ním snížení důchodů zemědělců a zastavení práce v průmyslu byl nepříznivý pro státní pokladnu, neboť výtěžek státních daní neobyčejně poklesl a ke konci roku zůstalo mnoho daní nedoplatených. K tomu přidružila se mimořádná a nepředvídaná vydání státní, jako péče o nezaměstnané a důsledek toho všeho krize státních financí.

Stát stará se, aby získal nové zdroje příjmů a státní rozpočet přivedl do rovnováhy. Ke konci roku projednává se o zvýšení některých daní a dávek, zdražení různých potřeb a konečně uvažuje se o získání zahraniční půjčky.

Zdravotnictví

Ke konci letošního roku rozmohla se v sousedních obcích jako Starém Bydžově a Janovicích a jinde nakažlivá nemoc hovězího dobytka slintavka a kulhavka. V některých obcích našeho okresu zle řádila a mnoho kusů padlo nemoci za oběť. Naše obec zůstala však nákazy ušetřena.

Omezení pěstování řepy cukrovky

Roku letošního bylo omezeno pěstování řepy cukrovky. Každý pěstitel cukrovky mohl dodati o 20% cukrovky méně, než jak dodával průměrně v posledním třiletí. Řepa dodaná přes tento kontingent byla proplácena jen za Kč 2.70 za 1 g.

Rok 1932

Kulturní podniky

Místní sdružení republikánského dorostu pořádalo dne 13. února ovocnicko-štěpařský kurs, jehož se zúčastnilo asi 86 osob. Přednášel inspektor ovocnictví p. Jan Doležal a okresní zahradník p. Jan Vondrák, oba z Nového Bydžova. Večer přednášel p. inženýr Kress z Prahy a hnojení ovocných stromů, při čemž promítán film.

Místní sdružení republikánského dorostu při propagaci tisku sestavilo statistiku časopisů v celé naší obci. Tak v roce 1932 odebíralo se : Kampeliček 60 čísel, Lidového deníku 35, Hlasů od Cidliny 26, České selky 15, Mladého venkova 9, Domoviny 1, Cepu 1, Zemědělské jednoty 4, Klasu 1, Družstevní listy 1, Osvěty venkova 1, Hospodářská domácnost 1, Mílotický hospodář 2, Mladý svět 2, Obecní samospráva 1, Československé divadlo 1, Naše vojsko 1, Hudební listy 4, Hostinské listy 1, Trhovec 1, Lípa 1, Národ 1, České slovo 1,

Večerní České slovo 6, Hvězda 2, List paní a dívek 3, Role 2, Národní politika 2, Venkovan 2, Šejdrem 2. Celkem odebírá se v naší obci 30 různých časopisů ve 190 výtiscích. Spolek divadelních ochotníků Havlíček sehrál dne 27. března divadelní hru "Zbytkový statek" od Jana Milera a 28. října divadelní hru "Když děla hřmí a prapor zavlaje" již napsal J. Kouba Drahovský.

Vysazování lesa

Jak léta minulá tak i letos bylo v zadní stráni vysázeno asi 2000 kusů lesních sazenic, hlavně olší.

Stavby

P. Václav Draštík postavil letošního roku nový domek při čp. 76 a obdržel číslo 75.

Obecní přirážky

Obecní přirážka pro rok 1932 obnáší 350%.

Památka upálení Mistra Jana Husa v předvečer 6. července byla oslavena místní Osvětovou komisí lampionovým průvodem, jehož se zúčastnily místní spolky, sbor dobrovolných hasičů z Vinar a Janovic, tělocvičná jednota "Sokol", jejíž členové utvořili živý obraz. Průvod ubíral se na Suchopád, kde promluvil o životě M. Jana Husa p. učitel Macek z Nového Bydžova. Potom zapálena hranice, při které zapěny státní hymny. Slavnosti zúčastnilo se občanstvo nejenom z Vinar, ale i z blízkých obcí Janovic, Kozojídek, Lhoty Smidarské a Starého Bydžova.

Dne 17. a 18. září oslavila tělocvičná jednota "Sokol" sté narozeniny Miroslava Tyrše.

Založení Tělocvičné jednoty "Sokol"

Již minulá léta usilovalo několik nadšenců ideí Tyršových o založení samostatné jednoty "Sokol" ve Vinarech. Dosud byli členy jednoty ve Smidarech a v Novém Bydžově. Letošního roku bylo uskutečněno dávné jejich přání a dne 2. října byla v ustavující valné hromadě založena Tělocvičná jednota "Sokol". Funkcionáři byli zvoleni : starostou p. Vratislav Ouzký, jednatelem p. Vratislav Horák, pokladníkem p. Jaroslav Horák, náčelníkem p. učitel Karel Hubka, náčelnicí sl. učitelka Emilie Poláčková. Členů má jednota 42 mužů, 16 žen, 7 dorostenců a 80 žáků.

Poměry hospodářské

Zima byla nestálá a skoro bez sněhu. Kolem 9. února nastaly silné mrazy, avšak dlouho nepotrvaly. Březen byl studený. Polní práce začaly asi začátkem měsíce dubna. Květen byl velmi teplý a suchý. Suchem utrpěly hlavně píceiny, jetele, které se nevyvinuly. Koncem května dostavily se bouřky s krupobitím a některé okolní obce byly poškozeny na polní úrodě. Nejvíce byla poškozena žita, která byla zničena až na 80%. Naše obec však byla této živelné pohromy ušetřena.

Žně začaly asi kolem 20. července, počasí bylo dosti příznivé, sklizeň dobrá.

Podzim byl pěkný, teplý a suchý. V prosinci pak mírně mrzlo.

Ceny zemědělských produktů

za 100 kg v lednu listopadu prosinci

pšenice 140,- 145,- 140, žita 140,- 100,- 75, ovsa 95,- 65,- 60, ječmene 110,- 80,- 70, řepy cukr. 10.80

1 kg ž. v.

dobyt. vepř. 6.50 8.50 7, dobyt. hov. 3,- 3.50 3, Párek selat od 280,- Kč 340,- Kč 380,- Kč.

Změna držebnosti

Domek č.p. 9 koupil od p. Josefa Šádka p. Jan a Marie Mikasovi.

Sociální poměry

Neutěšené poměry hospodářské jak v naší obci tak na celém venkově se nezlepšily, spíše zhoršily. Ceny zemědělských produktů jsou stále nižší a nižší, zatím co ostatní věci denní potřeby jsou stále na stejné výši.

Zvýšení daní

K tomu přidružilo se zvýšení některých daní, tak daň obrátová zvýšena ze 2% na 3%, daň důchodová (dříve z příjmu) zvýšena o 30 - 90%. Zvýšena daň z droždí, daň z piva o 20 haléřů na 1 litru, aniž by bylo pivo ve výčepu zdraženo. Dále podražily zápalky, jedna krabička z 20 na 30 hal., kuřivo lidové druhy vesměs o 20-25%.

Zahraniční půjčka

K zlepšení státních financí povolena ve Francii republice československé půjčka ve výši 600 milionů franků. Tyto opatření k získání nových příjmů však nedostačovaly. Ke konci roku, při sestavování státního rozpočtu na příští rok, navrhuje ministr financí snížení platů státních zaměstnanců, což pro nerozhodnost některých politických stran narazilo na odpor.

Změna ve vládě

Poněvadž tento požadavek byl pro státní hospodářství nutností, vláda Udržalova odstupuje a sestavením nové vlády pověřen poslanec Jan Malypetr (republikán), který dosud byl předsedou poslanecké sněmovny, novou vládu sestavil a sám se stal ministerským předsedou. Zaslouží poznamenati, že některým stranám politickým jsou zájmy stranické nad zájmy státními a národními.

Sjezd republikánské strany

V těchto neutěšených dobách schází se sjezd delegátů republikánské strany zemědělského a malorolnického lidu v Praze ve dnech 29. a 30. října. Okres novobydžovský zastupoval na sjezdu Vratislav Ouzký a Václav Myška, oba z Vinar.

Nezaměstnanost

Velkým zatížením státní pokladny jsou nesporně nezaměstnaní. Dle úřední statistiky ministerstva sociální péče bylo koncem roku 1932 740000 osob nezaměstnaných, jimž na ochranné opatření na nezaměstnané vyplaceno ze státní pokladny Kč 810 milionů, t.j. osm set deset milionů korun čsl.

Další omezení pěstování cukrovky

Loňský kontingent cukrovky byl opět snížen o 20%, takže se pěstuje celkem cukrovky o 40% méně. Cukrovka dodaná přes kontingent se vůbec neproplácí, dodá se za ni krmný cukr.

Rok 1933

Kulturní podniky

Spolek divadelních ochotníků Havlíček sehrál dne 1. ledna divadelní hru "Dívka ocelových nervů" od spisovatelky B. Rajske.

Dne 19. března uspořádala těl. jednota "Sokol" tělocvičnou akademii, za velmi četné účasti jak místních tak i přespolních občanů.

Dne 26. března pořádalo Místní sdružení republikánského dorostu přednášku pro venkovské ženy, na které promluvila ředitelka hospodyňské školy z Nového Bydžova sl. M. Pfefermannová a sl. Kňourková z Hořic.

Švehlova lípa

K uctění 60 tých narozenin Dr. Antonína Švehly, předsedy republikánské strany zem. a malorolnického lidu, bývalého ministerského předsedy, ministra vnitra atd. zasadilo Místní sdružení republikánského dorostu v sobotu dne 8. dubna "Lípu Švehlovu" na návsi proti

zahradě p. Bohumila Jora čp. 26. Potom pořádána besídka v hostinci u Brožů, na které promluvil p. senátor Sehnal o činnosti a díle Švehlově. Pak předneseny dorostem básně a zpěvy. Účast byla velmi četná.

Školní výstavka

Dne 18. června byla pořádána zdejší školou výstavka ručních prací školní mládeže, která přes nepříznivé počasí těšila se četné účasti pánů rodičů.

Téhož dne byla do slibu vzata okresním školním inspektorem p. V. Polednem nově zvolená místní školní rada, sestává z pánů Vratislava Ouzkého co předsedy, členů Jos. Rajma č. 38, Evžena Jiráňka a Frant. Šádka z Kozojídek a náhradníků Jos. Nízského, Jos. Nezkusila a Jos. Horáka.

Nové zákony

Zákonodárné sbory republiky čsl. vzhledem k mimořádným sociálním poměrům vydaly "Zmocňovací zákon", jímž se vláda republiky do konce t.r. zmocňuje k vydávání mimořádných vládních nařízení a opatření.

Zdravotnictví

V druhé polovině měsíce února rozmohly se mezi školními dětmi nemoce spála a záškrť. Z Vinar na spálu onemocnělo 5 dětí a na záškrť 2 děti. Léčily se v novobydžovské nemocnici.

Změna držebnosti

Domek čp. 40, ve kterém bývala první vinarská škola, prodal p. Josef Čapek p. Jaroslavovi Vítkoví, rodáku z Hlušic za Kč 14000,-.

Požár

Dne 7. července v pátek před vinarských poutem asi o 1/2 11 hod. dopolední vyhořela z neznámé příčiny stodola p. Frant. Jánského čp. 49. Požárem byla ohrožena i sousední stodola p. Václava Draštíka čp. 76, avšak zachráněna.

Rybník

Již od předešlého roku byl rybních Návesník vypuštěn a ponechán na sucho za příčinou vyvážení. V měsíci lednu za mírných mrazů a menší sanice byly práce s vyvážením započaty. Při nakládání bahna pracovalo denně 15 - 20 osob, a 15 - 22 potahů koňských, které bahno na saních odvážely. Pracovalo se pro tři týdny v měsíci lednu a dva týdny v únoru. Od nakládání bahna platilo se denně dělníkovi 10 - 15 Kč. Potahy pracovaly zdarma. Část rybníka zv. "v ocase" byla částečně zavezena. Vyvážení rybníka, oprava hrází stálo celkem Kč 7 346,-.

Letecká sbírka

Po celé republice československé konaly se sbírky na "Národní sbírku leteckou". Okres novobydžovský a chlumecký vzal si za úkol darovati na leteckou obranu státu jedno letadlo, na kterýžto účel věnovala obec Vinary Kč 1000,-.

Úmrtí Dr. Ant. Švehly

Dne 12. prosince roznesla se po českých vískách a městech smutná zpráva, že v Hostivaři u Prahy zemřel o 16. hod. Dr. Ant. Švehla, předseda republikánské strany, bývalý předseda vlády, první ministr vnitra, veliký státník a budovatel naší republiky. Pero moje nedovede vylíčiti ušlechtilost duše, velikost mrtvého, nejoddanějšího služebníka národa a státu, nejvlivnějšího vedoucího politika při tvoření i vedení státu. Jeho heslo bylo : Půda, chléb, mír. Pohřeb zesnulého konal se 15. prosince v Hostivaři, zúčastnili se ho mimo desetitisíce účastníků z celé čsl. republiky p. president T.G. Masaryk, celá vláda s ministerským předsedou, oba sbory zákonodárné, vysoké školy, generalita, diplomaté, žurnalisté, kněžstvo, Selská jízda, agrární akademikové, republikánský dorost, atd.

Z naší obce pohřbu se zúčastnili p. Vratislav Ouzký, okresní důvěrník republikánské strany a Václav Myška, předseda okresního sdružení republikánského dorostu.

Poměry hospodářské

V měsíci lednu mírně mrzlo, zato měsíc únor v první polovici byl nestálý, větry se střídaly se sněhovými vánicemi. Dne 14. února kolem 9. hodiny přihnala se sněhová bouře, při které se blýskalo a hřmělo. V druhé polovici se počasí ustálilo, napadlo sněhu, který ležel až do konce měsíce. Březen byl teplý, polní práce začaly asi kolem 15. března. Duben byl suchý a velmi studený, zvláště v noci dostavovaly se citelné mrazy. V květnu byly sice malé přehrášky, ale jinak studeno. Kulturní plodiny ve vývoji silně se zpozdily a na vzrůstu utrpěly. Červen byl studený a deštivý. Žně počaly asi kolem 24. července, byly pěkné a sklizeň dobrá, u pšenice velmi dobrá, neb sklídilo se průměrně po 1 korci 8-10 g zrna. Podzim byl suchý. Pro sucho se velmi těžko oralo a nemohlo se ani všude zasít, takže se silo ještě i začátkem listopadu, kdy slabé deště konečně zasetí umožnily. Ozimy, které byly zasety v září a začátkem října velmi slabě a nestejně vzešly, ozimy zaseté v listopadu vůbec nevyklíčily. V první polovici měsíce prosince dostavily se silné 20-22 stupňů mrazy.

Ceny hospodářských plodiny

za 100 kg v březnu srpnu prosinci

pšenice 150,- 115,- 130, žito 80,- 65,- 88, ječmene 75,- 90,- 85, oves 60,- 60,- 60, brambory 40, cukrovka 11.50

za 1 kg ž.v.hovězí dob. 2-3,- 2-4,- 2-3, vepř. 6.50 6.50 5, pár selat 24 kg 330,- 280,- 100,

Sociální poměry

Sociální poměry na vesnicích jsou rok od roku horší, neboť jak viděti z hoření tabulky, ceny zemědělských výrobků klesají, kdežto ostatní věci vůbec nepoklesly v ceně, aneb velmi málo. Klesnutí tržby zemědělců je pocíťováno všude, v obchodě, průmyslu a hlavně ve státě. Zemědělci bezpříkladně šetří, nekupují a nejhorší je to, že se zadlužují, aby svoji existenci uhájili.

Půjčka práce

Stát, aby ve státním hospodářství nahradil si úbytek příjmů, vypsál Půjčku práce, jejíž termín byl několikrát prodloužen a jež vynesla přes dvě miliardy korun čsl.

Nezaměstnanost

Počet nezaměstnaných dosáhl koncem měsíce prosince 918 334 osob, dle výsledku sčítací akce ministerstva sociální péče.

Míra úroková

V důsledku zmocňovacího zákona byla vládním nařízením míra úroková ze zápůjček i vkladů snížena a sice u vkladů ze 4 1/2 - 5% na 3 3/4 - 4 1/4% a u zápůjček ze 6% na 5 1/2%.

Obecní přirážky

Obecní přirážky na rok 1933 byly 300%.

Rok 1934

Kulturní podniky

Spolek divadelních ochotníků sehrál dne 25. února divadelní hru "Pepina Rejholcová" od Fr. Laška.

Tělocvičná jednota "Sokol" pořádala 22. dubna a 28. října akademii v sále u Brožů.

Místní sdružení republikánského dorostu pořádalo 18. března přednášku ředitele hospodářské školy z Nového Bydžova p. ing. Šilhánka o ničení plevelů. Přednáška byla v hostinci p. Vrat. Krále.

Místní osvětová komise společně s ostatními spolky pořádala dne 5. července večer oslavu na paměť upálení Mistra Jana Husa. Průvod ubíral se od Lípy svobody na Suchopád, kde byla zapálena hranice, při které promluvil p. učitel Machač z Nového Bydžova.

Ve dnech 11. - 12. srpna pořádalo Místní sdružení společně s Okresním sdružením republikánského dorostu "Sportovní den", který i přes nepříznivé počasí se slušně vydařil.

Nová vláda

Začátkem druhé poloviny měsíce února byla jmenována nová vláda, ve které ministrem vnitra ustanoven Dr. Josef Černý, rodák z Nepolis, okres Chlumecko n/C.

Nová vláda nařídila některé zákony mimořádné, jako moratorium pro zemědělce do konce r. 1934, t. j. odklad exekucí, dále zákon, jímž se snižuje zlatá hodnota čsl. koruny o 1/6 a obilní monopol.

Obilní monopol

Obilní monopolní společnost, která byla pověřena výkupem obilí ze sklizně r. 1934 stanovila pevné ceny obilí s měsíčními příplatky. Za pšenici byla stanovena cena Kč 160,- a měsíční příplatek Kč 1.80 za každý měsíc, cena žita na Kč 123,-, ječmene Kč 120,- a měsíční příplatek Kč 1.50, cena ovsu Kč 110,-. Vykupovatí obilí mohli jen komisionáři, mezi něž byla zařazena všechna Rolnická družstva skladištní.

Oheň

Dne 22. února o 2. hod. po půlnoci vypukl požár ve stodole p. Holmana čp. 61 a záhy se rozšířil na obytné stavení i sousední stodolu p. Draštíka čp. 76. Požáru padl za oběť i hospodářský inventář a zásoby píce.

Zprávy hospodářské

Rok 1934 byl celkem velmi suchý. Měsíce leden a únor byly nestálé, sněhu bylo málo. Březen byl teplý, ale plyhavý. Polní práce nastaly asi kolem 26. března a končily asi 22. dubna. Duben byl velmi teplý, zvláště od 16. - 22. dubna byla taková tepla jako v červnu 24-29 stupňů C. Není pamětníka takové teploty v měsíci dubnu. Zato květen byl studený, větrný a suchý. V druhé polovině měsíce května dostavily se dva silné mrazy, takže brambory pomrzly. Červen byl suchý. Senoseč následkem trvalého sucha velmi malá. Sklidilo se po 1 korci asi 3-4 g sena. Sucho bylo tak velké, že jařiny sotva vymetaly. Taktéž zimní pšenice, které minulého roku špatně vzešly a málo se zakořenily byly velmi řídké a některé se i zaoraly. Sklizeň obilí byla velmi špatná, tak pšenice klidilo se průměrně asi 15 mandel po korci. Jařiny byly krátké, takže se skorem do povřísla vázat nemohly. Slámy dalo obilí velmi málo. Otav bylo málo a někde se trávy luční ani nesekaly. Po žních byl velký nedostatek zelené píce. Otavy jetelové byly krátké a řídké, taktéž řepný chrást následkem sucha byl žlutý a zakrnělý.

Ceny dobytka

Že byl nedostatek píce, rolníci odprodávali mnoho dobytka, trhy byly přeplněny a cena velmi poklesla. Tak prodávala se starší kráva i s teletem za Kč 500,- a nebylo ještě kupců.

Nedostatku píce hledělo se čelit tím, že po žních naseli rolníci strniskové směsky, které i přes suché počasí se dobře vydařily. Následkem suchého a teplého počasí rozmohly se na řepách a strniskových směskách různé mšice, na jetelích a peluškách plísň, avšak nějakých větších škod z toho nebylo.

Podzim byl zase suchý, špatně se selo a těžko řepa dobývala. Sklizeň řepy byla dobrá, brambor však podprůměrná. Ozimy nestejně vyklíčily a teprve v druhé polovici října, kdy se dostavily větší deště, osení vzešlo a se vyrovnalo. Listopad byl mlhavý a deštivý, taktéž prosinec a co zvláštního, že do konce prosince ani nemrzlo. Podzimní osení po oba poslední měsíce rostlo a dobře se zakořenilo. Žita, která byla brzy setá, silně urostla a sežloutla.

Ceny hospodářských plodin a zvířectva

za 100 kg v lednu březnu červenci ost. měs.: monopol

pšenice 129,- 145,- 160,- 160, žito 88,- 90,- 95,- 122, ječmen 85,- 96,- 96,- 120, oves 60,- 80,- 140,- 110, řepa 12, brambory 30, 1 kg ž.v. vepřů 4.50 4,- 4.50

hovězí dobytek 1.50-2,- 2,- 1,-2, pár selat asi 24 kg 140,- 80,- 100,

Rybolov

Začátkem měsíce listopadu byl obecní rybník Návesník vypuštěn a vyloven. Vylovilo se přes 600 kg kaprů a prodával se 1 kg za Kč 7,-.

Sbírka

Mezi 20.-24. prosincem uspořádala Republikánská strana na zem. a maloroľnického lidu sbírku ve prospěch strádajících čl. dětí, na kterou naše obec přispěla Kč 275,-, 95 kg žita a 155 kg brambor. Sbírkou provedli členové dorostu rep. strany.

Škůdcové stromů

Letošního roku z jara vyskytlo se neobvyklé množství chroustů. Stromy byly chrousty přímo obaleny, až se větve ohýbaly. Na některých stromech bylo listí všechno sežráno, na třešních okusovali květ, ba i mladé plody byly poškozeny. Ničení těchto škůdců podporovala obec tím, že za nasbírané a odvedené chrousty se platilo za 1 l 20 haléřů. Celkem se jich odvedlo a zničilo 24 hl, za něž bylo placeno Kč 481.60.

Obecní přirážky

Obecní přirážky za rok 1934 byly vybírány 250%.

Rok 1935

Kulturní podniky

Spolek divadelních ochotníků Havlíček sehrál dne 13. ledna veselohru "V černé rokli" a dne 29. prosince divadelní hru "Zlatý déšť" od spisovatelky Rajské.

Okresní sdružení republikánského dorostu pořádalo dne 24. února v hostinci p. Krále činovnícký kurs, jehož se zúčastnilo asi 70 osob.

Sbor dobrovolných hasičů uspořádal dne 6. března oslavu 85.narozenin prvního presidenta republiky čl. T.G. Masaryka a dne 1. května sehrál divadelní hru "Strýc Motal". Při této příležitosti byly členům hasičského sboru uděleny čestné diplomy za třicetileté působení ve sboru. Jsou to bratři Outký Vratislav, rolník č. 47, Musil Václav, rolník č. 31, Myška Josef, rolník č. 80 a Roudný Josef, truhlář č. 58.

Místní osvětová komise uspořádala dne 6. července oslavu na památku upálení Mistra Jana Husa. Průvod místních spolků odebral se na Suchopád, kde při zapálení hranice promluvil p. řídící učitel Ad. Slavík.

Tělocvičná jednota "Sokol", sehrála dne 15. prosince divadelní hru "Sen noci štedrovečerní".

Volby

Letošního roku konaly se volby do poslanecké sněmovny, senátu, do okresních a zemských zastupitelstev.

Volby do poslanecké sněmovny a do senátu konaly se dne 19. května a volilo se v naší obci následovně:

Všech voličů bylo 228 a voleb se zúčastnilo 217 voličů.

Č. kand.	Obdrželi hlasů	Pos. sněm. vol. 21 letí:	Senát vol. 26 letí:
1 Rep. str. zem. a mal. lidu		176	161
2 Sociální demokraté		5	5
3 Národní socialisté		16	14
4 Komunisté		1	0
5 Čsl. strana lidová		11	9
10 Str. živnost.- obchodní		7	4
13 Fašisté		1	1

-----	Voličů celkem	217	194
Volby do okresních a zemských zastupitelstev konaly se 26.května a zúčastnili se jich voliči 24 letí. Všech voličů bylo 217, voleb se zúčastnilo 206 voličů. Volilo se následovně:			
Č. kand.	Obdrželi hlasů	Okr. zast.	Zem. zast.
1	Republ. strana zeměděl.	183	190
2	Sociální demokraté	3	2
3	Národní socialisté	10	9
5	Čsl. strana lidová	8	2
10	Str. živnost.-obchodní	2	2
-----	Voličů celkem	206	206

Volební komise pro všechny byla následující:

Volebním komisařem řídící učitel Adolf Slavík. Členové volební komise do posl. sněmovny: Myška Jan č. 8 ve Vinarech za stranu lidovou, Holý Jos., rolník a trafikant ze Sekeřic za stranu národně socialistickou, Kučera Jos., rolník z Volanic a Nožička J. z Volanic za stranu národního sjednocení, Horák Jos., rolník ve Vinarech čp. 43 a Novotný Rud., rolník ve Vinarech čp. 51 za stranu republikánskou. Do senátu: Černý Jos., rolník ve Vinarech čp. 46, Myška Josef, rolník ve Vinarech čp. 80, Nezkusil Josef, rolník ve Vinarech čp. 10, Jor Václav, rolník ve Vinarech čp. 54 všichni za stranu republikánskou.

Volba obecního starosty

Do okresního zastupitelstva na prvním místě za stranu republikánskou byl zvolen z naší obce Vratislav Ouzký, dosavadní starosta obce. Poněvadž dle zákona funkce obecního starosty a člena okresního zastupitelstva jsou neslučitelné, byl nucen p. Vratislav Ouzký na funkci obecního starosty rezignovati. Tak došlo k volbě nového obecního starosty a zároveň obecní rady dne 12. listopadu 1935.

Za starostu zvolen byl p. Ladislav Myška, rolník a majitel trafiky čp. 52, náměstkem zvolen p. Václav Jor, rolník čp. 54, prvním radním p. Rudolf Novotný, rolník čp. 51 a druhým radním p. Josef Jelínek, rolník čp. 27.

Změna ve vládě

Koncem listopadu stal se ministerským předsedou Dr. Milan Hodža, rodilý Slovák.

Odstoupení presidenta

Začátkem prosince vzdal se svého úřadu první prezident čsl. republiky T.G. Masaryk, který zastával tento zodpovědný úřad po 16 let.

Volba presidenta republiky

Dne 18. prosince byl národním shromážděním zvolen druhý prezident československé republiky Dr. Eduard Beneš, dosavadní ministr věcí zahraničních. Nový prezident republiky je synem chalupníka z Kožlan okres Kralovice.

Úmrtí B. Bradáče

Dne 20. října zemřel na svém statku v Židovicích v sousedním okrese libáňském předseda poslanecké sněmovny pan Bohumír Bradáč, bývalý ministr zemědělství a národní obrany, povoláním rolník a příslušník strany republikánské. Zemřelý byl pro lidumilnost a dobrotu znám po celém okrese jičínském a bydžovském a snad i na celém severovýchodě. I z naší obce mnoho občanů obracelo se na zesnulém p. ministra B. Bradáče, který každému dovedl pomoci a poraditi. Pohřbu jeho zúčastnila se celá vláda, generalita, vojsko, selská jízda, četné spolky a tisíce občanů, kteří za trvalého deště doprovodili jeho tělesné pozůstatky na hřbitov do Chroustova.

Nové zákony

Zákonodárné sbory čsl. republiky vydaly zákon ze dne 21. prosince 1935 č. 250, jímž se poskytují úlevy zadluženým zemědělcům při placení jejich pohledávek.

Stavba

Roku letošního bylo od základu nově postaveno číslo popisné 2 patřící p. Vratislavu Horákovi.

Poměry hospodářské

V lednu mírně mrzlo a sněžilo. Začátkem února dostavily se velké sněhové bouře a vánice, ke konci února časem prší. Začátkem března mrzlo a sněžilo. V druhé polovici měsíce nastalo pěkné teplé počasí a zároveň jarní práce. 29. března dostavila se sněhová bouře, při které blýskalo a hřmělo. Duben byl nestálý, časté přeháňky a bouřky se střídaly. Polní práce nastaly 20. března, avšak při nepříznivém počasí se protáhly do 5. května. Květen byl většinou studený. Dne 5. května byl mráz 5 stupňů C, který poškodil ovocné stromy, které právě kvetly. Po něm přišly ještě dva mrazy sice slabší, avšak květ ovocných stromů pomrzl. Červen byl teplý, ale velmi suchý. Senoseč byla prostřední, počasí velmi příznivé. Od 23. do 28. června byla tepla přímo tropická, která nikdo nepamatoval.

Léto bylo suché, po celý červen, červenec a srpen nenamoklo, až teprve začátkem září přišel slabší déšť, který však na vyprahlou zemi nedostačoval. Sklizeň byla dobrá, slámy však bylo méně. Suchem utrpěla řepa cukrovka, čekanka, brambory a otavy, které se na lukách někde ani nesekaly. Zelené píce pro dobytek byl velký nedostatek a krmilo se většinou řepným chrástem. Těž vody byl nedostatek a někteří hospodáři byli nuceni studny prohlubovati, anebo pro vodu jezdit do rybníka. Počasí ve žních bylo příznivé.

Ovoce jádrového bylo velmi málo a ještě nevyvinuté a červivé. Jedině úroda švestek byla dobrá a byla po nich čilá poptávka. Platilo se za načesané švestky na zahradě za 1 kg Kč 1, Podzim byl suchý a teplý. Teprve ve druhé polovině října dostavily se vydatnější deště. Řepy cukrovky narostlo podprůměr ně, bramborů a čekanky málo. Listopad byl teplý, v prosinci se sice dostavily mírné mrazy, avšak koncem měsíce se oteplilo.

Ceny obilnin

Ceny obilnin byly stanoveny Československou obilní společností a zůstaly na loňské výši. Za pšenici se platilo Kč 150,-, za žito Kč 122,-, za ječmen Kč 120,- a za oves Kč 110,-. Za každý měsíc dodávkový byly stanoveny příplatky a sice za měsíc říjen, listopad a prosinec po Kč 1,-, za leden, únor a březen po Kč 2,-, za duben, květen a červen po Kč 3,- za každý 1 g. Pšenice pak se platila ještě podle hektolitrové váhy, takže pšenice těžší 80 kg byla dražší. Mimo toho přihlíženo též k tvrdosti a sklovitosti pšenice.

Z loňské slizně r. 1934 zbyly Československé obilní společnosti značné zásoby obilí nespotebovaného, hlavně pšenice, ječmene, ova. Aby se tyto zásoby zužitkovaly, stanovila Čsl. obilní společnost, že každý dodavatel obilí, který dodá více jak 20 g, musí od naznačené společnosti odebrati loňské denaturované obilí v ceně jedné desetiny obilí dodaného za cenu odběrní i s měsíčními přírážkami, takže za denaturovaný ječmen se účtovalo asi Kč 145,- a denaturovaný oves Kč 136,-.

Cena čekanky byla Kč 18,-, bramborů Kč 50,-. Cena cukrovky stanovena na Kč 12,-, avšak každý dodavatel byl nucen odebrati na každých 100 g cukrovky 100 kg denaturovaného cukru pro krmení dobytka za cenu Kč 65,-.

Ceny dobytka

Za 1 kg ž.v. se platilo v lednu březnu červnu srpnu prosinci
vepří vykrmení 4-5,- 6,- 7.50 6,- 7, hovězí dobytek 1-2,- 2-3,- 4,- 4,- 4.50
párek selat 24 kg 150,- 260,- 250,- 300, Míra úroková

Zákonem ze dne 21. prosince byly stanoveny míry úrokové s platností od 1. ledna 1936 a sice: Ze vkladů volných 3%, ze vkladů vázaných 1 měsíční výpovědí 3 1/4% a ze vkladů vázaných 3 měsíční výpovědí 3 1/2% včetně daně rentové.

Ze zápůjček hypotekárních sirotčí jistoty 4 1/2 %, při zápůjčkách jiných a rukojenských 5%. Obecní přírážky byly 250%.

Rok 1936

Kulturní podniky

Místní odbor Civilní protiletecké obrany pořádal dne 3. února v hostinci p. Krále přednášku o obraně proti leteckému a plynovému útoku. Přednášel učitel měšťanské školy ve Smidarech p. Doležal, kapitán čsl. branné moci.

Místní sdružení republikánského dorostu pořádalo dne 7. března oslavu 86. narozenin prvního presidenta republiky čsl. T.G. Masaryka. Místní spolky a četné obecnostvo odešlo průvodem večer na Suchopád, kde byla zapálena vatra, při které promluvil p. učitel Karel Hubka. Potom byl odchod do hostince p. Krále, kde program vhodně vyplnili členové Místního sdružení republikánského dorostu za řízení p. učitele Hubky.

52. narozeniny druhé presidenta čsl. republiky oslavila dne 27. května Tělocvičná jednota Sokol slavnostním večerem, při kterém o životě p. presidenta Beneše promluvil p. učitel Hubka.

Dne 7. června pořádán v naší obci první okrskový slet "Sokolů" . Veřejné cvičení odbývalo se na lukách p. V. Košátky a R. Novotného. Den byl pěkný, cvičení se líbilo a účast hostů byla uspokojivá.

Místní osvětová komise a sdružené spolky vzpomněly památky upálení Mistra Jana Husa 6. července zapálením hranice na Sucho pádě, kde o Husovi promluvil p. řídící učitel Adolf Slavík.

Nešťastná náhoda

Dne 4. dubna při divadelní zkoušce byl nešťastnou náhodou zraněn ze starého revolveru p. Stanislav Záveský. Po ošetření místním samaritánem převezen do novobydžovské nemocnice, kde se podrobil operaci, při které mu byl náboj vytažen. Po několika nedělích se uzdravil. C.P.O.

Letošního roku bylo vydáno zákonem nařízení o ustavení Civilní Protiletecké Obrany. K stávajícímu sboru dobrovolných hasičů zřízen ještě sbor hasičský ze členů mladších 18 let. Dále zřízeny sbory samaritánský, záchranný a bezpečnostní, asanační a spojovací. Členy těchto sborů jsou všichni občané od 15 do 60 let, nevojáci. Samaritány jsou většinou ženy.

V měsíci květnu bylo pořádáno několik poplašných cvičení, aby se v případě války a leteckého útoku mohlo tomuto zdatně čeliti. V měsíci červenci byly pořádány velké manévry čsl. letectva v severovýchodních Čechách a nočními útoky napadány obce na novobydžovsku, aby se vyzkoušela pohotovost sborů C.P.O. V naší obci veškeré sbory C.P.O. byly po 4 noci v pohotovosti a zúčastnily se cvičení, přesto, že byly žňové práce v plném proudu.

Okresní úřad v Novém Bydžově a i jinde vydal vyhlášku, kterouž se nařizuje dle možností vykliditi všechny půdy nad obytnými budovami od sena a slámy. Též nařizuje na těchto půdách uchy statí bedničky se suchým pískem ku hašení případného požáru.

Půjčka na obranu státu

Letošního roku byla vypsána čsl. státem Půjčka na obranu státu, na kterou bylo upsáno 3 500 milionů.

Obilní monopol

Obilní monopol, který jest již po 2 roky v platnosti, byl roku letošního vládním nařízením novelizován a prodloužen až do 30. června 1940.

Základní ceny obilí pro rok 1936-37 parita Praha jsou následující:

Pšenice sklovitá 79 kg hl váhy Kč 164, Žito 70 kg hl váhy Kč 125, Ječmen sladovnický Kč 125, Oves 50 kg hl váhy Kč 112, Ceny rozumějí se včetně daně obrátové za zboží naložené v Praze z této ceny jsou vybírány srážky k úhradě výloh se skladováním obilí z domácí sklizně, jež platí zemědělec při proplácení obilí a činí:

u pšenice Kč 18,-, u žita Kč 8,-, u ječmene Kč 11,-, u ovsa Kč 8,-. Tyto srážky neb příspěvky na skladování se srážejí ihned při výplatě za obilí, takže zemědělec obdrží za obilí skutečnou cenu parita Praha za 100 kg

pšenice sklovitá 79 kg hl váhy Kč 146,- žito 70 kg " " Kč 117,- ječmen sladovnický Kč 114,- oves 50 kg hl váhy Kč 104,- Zde jest ovšem vše vypočítáno pro nakládací stanici v Praze. Dopravné do Prahy zase se sráží z ceny obilí, takže cena obilí jest daleko menší.

Kromě základní ceny výše popsané obdrží zemědělec za vykoupené obilí měsíční příplatek, který činí za každý 1 g

měsíc pšenice žita ječmene ovsa

září 0.50 0.50 1.50 0.50

říjnu 1,- 1,- 3,- 1, listopadu 1.50 1.50 4.50 2, prosinci 2,- 2,- 6,- 3, lednu 4,- 4,- 4.50 4.50

únoru 6,- 6,- 3,- 6, březnu 8,- 8,- - 9, dubnu 10,- 10,- - 9, květnu 12,- 12,- - 10.50

červnu 14,- 12,- - 12,

Úprava osevu

Letošního roku bylo vydáno nařízení o omezení osevu obilnin. Pšenice nařizuje se sítí o 20% méně než v minulém roce. Ostatního obilí smělo se sítí 60% orné půdy. K omezení osevu obilí došlo následkem nadprodukce obilí.

Devalvace

Vláda republiky čsl. usnesla se na druhé devalvaci koruny. Očekává se od tohoto opatření zvýšení zahraničního obchodu, hlavně vývozu.

Zdražení mýdla

Ku konci roku došlo ku zdražení mýdla průměrně asi o Kč 1,- na 1 kg.

Poměry hospodářské

Zima byla velice mírná. Leden byl teplý a deštivý, v únoru mírně mrzlo a sněžilo. V březnu a dubnu bylo většinou teplo, ač noci zvláště v dubnu byly chladné a noční mrazy poškodily dosti ranné třešně, které právě ke konci dubna kvetly.

Polní práce začaly asi kolem 20. března a končily 25. dubna. Jaro bylo ranné a teplý duben posloužil velmi pícninám, zvláště vojtěškám, které se pěkně vyvinuly, takže se po 25. dubnu počaly sekati k zelenému krmení. Květen byl deštivý a dosti teplý. První polovice června byla deštivá. V této době nastala již senoseč a pro deštivé počasí se seno špatně sušilo a sklízelo. Druhá polovice června byla pěkná a slunná. Pícnin tohoto roku narostlo velmi mnoho.

Žně začaly asi kolem 10. července, počasí však bylo deštivé a nepříznivé. Vydatnost zrna byla průměrná, až na žito, které málo sypalo. Letošního roku bylo v pšenících, které byly zasety po jařinách, dosti ječmene, ovsa a vikve, které v podzim v ozimé pšenici vyklíčily a následkem mírné zimy nezmrzly. Též mnoho všelikého plevele v obilí se vyskytlo.

Podzim byl suchý, studený a větrný. Pro sucho byl podzimní osev obilí velmi pracný a zasetí ozimy pro sucho a zimu nemohly vyklíčiti a vzcházely až za 3 týdny, ba i déle a málo do zimy zakořenily. Řepy a bramborů narostlo mnoho. Cukrovky 100-140 g po 1 korci. V listopadu mírně mrzlo, zato prosinec byl teplý a deštivý.

Ceny hospodářského zvířectva a řepy

Ceny vepřů pohybovaly se od 6-7,- Kč za 1 kg živé váhy, hovězího dobytka vykrmeného kolem Kč 5,- za 1 kg. Pár selat asi 26 kg těžkých 260-340,- Kč. Za cukrovku platilo se Kč 12.25, za brambory Kč 30,-, čekanku Kč 15,- za 1 g.

Změny v držebnosti

Pan Jos. Ječný dřívější vlastník domku čp. 44 koupil hospodářskou usedlost čp. 50 ve Vinarech od pí Marie Rajmové. Pan Valter Šimůnek rodák z Bučevsi u Kopidlna koupil domek čp. 44 od manželů Ječných.

Rybolov

Dne 2. listopadu byl vyloven rybník Návesník. Vylovilo se celkem a prodalo 600 kg kaprů. Prodával se 1 kg na hrázi v drobném za Kč 8,-, ve velkém za Kč 7.50.

Rok 1937

Kulturní podniky

Sbor dobrovolných hasičů pořádal dne 7. března k oslavě 87. narozenin presidenta osvoboditele T.G. Masaryka průvod na Suchopád, kde zapálena vatra, při které promluvil o p. presidentovi p. Josef Černý, rolník z čp. 46.

Dne 21. března sehrál Sbor dobrovolných hasičů divadelní hru "Rozmysli se Mařenko".

V předvečer upálení Mistra Jana Husa dne 5. července pořádala Místní osvětová komise a sdružení místní korporace lampiónový průvod na Suchopád, kde byla zapálena hranice. O významu Husově promluvil p. učitel Karel Hubka. Nastínil myšlenky Husovy a jeho ideí, které měly odezvu v Husitech, božích to bojovnících za pravdu a právo. Dále vzpomenu hrdinů zborovských, jejichž 20leté výročí právě vděčně vzpomínáme, hrdinů, jejichž životy byly položeny za naši svobodu a samostatnost.

Místní tělocvičná jednota Sokol pořádala 28. října tělocvičnou besídku, při které měl slavnostní proslov p. řídící Karel Hubka. Pak následovaly ukázky výcviku mládeže v Sokole a konečně i program zábavný.

Dne 5. prosince pořádalo Místní sdružení republikánského dorostu mikulášskou zábavu s nadílkou.

Dne 19. prosince sehrál spolek divadelních ochotníků Havlíček divadelní hru "Já mám koně".

Úmrtí pana presidenta

Dne 14. září roznesla se po českých vískách a městech smutná zpráva, že toho dne zemřel v Lánech náš milovaný tatíček T.G. Masaryk, první prezident republiky československé, zvaný prezident Osvoboditel. Tento titul se plným právem zasloužil. Jest dostatečně známa jeho činnost předválečná i jeho význam pro náš mladý stát v rozbouřených poměrech poválečných. President Masaryk stál v čele našeho státu po 17 let. Byl osobností vskutku velitelskou, která v sobě dovedla v podivuhodné harmonii sloučiti smysl pro realizování denních potřeb s úsilím za velikými a vznešenými cíli. Jestliže velikost životního cíle a stupeň jeho dosažení jsou měřítkem velikosti člověka, pak může se prezident Masaryk zajisté řaditi k největším postavám dějin a nesporně k největším postavám našich dějin národních.

Pohřeb p. presidenta Osvoboditele T.G. Masaryka konal se 21. září 1937 za obrovské účasti národa československého. V předvečer pohřbu Sbor dobrovolných hasičů za spoluúčasti všech spolků a velké většiny občanstva uspořádal tryznu, při které byla zapálena vatra a přečten manifest čsl. hasičstva.

21. září byl na školní zahradě u Lípy Svobody vystaven vkusně dekorovaný obraz presidenta Osvoboditele, při kterém stá li čestnou stráž "Sokolové", hasiči a legionáři. Po celou dobu pohřbu bylo obecní veřejné osvětlení rozžehnuto.

Selská jízda

Selská jízda okresu nvobydžovského počala svoji působnost v r. 1924 a čítala členů. Roku 1933 byl zvolen jejím náčelníkem Rudolf Novotný z Vinar čp. 51. Ač poměrně mlád, byl na něho vložen úkol velmi zodpovědný.

Selská jízda vedle výcviku jízdařského má v programu ne jen výcvik dorostu, ukáznění členstva, chov a zušlechtění koní, ale hlavně brannou převýchovu jak členů, tak i koní pro naši armádu.

Přítel Novotný ujal se úkolu náčelníka s láskou a vytrvalou energií. Za jeho působení vzrostl počet členstva na 100 osob a byl založen dorost Selské jízdy. Ve Vinarech má Selská jízda 10 členů.

Důkazem jaké oblibě se těší přítel Novotný jako náčelník u svých členů byla jeho svatba, která se konala 26. června t.r. se sl. Karlou Pulcovou z Kozojídek, též členkou Selské jízdy. Dva členové Selské jízdy v krojích odváželi nastávající novomanžele v ověnčených kočárech do Nového Bydžova, kde se odbýval jejich sňatek ve sboru církve čsl. Na zpáteční cestě doprovázela novo manžele Selská jízda koňmo. V předu za místonáčelníkem jeli 3 trubači a troubili slavnostní fanfáry. Za nimi jela četa jezdců asi 25 mužů, pak jeli novomanželé v ověnčeném kočáře a ostatní svatebčané. Průvod uzavírala zase četa jezdců. Není pamětníka takové svatby ve zdejší obci.

Změna dražebnosti

Letošního roku došlo k velké změně držebnosti polního majetku. Od statku p. Bohumila Jora čp. 26 vložka pozemkové knihy pro obec Vinary též č. 26, byly odprodány parcely č. katastrální 561 a 562 ve Vinarech ve výměře 36 korců (1 korec = 2 877 m). Jeden korec prodal se průměrně asi za Kč 7000,-.

Novostavba

Při usedlosti čp. 51 byl postaven p. Rudolfem Novotným obytný domek mající čp. 21.

Ceny hospodářských plodin

Ceny obilí pro letošní rok byly zvýšeny, avšak u pšenice byly přece o 4,- Kč nižší jak v prvním roce obilního monopolu. Za obilí platilo se v Novém Bydžově:

100 kg pšenice o hl. váze 80 kg polosklovitá Kč 159,- srážka 4, 100 kg žita Kč 131, 100 kg ječmene Kč 123.50

100 kg ovsa Kč 108.50

Měsíční příplatky na 100 kg obilí jsou v září Kč 0.50, říjen 1,- Kč, listopad Kč 1.50, prosinec Kč 2,-, leden Kč 3,-, únor Kč 4, březen Kč 5,-, duben Kč 6,-, květen Kč 7,- a červen Kč 8,-.

Za 100 kg cukrovky platilo se Kč 12.40, 100 kg čekanky Kč 16,- a 100 kg bramborů na podzim Kč 20-25,-.

Ceny hovězího dobytka pohybovaly se od Kč 3-5,- za 1 kg živé váhy. Ceny vepřů Kč 5.50-6.50 za 1 kg ž.v. Párek selat asi 24 kg váhy Kč 180-300,-.

Zvýšený osev cukrovky

Letošního roku byl zvýšen osev cukrovky t. zv. kontingent u každého pěstitele o 6%. Některým řepářům však byl osev ještě po měrně vyrovnán až o 11% řepního kontingentu.

Stoupání cen

Ku konci roku letošního podražily některé potřeby o 10-20%, tak jako kůže, obuv, železo, uhlí, dříví, stavební hmoty, látky bavlněné i vlněné, mýdlo, benzin atd. S tímto zdražením stoupla i práce řemeslníků a dělníků.

Některí národohospodáři přičítají stoupnutí cen devalvaci čsl. koruny, jiní zase zdražení obilí. Avšak musíme podotknouti, že chléb i mouka v ceně nestoupily, naopak ceny masa a mléka ještě poklesly. Maso hovězí prodávalo se ku konci roku za Kč 12,-, vepřové za Kč 10 -11,-, máslo za Kč 14,-, avšak po Vánocích za Kč 11,-, 1 vejce stálo v létě 40 hal. a v zimě 65 haléřů.

Nedostatek dělnictva

Jest velice podivné, že ku konci roku letošního úřední zprávy vykazují skoro půl milionu osob nezaměstnaných, které stát z velké většiny podporuje. V zemědělství se zase mnoho če ledě nedostává. Velká většina zemědělského dělnictva skládá se ze Slováků a Rusínů a i těch je pro příští rok nedostatek. Naše české dělnictvo se zemědělské práci vyhýbá a dává se raději stá tem podporovati.

Sbírka

Letošního roku byla podniknuta peněžitá sbírka na opravu kostela ve Starém Bydžově, která vynesla ve Vinarech Kč 2000,-.

Rybolov

Začátkem listopadu při rybolovu rybníka Návesníku vyloveno asi 560 kg kaprů a prodával se 1 kg za Kč 8,-.

Poměry hospodářské

Zima byla letošního roku mírná. V lednu mírně mrzlo, v únoru jest nestálo, časem sněží a v noci mírně mrzne. Duben byl velmi deštivý, takže polní práce, které se počátkem dubna počaly, končily kolem 14. května.

Květen byl suchý, červen v první polovině suchý a parný, takže poškodil kultury řep a brambor. Červenec v prvním týdnu byl suchý, avšak kolem 10. července dostavily se vydatné deště a bouřky.

Žně začaly po 10. červenci a končily začátkem srpna. Počasí se ustálilo a žňové práce pokračovaly velmi rychle. Sklizeň obilí byla velmi dobrá. Deštivé počasí v první polovině září velmi ztížilo dobývání bramborů, které byly zablácené a špatně se vybíraly. Bramborů se však urodilo mnoho, až 85 g po 1 korci. Počasí v říjnu při sklizni řepy bylo celkem pěkné a teplé. Cukrovky narostlo po 1 korci 100-130 g.

Úroda ovoce v letošním roce byla malá. Jablek a hrušek bylo málo a platilo se za 1 kg Kč 1.50-2,- ve velkém. Těž švestek bylo málo. Ořechů bylo dosti a platilo se za 1 kg Kč 4-6,-.

Rok 1938

Jubilejní rok 1938 byl plný neklidu a těžkých chvil.

Rok nabitý dějinnými událostmi tak tíživými a bolestnými pro nás všechny. Místo slavností připravovaných k oslavě dvacátého výročí trvání Československé republiky rozhostil se v duších milionů Čechů hluboký smutek nad oběťmi, jimiž určily nám dějiny vykoupiti evropský mír.

Již v měsíci březnu, po obsazení Rakouska Německem 12. března, vyskytly se pověsti o blížící se válce. Zprávy tyto byly ještě zesilovány nařízením úřadů o vybavení Civilní protiletdecké obrany, pro jejíž členy obec musila zakoupiti 12 masek protiplynových, 1 gumový oblek pro sbor asanační, nosítka a nejnnutnější lékárnu a obvazy. Též v každém domě musila býti příruční lékárnička. Dále byly prováděny zkoušky zatemňovací, při nichž členové C.P.O. kontrolovali, zda v každém domě byly okna a dveře řádně zastíněny, aby navenek byla úplná tma.

Vojenská opatření

Obecní volby konaly se letošního roku ve většině obcí celé republiky. V pohraničí nezřízená agitace Němců chtěla vyvolati nepokoje a domnělý nepořádek. Vláda republiky však rázně zakročila. Dne 21. května povolala 1 ročník záložníků a náhradní zálohu k mimořádnému cvičení, vojensky obsadila naše hranice, aby zajistila pořádek ve vnitrozemí a bezpečnost hranic a státu navenek. S radostí musíme zaznamenati, že naši uvědomělí záložníci nastoupili do jednoho a rychle. Při částečné mobilizaci dne 21. května z naší obce narukovali: Karel Hladík čp.83 a Trejbal Josef čp. 59. Mimo ně byli i někteří záložníci povoláváni svolávacími lístky na zvláštní 4 nedělní cvičení.

Sbírka na obranu státu

Po celé republice byly pořádány dobrovolné sbírky na obranu státu. Kampelička ve Vinarech věnovala Kč 1 070,-, v obci dobrovolnou sbírkou věnovali občané 1 125,- Kč. V celé republice československé tato sbírka vynesla přes půl miliardy korun čsl.

Povolání záložníků

Největší napětí nastalo v měsíci září. Dne 14. září byl povolán větší počet záložníků. Z naší obce nastoupili : Josef Černý čp. 46, Vratislav Horák čp. 2, Josef Nezbeda čp. 56, Jaroslav Malát čp. 57, Jaroslav Vitek čp. 40. Úřady daly nařízení o zatemnění celého okresu. Dále bylo občanstvo vyzýváno, aby si připravilo potraviny a baťohy s prádlem a pokrývkami. Doporučovalo se také, aby si každá rodina vykopala v zemi úkryt proti lehkým střelám. Občanstvo bylo těmito nařízeními velmi pobouřeno. Někteří začali se opravdu zásobovat, třeba jen povrchně, ale někteří tak důkladně, že nakoupili zboží až za několik set korun. Jiný si opět koupil pytel soli, jiný semlel 10 q obilí najednou atd. Tímto překotným zásobováním nastal nedostatek některých potřeb. Tak sůl nebyla k dostání, dále petrolej a zápalky. Tyto věci se prodávaly jen známým a ještě jen po 1/4kg.

Mobilizace

Dne 23. září večer byla nařízena mobilizace všech záložníků do 40 let. Z naší obce narukovali : Ouzký Bedřich a Ouzký Vratislav z čp. 47, Král Vratislav z čp. 48, Jelínek Josef z čp. 27, Jelínek Josef z čp. 63, Kozák Josef čp. 35, Závěský Stanislav z čp. 5, Ouředník Josef z čp. 17, Matyáš František z čp. 18, Dejl František z čp. 37. Mimo těchto se nalézali v aktivní službě : Horák Jaroslav z čp. 77, Kolč Josef z čp. 15, Myška František z čp. 80, Myška Ladislav z čp. 8 a Jelínek Bohumil z čp. 33. Celkem bylo z Vinar do zbraně povoláno 22 mužů.

Povolání koní

V neděli 25. září byli povoláni evidenční a erární koně a v pondělí 26. září koně tažní i s vozy pro vozatajstvo. Koní evidenčních bylo 8, erárních 2, ostatních 7. Celkem 17 koní a 4 vozy.

V následujících dnech žila naše obec v neustálém vzrušení. Noviny byly netrpělivě očekávány a přes pilné práce seťové lidé pospíchali k rozhlasovým přijímačům, aby vyslechli nové zprávy, anebo jak se napjaté poměry ukončí. Večer pak takřka všichni čekali až na poslední zprávy. Při tom se debatovalo o možnostech a nemožnostech příští války a všichni byli přesvědčeni, ba přímo nadšeni myšlenkou, že se nedáme, že naše armáda republiku za naším skvělým obranným opevněním jistě ubrání. Toto naše přesvědčení bylo ještě posíleno, když v čele vlády byl postaven armádní generál Jan Syrový, zborovský hrdina.

Nenechá se popsati to veliké zklamání, jehož jsme se dočkali po zradě našich spojenců Francie, Ruska a Anglie.

Ještě větší rozruch v obci byl po uveřejnění podmínek Německa o odstoupení našeho pohraničí do 1. října. Pak následovaly pro nás bolestné rány jedna za druhou. Vláda pod tlakem západních mocností rozhodla po výsledcích mnichovské konference odstoupení Sudet. Též Poláci zaslali ultimatum pražské vládě o odstoupení Těšínska a brzy nato Maďaři požadují jižní Slovensko.

Těmito oběťmi Československa má býti vykoupen evropský mír.

Uprchlíci

K obsazování pohraničního pásma došlo od 1. do 10. října. Před německými okupačními vojsky odešlo mnoho českých lidí, hlavně státních úředníků, finančníků, četníků, řemeslníků a i dělníků. Rozutekli se po našich městech a vesnicích.

Také u nás ve Vinarech bydliho přechodně asi 7 rodin uprchlíků.

Odstoupení presidenta

V těchto pohnutých dobách vzdal se svého úřadu druhý prezident republiky Dr. E. Beneš.

Volba nového presidenta

30. listopadu byl zvolen třetí prezident republiky Dr. Emil Hácha.

Nedostatek a zdražení uhlí

Odstoupením uhelné pánve duchcovské Německu nastalo koncem roku nedostatek a zdražení uhlí. Hnědé uhlí, které se dříve prodávalo za 17,- Kč, stálo ku konci roku 27,- Kč. Lepší druh z 23,- Kč podražil na 30,- Kč. Uhlí kamenné z 34,- Kč na 40,- Kč a pro nedostatek se prodávalo každému jen 50 kg.

Nové daně

Letošního roku se vybírá nová daň k dani důchodové, příspěvek na obranu státu.

Zdražení piva

Dalším zdaněním bylo zvýšení daně z piva, takže pivo v konsumu podražilo o 10 hal. na 1 litru t.j. z 2.60 Kč na 2.70 Kč a ke konci roku následkem zdražení uhlí na 2.80 Kč za 1 litr.

Schůze

Dne 21. ledna konala se valná hromada Republikánské strany v hostinci u Brožů, při které místní důvěrník p. Vratislav Ouzký vzpoměl 30. letého trvání organizace ve Vinarech.

Rozpuštění stran

Ku konci roku v měsíci prosinci došlo k rozpuštění všech politických stran a všechny bývalé strany se sdružují ve dvě mohutné organizace: stranu Národní Jednoty a Stranu Práce.

Národní Jednota

Ve Vinarech došlo ku konci prosince k rozpuštění republikánské strany a ustavení přípravného výboru strany Národní jednoty, do níž se přihlásilo 76 členů.

Obecní valná hromada

Obecní valná hromada všech občanů vinarských a kozojídkých konala se 27. února v hostinci u Brožů. Měla projednat stavbu nové školy. Po slyšení občanů kozojídkých, kteří se vyslovili proti novostavbě školní budovy, usnáší se obecní valná hromada, aby k zadání nástavby školy pověřena byla místní školní rada ve Vinarech.

Stavba školy

Ku stavbě školní budovy došlo letošního roku. Stará školní budova zbourána až po základy. Cihel použilo se ku stavbě nové školy a ostatní materiál výhodně prodán v dražbě. Zbourání pro vedla místní školní rada ve své režii.

V měsíci červenci počalo se se stavbou nové školní budovy, která je založena na starých základech. Stavba zadána Františku Stádníkovi, mistru zednickému ze Smidar za Kč 245 000,- , který též plán školy navrhl a projektoval. Ku škole byla přikoupena část pozemku sousedícího se školní zahradou od p. Václava Košátky na zvětšení školní zahrady.

Polární záře

25. ledna byla u nás viditelná polární záře v takové kráse, že toho není pamětníka. Po 20.té hodině byla na severozápadním a severním obzoru velká rudá záře, takže mnoho občanů bylo přesvědčeno, že někde daleko je veliký požár. Teprve když tento neobyčejný přírodní zjev se na krátko ztratil, aby se objevil zase jinde, uvědomili jsme si, že je to řídký přírodní zjev polárního záření. Tato zajímavá záře potrvála až do 22. hodiny noční, při čemž bylo světlo jako za měsíční noci, ač měsíc vůbec nesvítil.

Kulturní podniky

Dne 6. března pořádal Sbor dobrovolných hasičů Masarykovu tryznu, na které promluvil p. Josef Černý a řídící učitel Karel Hubka.

Místní osvětová komise pořádala dne 6. července památku upálení Mistra Jana Husa. Lampiónový průvod odebral se od lípy Svobody na Suchopád, kde při zapálení hranici krátce promluvil o významu Mistra Jana Husa a vzpomenu 20. výročí československé republiky Vratislav Ouzký, rolník čp. 47.

Místní sdružení rep. dorostu sehrálo dne 27. března divadelní hru "Budeme žít na věky" od K. Babáka.

Obecní volby

Na 29. květen byly vypsaný v naší obci obecní volby. Dne 14. května svolána schůze všech voličů bez rozdílu politických stran a zaměstnání. Schůzi řídil obecní starosta Ladislav Myška. Na této schůzi sestavena jednotná kandidátka pro volbu obecního zastupitelstva a jelikož nebyla podaná kandidátka jiná než tato, obecní volby určené na 29. května odpadly a obecní zastupitelstvo bylo následující:

Starostou obce zvolen Ladislav Myška čp. 52, náměstkem Václav Jor rolník čp. 54, do obecní rady Josef Nízky, rolník čp. 13 a Josef Černý rolník čp. 46. Do obecního zastupitelstva Rudolf Novotný rolník čp. 51, Josef Jelínek rolník čp. 27, Josef Neskusil rolník čp. 10, Vratislav Horák rolník čp. 2, Karel Hladík rolník čp. 83, Josef Myška rolník čp. 80, Jaroslav Drašík rolník čp. 76 a Josef Horák rolník čp. 43.

X. všesokolský slet

V měsíci červnu a začátkem července byl v Praze konán X. všesokolský slet. Sletu se zúčastnili Sokolové nejenom z celé republiky, ale i ze zahraničí. Také naše vinarská tělocvičná jednota se sletu zúčastnila a sice: 20 mužů a žen, 3 dorostenci, 7 dorostenek, 22 žáci a 22 žačky.

Zdravotnictví

V celém kraji a snad i v celé republice řádila zlá nemoc hovězího a paznehtového dobytka slintavka a kulhavka. Do naší obce byla zavlečena začátkem června a řádila do 15. července. Zamořeny byly snad všechny stáje, až asi na 3 usedlosti, ve kterých tato nemoc nebyla. Jsou to : stáj Ladislava Myšky čp. 52, Celilie Drašíkové čp. 34 a Josefa Holmana čp. 61.

Mnoho dobytka bylo zvěrolékaři naočkováno, takže nemoc probíhala dosti mírně. Přesto však přece padlo nemoci za oběť asi 10 kusů hovězího dobytka, 6 telat a několik vepřů.

Poměry hospodářské

V první polovině ledna neustále sněžilo a sníh se vál, po tom vbrzku roztál. V druhé polovině mírně mrzlo, taktéž v únoru. Březen byl velmi teplý, zato duben studený a větrný. Dne 10. dubna na Květnovou neděli přišel mráz 6 stupňů C, který nadělal na ovocném stromoví, hlavně třešních a vlašských ořechách velké škody. Měsíc květen byl studený, polní plodiny se chladem ve vývoji velmi opozdily, takže teprve koncem května se řepa jednotila. Červen v první polovině byl pěkný slunný, ke konci však deštivý. Píce narostlo dostatek a seno se pěkně usušilo.

Žně začaly po 20. červenci a končily asi 9. září. Práce se sklizní obilí byla velice namáhavá, neb většina obilí silně po lehla a musela se síci kosami ručně. Také nedostatek dělnictva zavinil, že žňové práce postupovaly velmi pomalu. Počasí z počátku bylo dosti příznivé, ale od 15. srpna nastalo deštivé počasí, které po 20. srpnu se zhoršilo tak, že skoro denně prší. Obilí, které zůstalo na polích vesměs vzrostlo. V katastru obce Vinar porostlo asi 7 korců žita, 3 korce pšenice, 7 korců ovsa a několik korců směsky.

Také otavy byly nekonečnými dešti velmi poškozeny. Některé poplesnivěly, ale některé silně pohnily, takže nebyly ani k potřebě. Rolníci část pokažených otav zaorali, jiní je dokonce spálili.

Měsíc září v první polovině byl deštivý. Brambory se špatně sklízely, byly zablácené. Následkem mokra bylo dosti brambor nakažených a i shnilých. Druhá polovina září byla sice suchá, avšak studená. Podzimní setba špatným počasím se velmi opozdila. Půda byla velmi umoklá, neschopná a práce velmi těžká. Pro nedostatek koní, neb jich 17 bylo zabráno pro válečné účely, podzimní setba se protáhla přes celý říjen a i v listopadu se ještě silo. Říjen byl

sychravý a studený, zato listopad byl dosti teplý. Mrznout začalo až v druhé polovině měsíce prosince.

Ceny hospod. plodin

Za obilí se platilo dle hektolitrové váhy:

Pšenice 80 kg těžká sklovitá Kč 153, 76 kg " moučná " 140, Žito 72 kg těžké " 136, 70 kg " " 130, Ječmen sladovnický 68 kg " 123, krmný o váze 60 kg " 102.50

Oves o váze 50 kg " 112, Mimo toho byly měsíční příplatky do konce roku 50 hal. za měsíc, na příští rok po 1,- Kč.

Řepa cukrovka byla prodána čsl. jednotou řepářů z jara před setím za Kč 12.40 za 100 kg čisté váhy, avšak při placení bylo proplaceno pouze Kč 10,- se slibem, stoupne-li surový cukr na světovém trhu, že bude řepářům až v roce 1939 v měsíci dubnu na řepu doplaceno.

Cena čekanky byla letošního roku zvýšena a platilo se za 100 kg Kč 20,-. Brambory platily po sklizni Kč 30,- ale během zimy stouply na Kč 60,- za 100 kg.

Ceny krmných vepřů letošního roku byly dosti pevné, platilo se 7-8,-Kč za 1 kg živé váhy. Ceny selat byly různé a pohybovaly se od 200 do 300,- Kč za párek asi 24 kg těžký. Hovězí dobytek se platil od 3,- do 4.50 Kč za 1 kg živé váhy.

Rybolov

Při výlovu rybníka bylo vyloveno 670 kg kaprů a prodávaly se na hrázi 1 kg za Kč 8,-

Sociální poměry

Aby se čelilo nezaměstnanosti dělnictva, která každé zimy vzrůstá, byly ku konci roku zřízeny pracovní tábory. Dělník, který žádal o podporu nezaměstnanosti, byl podroben zdravotní prohlídce t.zv. odvodu a byl-li uznán schopným, byl zařazen do pracovního tábora. Také od nás z Vinar byl jeden dělník do tohoto pracovního útvaru zařazen.

Je zvláštní, že předešlé zimy se hlásilo ve Vinarech až 12 osob o zaměstnání neb pobíralo podporu t. zv. stravovací akci a letošního roku pouze jeden. Ostatní jsou raději doma a o podporu se nehlásí.

V zemědělství je dělnictva velký nedostatek. Naši dělníci čeští odmítají v zemědělství pracovat, odcházejí hlavně do měst za práci.

Taktéž venkovská děvčata slouží skoro výhradně v městech. Zemědělské dělnictvo skládá se skoro výlučně ze Slováků a Rusínů.

Zapsal Horák Josef

Rok 1940

Tento rok je rokem válečným. Německá říše, do které jsou včleněny i naše krásné země Čechy a Morava, vede velký zápas o životní prostor se západní demokracií tj. Anglii a Francií. Německo již v minulém čase vojensky porazilo další země na severu Dánsko a Norsko dále porazilo a obsadilo Holandsko a Belgie a konečně porazilo a částečně obsadilo Francii.

Ke konci roku utvořilo Pakt tří mocností tj. Německa, Itálie a Japonska, ku kterému muselo přistoupit Rumunsko, Maďarsko a Slovensko.

Tento rok válečný jest bohatý na různé válečné, politické, hospodářské a diplomatické události, ale i na různé nařízení rázu hospodářství říše, což musíme zaznamenat.

Snížení dávky cukru

Dávka cukru, která byla již v loni snížena snižuje se opět a to z 350 q. na 300 q. týdně.

Mlecí výkazy

Pro samozásobitele byly vydány mlecí výkazy na které mohl si rolník semlet jen určité množství obilí a to na 4 týdny 21 kg buď pšenice nebo žita.

Sběrna vajec a másla

V únoru zřízena byla sběrna vajec a selského másla. Každý chovatel dojnic musel z každé dojnice odvést do sběrně ½ kg másla týdně a z každé slepice 60 vajec za rok. Za 1 kg másla platila sběrna 20 korun a za 1 kg vajec 14,20 Kč.

Odvody koní

Ke konci února konaly se odvody koní. Z naší obce Vinar bylo předvedeno asi 43 koní z nichž sedm koní z místa odvedly. Za vojenské koně, které byly v užívání u rolníků neplatili nic. Za koně rolníků vlastní zaplatili asi 8 až 9 tisíc korun.

V měsíci dubnu byla druhá prohlídka evidenčních koní, z nichž z Vinar žádného neodvedly.

Polární záře

24. března byla u nás pozorována polární záře, která bývá v naší krajině velmi málo spatřena.

Sbírka kovů

20. dubna byla nařízena sbírka kovů, která byla věnována k 51. narozeninám Adolfa Hitlera, a vynesla v naší obci 1 kg hliníku a 40 dkg mosaze.

Zákaz pálení čarodějnic

Ku dni 1. máje (května) jsou zakázány veškeré projevy a manifestace. Také stavění mají a staroslovanský zvyk pálení čarodějnic z úsporných důvodů úsporných důvodů zakázáno.

Nové peníze

Letošního roku byly dány do oběhu nové papírové peníze koruny a pětikoruny s českým textem. „Republika československá“ a přetištěny razítkem Protektorát Čechy a Morava.

Brzy však byly tyto české peníze staženy a nahrazeny penězi jinými s textem německočeským.

Stažení mincí

Oboje tyto papírové peníze byly dány do oběhu za jednokorunové mince československé z niklu a mince pětikorunové ze stříbra.

Dále staženy stříbrné mince československé desíti a dvacetikorunové.

Poštovní známky

Poštovní známky československé byly zrušeny a dány do prodeje známky německočeské.

Zabavení českých knih

Na českých školách byly sebrány a zakázány některé české učebnice, jako čítanky, dějepis aj. Ve veřejných knihovnách odstaveny některé české knihy.

Němčina

Na českých školách, jak obecných, měšťanských, středních i odborných zavedena povinná němčina.

Pěstování lnu

Letošního roku nařízeno povinné pěstování lnu. Naše obec byla povinná oseti 1 ha lnem. K tomu se zavázal p. K. Hladík rolník č. 83. a p. Václav Musil rolník č. 31.

Zdražení piva

Začátkem května došlo k zdražení piva takže stojí 1 litr piva 3,80 K a v měsíci říjnu opět pivo zdraženo, takže stojí 1 litr 4,40 K.

Sdružení žen

V měsíci dubnu byl proveden nábor žen do Národního souručenství. V naší obci se přihlásilo 85. žen. Vedoucí jmenována paní Cecílie Černá, choť rolníka č. 46.

Sbírka na červený kříž

Začátkem června byla nařízena a provedena sbírka na německý červený kříž, která vynesla v naší obci 1.638 K.

Zvýšení mezd

Z nařízení p. protektora svobodného pana Konstatina Nemáta došlo k všeobecnému zvýšení dělnických mezd o 50 haléřů za 1 odpracovanou hodinu.

Sbírka železa

Začátkem června nařízena sbírka starého železa, kterého se sebralo 220 kg.

Soupis holubů

Dne 17. června byl z nařízení proveden soupis všech holubů. Všichni holubáři museli být organizováni a hlavně museli z každého páru chovaných holubů zaplatit 6,50 K příspěvku a 2 K z páru.

Silniční řád

1.července vydán nový silniční řád, podle něhož veškeré povozy musí být opatřeny na levé straně vozu tabulkou se jménem majitele, obce a číslem domu. V zadu pak opatřen povoz červeným odrazovým sklíčkem a v noci lampou.

Kontrola mléka

V měsíci červenci dostavili se do naší obce kontoři Ústředny pro mléko, tuky a vejce. A kontrolovali kolik se v kterém hospodářství nadojí mléka. Výsledek byl, že udělili v obci mnoha rolníkům pokuty po 50-100-150 K. Kolik občanů bylo potrestáno nedá se přesně zjistit.

Dvojjazyčné tabule

V září bylo vydáno nařízení jimž veškeré veřejné orientační tabule a nápisy musí být nejprve německé a dole české, jako hostince, obchody, štíty živnostníků, obecních a městských úřadů atd.

Zdražení cukru

V říjnu byl zdražen cukr. Dříve stál 1 kg krystalu 5,90 K a nyní 6,70 K. Kostky dříve 6,30 K a nyní 7,20 K.

Lípa Svobody

V měsíci říjnu musela se také na vyšší zákaz vykácet „Lípa Svobody“, která byla vysazena roku 1919 na paměť osvobození a osamostatnění národa českého. Tato lípa stávala na školní zahradě při silnici, proti hostinci p. Josefa Brože č.p. 1.

Sbírka na národní pomoc

Sbírka na Národní pomoc, která byla pořádána vynesla v naší obci 1080 K.

Počet obyvatel

Koncem roku 1940, dle údajů obecního úřadu obývalo obec Vinary 315 osob.

Dodávky dobytka

V druhé polovině roku dostala obec předpis a musela dodat dobytek hovězí a vepřový. V měsíci září 4 kusy hovězího dobytka a 4 vepřového (70 kg).

V měsíci říjnu 1 kus hovězího a 2 vepřového.

Tato druhá dodávka byla pro německé vojsko. V listopadu pozastaveno 19 vepřů, kteří musely být vykrmeni nad 110 kg živé váhy a dodání v měsíci únoru, březnu a dubnu, příštího roku. Za hovězí dobytek se platilo za 1 kg živé váhy 4-7 K. za vepře 8,60 K až 9,60 K za 1 kg živé váhy.

Dodávky obilí

Obilí bylo předepsáno pro naší obec na měsíc září, říjen a listopad:

pšenice	87 q	brambor	261 q
žita	224 q	slámy	65 q
ječmene	233 q	sena	35 q

V prosinci však přišlo nařízení veškeré obilí odvést a dodat k tomu ustanoveným komisionářům. A tak naše obec odvedla v celku přes 1 600 q obilí tj. přes 16. vagonů.

Snížení dávek

Samozásobitelná dávka obilí byla ke konci roku snížena z 21 kg na 16 kg pro jednu osobu na jeden měsíc.

Domácí porážky

Kdo chtěl doma porazit vepře musel žádat o povolení obecní úřad. Za povolení zaplatil na kolkách 10 K daň z porážky 7 K, a ostatní poplatky spojené s ohledáním masa 21 K celkem tedy 38 K. Vepře kterého porážel musel být nejméně 100 kg těžký a z něho musel odvést 4 kg syrového a později 3 kg škvařeného sádla.

Zásobování uhlím

Zásobování uhlím bylo velmi nedostatečné. Uhlí se dostávalo velmi málo, tak asi 100 kg na jeden měsíc a to uhlí velmi špatné jakosti. Dříví palivové bylo velmi drahé a prodávalo se na váhu 100 kg za 35 až 45 Korun.

Zákaz tanečních zábav

V květnu byl velký nápor německých armád na Francii. Z důvodu toho byly zakázány taneční zábavy, které opět ke konci roku povolili.

Kulturní podniky

Spolek divadelních „Havlíček“ přádal dne 4. února masopustní představení pod názvem „Rozhlasová všehochuť! dne 3. března sehrál divadelní hru „Její veličenstvo láska“ od spisovatelky Rajské a 31. března divadelní hru „Poslední muž“ od spisovatele FX. Svobody. Ve dnech 5. a 6. července hrál spolek „Havlíček“ operetu se zpěvy a tanci „V tom domečku pod Emanzy“, při které účinkovalo nad 40 osob.

Při této hře ukázali herci i režisérský zbor svoji uměleckou vyspělost, neb hra byla sehrána bezvadně, zpěvy a tance se všeobecně líbily a tak se musela hra dne 14. července opakovat po třetí a opět byla místa vyprodána.

Musíme i podotknout, že za toto zdařilé vystoupení byl spolek odměněn i finančně. Dne 8. prosince sehrál spolek divadelní hru „Pes a kočka“ a 29. prosince divadelní hru „Příklady táhnou“.

Hospodářské zprávy

Zima tohoto roku byla velmi tuhá. Mrazy 20-25 stupňů. V lednu i v únoru velmi sněží a mrzne. Březen byl studený a taktéž duben.

Polní práce nastaly asi začátkem dubna a v ten měsíc také skončily.

Květen byl velmi suchý a větrný. Ozimy byly nepříznivou zimou poškozeny a zůstaly prořídlé. Taktéž ovocné stromy byly mrazy poškozeny, hlavně hrušně, třešně a vlašské ořechy. Dosti ovocných stromů uschlo, zvláště švestky.

Červen byl velmi suchý. Červenec v první polovině suchý a v druhé deštivý.

Žně začaly asi kolem 20. července a pro deštivé počasí se protáhly do druhé poloviny srpna.

Ozimy byly ve slámě krátké a řídké. Po výměře jednoho korce sklidilo se asi 20 mandel pšenice.

V druhé polovině srpna se dostavily nepřetržité deště, takže ovsy se velmi špatně klidily.

Měsíc září byl deštivý. Jetelová semínka vzrostla. Pro deště se nemohly ani brambory sklidit a ozimi zasít. Selo se až ke konci září a ještě za mokra a v dešti.

Říjen byl po začátku deštivý, ale asi po 10. říjnu nastalo suché a větrné počasí, které potrvало až do 26. října. V noci na 27. říjen do rána napadl sníh, který leže skoro celý den a při tom se silně ochladilo.

Řepa cukrovka byla skoro sklizena až na 2 parcely, které zapadly sněhem.

Listopad byl deštivý, ale mírný. V prosinci v první polovině mírně mrzlo, avšak v druhé polovině napadlo mnoho sněhu a silně mrzlo. Mrazy se stupňují a kolem 18. prosince dosahují 20 stupňů.

Ceny hospodářských plodin

Veškeré ceny hospodářských plodin, dobytka, másla, mléka, vajec byly stanoveny Nejvyšším cenovým úřadem a nesměly být překročeny na co dbaly hospodářské komise.

Cena pšenice o váze 80 kg stanovena na 200 K, žita o váze 72 kg na 170 K ječmene 175 K a ovsu 150 K.

Dobytěk prodáván na uzávěrkové listy 1 kg živé váhy hovězího dobytka od 5 do 7 K, vepřů do 70 kg a v 8,60 K, do 100 kg 9,60 K.

Cukrovka plodila 100 kg 22 K, čekanka 40 K a brambory 45 K.

Trh selat byl volný a platilo se za párek selat asi 24 kg 300 – 500 K.

Ceny koní taktéž stanoveny úředně a sice:

kůň 1 rok starý od 6000 do 7000 korun

kůň 2letý od 8500 do 10000 korun

kůň 3letý od 9500 do 11500 korun

Koně podřadnější byly levnější. Prodáváno se však podle nabídky a poptávky a při ohlašování prodeje okresnímu úřadu ohlásily se jen úřední ceny.

Budova „Kampeličky“

Již minulého roku bylo započato se stavbou nové budovy pro místní „Kampelička“ spořitelní a záložní spolek ve Vinarech. Letošního roku byla budova dokončena. Je postavena při okresní silnici a svým vzhledem jest okrasou obce a chloubou spolku, který po čtyřicetiletém působení ve prospěch místních občanů mohl překročit ke stavbě své vlastní budovy.

Jen málo okolních spolků „Kampeliček“ mohlo se odhodlat ke stavbě své vlastní budovy což svědčí, že místní „Kampelička“ ve Vinarech hospodařila dobře. Domek „Kampeličky“ dostal popisné číslo 24 a byl postaven nákladem sto tisíc korun.

Rok 1941

Rok 1941 byl zase rokem válečným. Řízené státní hospodářství zasahuje do všech oborů a snaží se správně rozdělit jak výrobu tak i spotřebu.

Řízené hospodářství

Ve výrobě zemědělské nařizuje se kolik hektarů musí rolník oseti pšenicí, žitem, ječmenem, řepou, cikorkou, lnem, řepkou atd., aby se vypěstovalo dostatečné množství zemědělských výrobků, potřebných pro zásobování lidu.

Ve výrobě živočišné jsou nařizeny zase kontingenty. Každý zemědělec má podle stavu dobytka a velikosti obhospořadované půdy určit předpis podle kterého musí dodat na nucenou dodávku tolik kusů dobytka, aby váhu, která mu byla předepsána splnil.

Tak 10 ha hospodářství muselo nuceně dodat 850 kg hovězího dobytka a 300 kg vepřového dobytka. Z jedné slepice muselo se odevzdat do sběrný 60 vajec slepičích.

Veškeré mléko, které se v hospodářství nadojilo muselo se odevzdat do mlékárny. Rolník si směl ponechat jen ½ l mléka pro denní spotřebu a ani máslo si pro sebe vyrobit nesměl.

Domácí porážky

O domácí porážku vepřů je nucen zemědělec žádat na obecním úřadě. Z každé porážky musí zaplatit 42 K a z jednoho vepře o mrtvé váze 100 kg musí se odvést 4 kg škvařeného sádla do sběrný pro tuky. Se zbývajícím masem mohl se rolník zásobit pouze na dobu 10. zásobovacích období tj. 40 týdnů. Jedna osoba smí spotřebovat masa a sádla pouze 1 kg týdně.

Dodávka medu

Držitelé včel měli zase předpis nucené dodávky medu. Z každého včelstva museli dodat 1 ½ kg medu, při větší snůžce polovičku.

Ceny

Veškeré ceny jak životních, tak ostatních potřeby byly úředně stanoveny a nikdo je nesměl překročit. Na řetězový obchod a předražování stanoveny byly velké tresty. Obchod pod rukou tzv. „černý“ byl velmi přísně stíhán.

Stanné právo

K 28. říjnu byl vyhlášen výjimečný stav, stanné právo, v některých městech v protektorátu. Veškeré přestupky jak politické, tak i hospodářské, černý obchod, byly ihned trestány smrtí. Tomuto železnému režimu padlo za oběť mnoho lidí. Také divadla a biografy byly po dobu stanného práva uzavřeny.

Peníze

Ke konci roku byl vydán zákaz hromadění peněz. Nikdo nesměl si ponechat peněz doma více, než na vydání a platy jednoho měsíce. Ostatní peněžní hotovost byl povinen uložit do peněžního ústavu.

Dodávky dobytka

V měsíci únoru, březnu a dubnu dodala naše obec 19 vykrmených vepřů do váhy 110 kg pro výsadní společnost „Prispol“ společnost pro obchod s dobytkem a masem v Praze. Mimo toho v dubnu na nucenou dodávku dobytka dodala obec 4 kusy hovězího dobytka a 5 vepřů. V květnu dalších 7 kusů hovězího dobytka. V červnu 5 kusů hovězího a v srpnu předepsáno 8 kusů a dodáno jen 7 kusů hovězího. V červnu dostala obec na výzkum pro „Prispol“ 18 vepřů

k dodání v červenci a srpnu. V září 12 kusů hovězího, v listopadu 6 hovězího a 3 vepři, v prosinci 6 hovězího a 11 vepřů.

Odvod koní

20. února konala se ve Vinarech klasifikace koní a vozů pro obce Vinary a Chotělice. Z Chotělic bylo předvedeno 27 koní, z nichž 4 koně zapsány evidenční. Z Vinar předvedeno 40 koní a 4 koně tříletí. Z těchto zapsáno jako evidenčních 17 koní, 2 koně rezervní, celkem 19 koní.

Soupis hospodářského zvířectva

V únoru byl proveden soupis slepic pro dodávku vajec, v březnu soupis vepřového chovu. V září opět soupis vepřů a v říjnu nový soupis hovězího dobytka a vepřů. Ke dni 3. prosince opět soupis hovězího dobytka a vepřů.

Zdražení kuřiva

V únoru došlo k opětovnému zdražení kuřiva. Cigarety „Zora“ která stávala kdysi 7 haléřů stojí nyní 25 haléřů.

Povinný osev čekanky a lnu

Letošního roku byl nařízen povinný osev lnu a cikorky. Nikdo nechtěl tyto plodiny dobrovolně pěstovat ač cena čekanky byla skoro 50 korun. Došlo tedy k nucenému rozpisu těchto plodin. Len musel pěstovat každý rolník, který měl přes 10 ha půdy a sice asi 10 arů. Čekanku každý zemědělec mající přes 5 ha orné půdy.

Snížení dávek

V březnu došlo k dalšímu snížení samozásobitelných dávek z dosavadních 16 kg chlebového obilí na 14 kg. Ty 2 kg obilí které samozásobitelům ubrali musel každý odvést pro řízené hospodářství.

Ceny selat

V květnu byly úředně stanoveny ceny selat a sice 20 K za 1 kg živé váhy. Po tomto nařízení ustal dovoz selat na trh a byl jich nedostatek. Toho využítkovali některé ústředny a svazy a počaly dovážet k nám selata z Německa a Dánska. Tato selata byla od našich velice odlišná. Měla dlouhý rypák a vyšší nohy, porostlá hustými štětinami, byla zvaná, ale většinou menšího přírůstku.

Povšechně se neosvědčila a jistě bude na ně dlouho pamatováno. Koncem roku dovoz jich ustál.

Nedostatek slámy

Letošního roku z jara byl velký nedostatek píce, hlavně slámy. Příčina toho byla, že minulého roku byly špatné a řídké ozimy a letos velmi pozdní jaro.

Nedostatek hus

Roku letošního se nevyvedla mladá housata. Po housatech byla tak velká poptávka, že se platilo za vylíhlé house od 35 – 60 korun, ačkoliv úřední ceny byly 16 K za kus. Mladé kačeny se platily od 15 K – 20 K, kuřata od 6 K – 8 K za kus.

Zákaz tance

Zákaz tanečních zábav z minulého roku byl v lednu zrušen, avšak v březnu taneční zábavy opět zakázali.

Škola

Letošního roku byla školní budova konečně dohotovena a oplocena.

Sbírka na červený kříž

Začátkem června byla v naší obci prováděna nařízená sbírka na německý červený kříž, která vynesla 325 K.

Hlídky

Od 6. července byly nařízeny požární hlídky, jak ve dne, tak v noci. Také Sbor dobrovolných hasičů musel stavět jednoho muže ve dne i v noci v hasičské zbrojnici.

Sbírka kovů

10. července byla na úřední vyzvání podniknuta dobrovolná sbírka barevných kovů, tj. mědi, cínu, olova, niklu, mosaze, bronzu, červené slitiny, alpaku a tamborku, která vydala 3 ½ kg kovů. Poněvadž tato sbírka byla uznána za nedostačující byla na příkaz okresního úřadu opakována a druhá vynesla 12 kg kovu.

Mince

V květnu vydáno nařízení jimž po 1. srpnu pozbývají platnosti jedno a pětikorunové mince niklové. Koncem listopadu pozbyly platnost všechny mince niklové a bronzové bývalého československého státu a nahrazeny mincemi hliníkovými.

Viktorie

Od 17. července všechen denní tisk přináší značku V symbol to vítězství německé říše. V je znamenáno na všech veřejných budovách, školách, obecních úřadech, záložnách, hostincích, nádražích, na autech, železničních vozech ba i na silnicích.

Nešťastná náhoda

Dne 26. července na den sv. Anny byl nešťastnou náhodou zabit elektrickým proudem 17 letý Josef Brodský, syn domkaře č. 91. Pohřbu jeho se účastnilo 59 párů mládenců a družiček z Vinar, Kozojídek a Lhoty Smidarské.

Nové peníze

V září byly dány do oběhu nové stokorunové a padesátikorunové státočky s německočeským textem.

Sbírka železa

Těž nová sbírka starého železa v září byla opět nařízena a vynesla 350 kg železa hlavně plecháčů.

Nedostatek kuřiva

Také nedostatek kuřiva počal se objevovat a aby se rozdělování kuřiva usnadnilo byly vydány odběrní lístky pro kuřáky, na které se přidělovalo 30 kusů cigaret týdně, později pak 45 kusů na týden.

Bubnování

Letošního roku bylo také okresním úřadem zakázáno, že se nesmějí obecní a ostatní veřejné nařízení ohlašovat pomocí obecního bubnu. Veškeré nařízení mělo se obyvatelstvu v známost uvádět veřejnými vyhláškami psanými. Tento způsob však se v praxi neosvědčil. a tak po nějakém čase obecní strážník, když bylo bubnování zakázáno, objevil se na ulici s poplachovou troubou, a po odtroubení jistého signálu ohlásil co zase nového úřady nařizují.

Dodávky bramborů

Na měsíc srpen dodala naše obec 15 q jedlých bramborů, na září 58 q bramborů. Na ostatní měsíce bylo obci předepsáno 950 q jedlých bramborů, což bylo asi 50 q z jednoho hektaru.

Dodávky obilí

Dodávky obilí rozvrženy na každý měsíc. V září říjnicí srpnu musela naše obec, dodat po 200 q pšenice, 33 q žita taktéž ječmen a oves na každý měsíc.

Veškeré ostatní obilí muselo se odevzdat, do 15. prosince. Každý zemědělec směl si ponechat jen spotřební dávky pro svoji rodinu, pro domácí zvířectvo a obilí k jarnímu setí.

Spotřební dávka pro jednoho člověka a na 4 týdny činila 14 ½ kg pšenice nebo žita. Pro jednoho vepře 14 kg ječmene, pro jedno tele do 1 roku 9 ½ ovsa.

Spotřební dávky

Pro 1 hříbě do 1 roku 28 kg ovsa, pro koně ostatní 56 kg ovsa, vše na 4 týdny. Pro dojnice a ostatní dobytek hovězí 15 kg ovsa neb luštěninové směsky na celý rok.

Dále směl rolník ponechat pro jarní oves pšenice na 1 ha 200 kg, ječmene 180 Kg, ovsa 170kg.

Úprava mletí

V prosinci vyšlo nařízení podle kterého se smělo dopravovat obilí do mlýna a melivo ze mlýna pouze 1 den v týdnu a píce ve čtvrtek. Obilí se muselo vozit na společných povozech a jeden člověk ustanovený obecním úřadem musel tyto povozy doprovázet do mlýna. Ve mlýně se obilí převažovalo za asistence četnictva a dozorcích orgánů.

Nucený osev ozimů

Letošního roku dostal každý zemědělec předpis jakou výměru musí osít pšenicí a žitem, aby byla zajištěna výživa lidu.

Soupis kovů

Z nařízení říšských úřadů byl obecní zvonek a obecní požární stříkačka odhadnuty dle váhy do soupisu kovů přihlášeny.

Divadlo

14. prosince sehrál spolek Mladého národního souručenství divadelní hru „Dědeček z Honolulu“.

Hospodářské poměry

Měsíc leden začínal velkými sněhovými vánicemi. Zvláště dne 3 ledna byla velká sněhová bouře, že takové není pamětníka. Sněhu napadlo velké množství a místy byly několikametrové závěje. Veškerá doprava byla pro závěje zaražena. Pošta nedocházela, vlaky vázly ve sněhu. Od vesnice k vesnici a do města se nemohl nikdo dostat. Od naší obce byly veliké navěje sněhu na silnici k Novému Bydžovu, od obecního domku po obecní váhu a pak ke Kozojídkům pod polem Hladíkovým.

Okresní úřad nařídil všeobecnou pracovní povinnost pro muže od 15.-16. let. Na prohazování sněhu nastoupilo v naší obci 65 mužů, kteří po 3 dny prohazovali závěje a sníh na silnicích, aby bylo spojení s ostatními obcemi a městem. toto prohazování sněhu dělo se bezplatně a každý se ho musel zúčastnit.

Velkými spousty sněhu trpěla velmi polní zvěř. Zajáci z hladu ožírali, kdejaké mladé stromky a kde sníh dosahoval ke korunám stromů, tak i tyto stromy ožraly i v korunách. Koroptve se stáhly z polí k vesnici. Některá hejna byla schytána a umístěna u samé vesnice na Dílečkách kde je nájemce honitby p. Jos. Myška krmil a bylo jich asi 120 kusů. V únoru občas mrzne a sněží a teprve v druhé polovině února bylo počasí poněkud klidnější a občas i slunečno.

Březen byl studený a větrný, taktéž duben. Polní práce nastaly po 10. dubnu a končily 15. května. Květen byl studený a větrný, v noci byly mrazíky. Dne 4. května po celý den sněží a lidi chodí v rukavicích. Letošního roku velmi špatně přezimovaly žita. Mnoho žit muselo se zaorat, některé se vysévaly ječmenem a co zůstaly byly prořídle. Studeným a mokrým jarem utrpěly polní plodiny na svém vzrůstu. V polovině května žita jsou ještě u země.

Červen byl dosti studený až teprve v druhé polovině nastalo pěkné suché počasí které potrvало 14. dní.

Červenec byl v prvé polovině suchý a dosti teplý, v druhé polovině deštivý. Srpen byl deštivý takže ovsy pro stálé deště nemohly se ani sklídit.

Září v první polovině bylo suché avšak v druhé polovině deštivé.

Podzim byl deštivý a mokrá. Ke konci října napadl sníh a bylo ještě dosti řepy, která zapadla sněhem a teprve po několika dnech se stěží dobývala. Deštivým počasím velmi utrpěly polní cesty po kterých se nemohlo skoro ani přejít.

Listopad byl mírný, taktéž prosinec.

Rok 1942

Rok 1942 je třetím rokem válečným. Veškerý provoz, jak soukromý, tak veřejný podléhá řízenému hospodářství. Věci denní potřeby jsou přidělovány jen na lístky v omezeném množství. O tom svědčí mnoho nařízení, které jsme chtěli zachytit.

Sběr zimních potřeb

14. ledna byl pořádán sběr zimních potřeb pro německou branou moc. Ve Vinarech se sebralo 9 párů ponožek, 1 pár rukavic, 3 chránítka na krk, 5 chránítek na uši, 9 šálů, 1 čepice, 2 trika, 4 spodky, 6 párů nátělníků a 68 králíčích kůží. Celkem 106 kusů.

Zlaté mince

V lednu vyšlo nařízení podle kterého se měli ohlásit a odevzdat všechny zlaté mince staré tuzemské i zahraniční jakož i zlaté medaile.

Statkové archy

Tohoto roku byly také v zemědělství zavedeny statkové archy a pomocné knížky k ptatkovým archům.

Nucený osev

Jako roku loňského tak i letos byl nařízen nucený osev obilnin, čekanky, brambor, řepy, máku a řepky olejky. Každý rolník obdržel od obecního úřadu předpis kolik musí nasít hektarů neb arů každé plodiny.

Sbírka železa

13. března byla nařízena a prováděna sbírka starého železa a strojů. Bylo předepsáno, že obec naše musí odvést 20 q starého železa. Kdyby se toto množství nesebralo, mohlo být přikročeno k zabavení starých strojů. Při první sbírce se sebralo 755 kg starého železa. Okresní úřad uznal tuto sbírku za nedostačující a nařídil sbírku novou, která se konala 16. března a sebralo se 13,50 q železa. Celkem 21 q.

Rekvizice obecního zvonu

Z nařízení okresního úřadu byl dne 25. března obecní zvoněk ze zvoničky sundán a odevzdán k válečným účelům. Sejmutí zvonu přihlíželo mnoho občanů vinařských. Zvon tento neví se, kdy byl pořízen. V roce 1919 byl jako prasklý sejmut a dán do Prahy k přelití. V roce 1920 v měsíci dubnu byl opět na zvoničku zavěšen, při které příležitosti byla zvonička, která dříve stála naproti škole, přemístěna blíže k soše sv. Marie. Zvon při sejmutí byl ve velmi dobrém stavu a měl pěkný zvuk. Vážil asi 33 kg. Na jedné straně zvonu byly znaky Čech, Moravy, Slezska a Slovenska. Na druhé byl nápis: Ulil Arnošt Diepold zvonař Praha II. L.P. 1920

Snížení dávek

V měsíci dubnu na 34 zásobovací období došlo ke snížení dávek chleba z 900 g na 800 g týdně a masa z 1600 g na 1200 g na 4 týdny.

Nové koruny

V měsíci březnu byly dány do oběhu nové zinkové mince jednokorunové.

Dodávka brambor

Na letošní rok obdržela naše obec předpis, že musí během roku odvést 1220 q brambor. K tomu ke konci roku ještě dodatečně 600 q brambor. Dohromady tedy 1820 q což se rovná 18 vagónům.

Odvody koní

28. března byly odvody koní v Novém Bydžově. Z Vinar bylo povoláno 7 koní, avšak žádného neodvedly. Na to 10. května bylo povoláno 17 koní, z nichž se dostavilo 14 koní. Odvedly dva koně a sice p. Horáka Vratislava č. 2 a Horáka Jaroslava č. 77. Za koně platili asi 15000 K.

Sbírka chroustů

Na jaře letošního roku vyskytlo se velké množství chroustů. Bylo okresním úřadem nařízeno chrousty sbírat a v pytlících zasílat do Kolína k zpracování. K zásilce však nedošlo, neb chrousti podlehly rychlé zkáze. Za 11 chroustů platilo se 50 haléřů.

Odvody mladých

V červnu byly povolány dva ročníky chlapců a děvčat 22 a 23 letých k odvodům pro pracovní činnost do říše velkomoravské. Z povinnosti této byla zproštěna mládež pracující v zemědělství. Z Vinar k těmto prohlídkám dostavilo se 8 osob, ale žádná z nich nebyla odvedena.

Sbírka hadrů

V říjnu nařízena sbírka tkanin a starých hadrů. V naší obci sebralo se asi 82 kg starých hadrů.

Sbírka papíru

V listopadu nařízena sbírka starého papíru při které děti školní sebraly 80 kg papíru.

Odvody

Koncem října byly nařízeny odvody 20ti a 21letých chlapců všech stavů. Z naší obce bylo povoláno 23. října 5 chlapců z nichž 4 odvedli museli dne 28. října nastoupit nucenou pracovní povinnost. Byli to Ladislav Nezkusil narozený roku 1921. Pracuje v Německu v Mohuci u Rýna. Kozách Miroslav narozen roku 1922, Oldřich Jelínek narozen roku 1921 a Horák Josef narozen roku 1922 pracující v rafinérii cukru v Ústí nad Labem.

19. listopadu bylo povoláno dalších 9 hochů narozených v letech 1918-19-20. Z těchto bylo pět odvedeno. Dne 22. listopadu odejeli Ladislav Myška, Josef Holman a František Obešlo. Všichni do Mostu v severních Čechách. Další dva dostali 3 měsíční odklad.

V první polovině prosince byly povolány děvčata k prohlídce. Z Vinar se celkem dostavilo 5 děvčat, ale žádná nebyla určena k pracovní povinnosti.

Soupis dobytka

Dne 3. prosince konal se soupis koní, hovězího dobytka, vepřů, koz, ovcí, slepic, kachen, hus a králíků.

Dodávka vajec

Letošního roku zvýšena i dodávka vajec slepičích. Muselo se odvést z jedné nosnice 65 vajíček. Dále ze slepic zakrslých čily liliputek 50 vajec a z kachen 30 vajec. Za 1 kg vajec slepičích platilo se 15,20 K.

Snížení dávek másla

Spotřeba másla pro zemědělce byla snížena na 28 gramů týdně pro jednu osobu.

Kulturní podniky

Spolek dívek ochotníků Havlíček sehnal v tomto roce několik divadel. Dne 3. a 4. ledna divadelní hra „Pěst“ od Františka Hillberta s dobrým úspěchem. 8. března divadelní hra

„Matka Kráčmerka“ od spisovatele G. Hermana a 29. března divadelní hra „Hanba za dědictvím“.

Rok 1943

Rok 1943 byl čtvrtým rokem válečným.

Pracovní služba

V roce 1943 byla v měsíci únoru všeobecná pracovní povinnost všech mužů a žen. Mužů od 16. do 65. let a žen od 17. do 45. let. V prvním týdnu měsíce února byla předvolána asi 4 děvčata k poptávce o práci, ale každá byla dostatečně zaměstnána doma. V únoru byl povolán Nezbeda Josef domkař č. 56 a musel nastoupit práci na jedné pila na Moravě. 26. února byl povolán k pracovní povinnosti Archalous Josef č. 60. narozen v roce 1923.

Osev máku

Letošního roku byl nařízen nucený osev máku a píce 2% orné půdy.

Dodávka slámy

Dne 25. a 26. února byla naše obec povinna dodat 100 q slámy, pro krupobitím postiženou obec okresu Chlumeckého Lišice. Slámu si odváželi sami přímo povozy. Za slámu se vinným občanům proplácelo 31 K za 1 q a postižení občané lišičtí ji platili Rolnickému družstvu 56 K.

Kontrola

Dne 11. března navštívila naši obec hospodářská kontrola. Prohledala asi 14 čísel, kde kontrolovala samozásobitelské a krmné dodávky. Nikde nic zatajeného nenašla.

Odvody koní

Dne 22. března byly odvody koní v Novém Bydžově. Z naší obce bylo povoláno 9 koní a z nich jednoho odvedli a přímo odebrali – Horáku Josefu č. 43. 18. listopadu byly druhé odvody koní pro německou branou moc. Z předvolaných 7 koní dva odvedli a sice p. Josefu Kouckému č. 19. a Josefu Nízkému č. 13. Za koně propláceli 15. až 16. tisíc korun.

Snížení dávek

Začátkem dubna byl snížen příděl tabákových výrobků a sice ze 40 kusů týdně na 35 kusů. Příděl kvasnic byl omezen a sice na jednu osobu 40 gramů na 4. týdny.

Začátkem června na 50leté zásobovací období byly sníženy dávky masa a píce, ze 1400 q na 1000 q na 4 týdny.

V listopadu obdržel spotřebitel na 5 měsíců tj. od listopadu do dubna pouze 75 kg bramborů na osobu.

Další povolání

Začátkem dubna byl povolán k pracovní povinnosti Ladislav Koncký učitel narozený roky 1923. Vyučoval na škole ve Skřivanech.

Kulturní podniky

Osvětová činnost byla omezena pouze na divadlo a ještě kusy divadelní byly omezeny. Spolek divadelních ochotníků Havlíček sehrál dne 9. května divadelní hru „Myslivci mládenci ze zlata“, „Seděla pod borovičkou“, hra se zpěvy a tanci, měli velký úspěch. Tuto hru opakovali dne 30. května. Mimo toho s tímto kusem vystoupili 23. května ve Vel. Vyklekách dále pak v červnu ve Starém Bydžově a Loučné hoře.

Soupis mlátiček

Dne 26. května byl proveden soupis mlátiček. Každý musel udat od které firmy je mlátička, jak je stará a jaký má výkon.

Nemoci

Letošního roku řádili mezi dětmi nakažlivé nemoci, hlavně záškrt a spála.

Mezi dospělými lidmi i dětmi bylo mnoho případů hnisavého zánětu slepého střeva a skoro všichni se museli podrobit operaci.

Sběr drůbeže

Letošního roku dostala obec předpis, kolik musí odevzdat drůbeže všeho druhu. Naší obci bylo předepsáno 200 hus, 40 kachen a 6 krůt.

Kontingent obilí a brambor

Naše obec dostala předpis a musela odevzdat –

pšenice	1315 q	
žita	622 q	
ječmene	88 q	
ovsa	16 q	
vikve a pelušky	18 q	
máku a olejin	75 q	
brambor	1300 q	
CELKEM	2134 q	(bez brambor)

Soupis dobytka

Ke dni 3. prosince konal se soupis koní, hovězího dobytka, prasat, ovcí, koz, drůbeže a králíků.

Omezení králíků a koz

Letošního roku vyšlo nařízení ministra zemědělství, jimž se omezuje chov králíků. Každý chovatel směl chovat pouze 10 králíků. Také chov koz byl omezen a nesměl být rozšiřován.

Poměry hospodářské

Zima v roce 1943 byla normální. V lednu jen mírně mrzlo, sněhu nebylo mnoho. Březen byl suchý a větrný. Polní práce nastaly asi 3. března a končily v půli dubna. Duben byl suchý a větrný. Na bílou sobotu dne 24. dubna na večer zuřila silná větrná bouře, která však dlouho netrvala, ale místy nadělala dost škody. Hlavně na řepě, která se musela zaorat. Květen byl suchý. V červnu sice častěji zapršelo, avšak nenamoklo. Léto bylo suché. Žně začaly asi ve druhé polovině července a končily začátkem srpna. Po žních trochu sprchlo, avšak jinak převládalo sucho. Podzim byl teplý a suchý. Celý rok byl povětšinou suchý. Píce narostlo poměrně málo. Otavy na lukách někde nestály ani na sekání. Sklizeň obilí byla dobrá a obilí dosti sypalo. Řep narostlo méně a brambor bylo málo. Následkem neúrody brambor byly sníženy dávky brambor pro spotřebitele. V listopadu bylo teplo, v prosinci mírně mrzlo. Jinak bylo pěkně.

Myši

Letošní rok, že byl suchý vyskytovaly se dost myši na poli. Zvláště na podzim nadělaly dosti škody na jedlích a vojtěškách.

Musely se proto hubit trávením, aby se uchovaly ozimy.

Výměnný obchod

Letošního roku byl zakázán prodej textilního zboží na lístky a poukazy. Také přiděl obuvi na poukazy byl tak omezen, že se skoro nic nedalo koupit. Lidé si pomáhali všelijak, hlavně se zboží vyměňovalo za potraviny, aneb se kupovalo za přemrštěné ceny, bez lístků čemuž se říkalo na „černo“. Za dvě vejce se koupilo 1 kg soli. Za vykrmenou husu špatnou látku na oblek, nebo látku na kabát. Dámské plstěné boty stály 1000 korun a 1 kg masa. Taktéž s cigaretami se nekřesťansky obchodovalo. Jedna cigareta stála v černém obchodě 3-5 až 7 korun.

Rok 1944

Odvody mladých

V měsíci lednu byli povoláni k odvodům chlapci a děvčata narozeni v roce 1924. Z naší obce se dostali 3 chlapci a dva z nich byli odvedeni. Roudný Václav č. 101 narozen v roce 1924 a Rudolf Čapek z čísla 87. Oba odjeli dne 9. února do Trebínu u Berlína.

Odvody koní

1. února byly odvody na koně. Z Vinar bylo povoláno 22 koní, ale žádný nebyl odveden. Další odvod, který byl konán 11. října k němuž byly povoláni tři koně a jednoho odvedli a sice panu Josefu Rajmovi č. 38 a proplatili mu 13 000 K.

Klasifikace koní

Koncem října byla provedena klasifikace koní a po ní hned odvody, avšak žádného z naší obce nevzali.

Divadlo

Mladé Národní souručenství a spolek divadelních ochotníků Havlíček sehrál dne 30. ledna veselohru „Zámecké strašidlo“ s dobrým úspěchem.

Přednáška

Dne 10. února byla v naší obci přednáška p. ing. Silhánka ředitele hospodářské školy z Nového Bydžova na téma „Boj o zrno“. Přednáška byla pořádána pro obce Vinary, Kozojídky a Lhotu Emisarskou. Ze sousedních obcí však nepřišel nikdo. Účast na přednášce byla povinná.

Vinice

Letošního roku byl učiněn pokus s vysazováním révy vinné v obecním třešňovém sadu tzv. stráni. Zdejší rodák p. Václav Vlach, učitel č. 80 vysázel v přední stráni asi v polovině menší počet sazenic révy vinné. Sazenice se dobře ujaly.

Nálet

Koncem srpna nepřátelská letadla bombardovala města Pardubice a Kolín. Bylo to v poledních hodinách a detonace byly u nás velmi dobře slyšet. Odpoledne, večer a ještě druhý den táhla velká mračna kouře od jihu z hořící rafinérie nafty z Pardubic. O obětech na lidech o tomto náletu je velmi málo zpráv.

Vyučování na školách

Koncem září byli mladí učitelé a učitelky povoláni k totálnímu nasazení a na školách zbyl jen omezený počet učitelů. U nás ve Vinarech na dvou třídách zbyl pouze jeden učitel. Jednu třídu učil dopoledne a druhou odpoledne.

Změna držebnosti

Státek č. 26 patřící od nepanšti rodu Jorovému byl letošního roku prodán panu Josefu Myškovi z č. 80, ale pouze budovy a 15 korců polí a luk.

Dodávka dobytka

V měsíci září musela naše obec odvést 7 kusů hovězího dobytka, v říjnu 11 kusů.

Vyklízení škol

Koncem listopadu byly vyklízeny některé školy na okrese novobydžovském. V Novém Bydžově gymnázium a chlapecká škola dále školy měšťanské v Hlušicích a Chomuticích.

Vystěhovalci

Na těchto školách byly ubytováni vystěhovalci z Maďarska – maďarští Němci.

Kontrola

9. prosince navštívila naši obec hospodářská kontrola. Sepsala kolik kdo odvedl obilí a kolik se ještě kdo uvolil dodat. Na to pak byla kontrola jednotlivých hospodářství. Celkem vše dobře skončilo až na jeden případ kde byla udělena pokuta 100 K.

Odvody chlapců

8. prosince bylo vydáno urychleně nařízení jimž se museli hlásiti na obecním úřadě chlapci narozeni v roce 1921-22-23 a kteří pracují převážně v zemědělství. Byli povoláni na zákopové práce na 10 neděl. Z naší obce byl z 6ti chlapců povolán jen jeden, který i potom byl povinnosti zproštěn. Dne 15. prosince měli odjet. Avšak druhý den na to a sice v noci z 16. na 17. prosince byli, všichni chlapci těch ročníků za četnické asistence do Kolína vlakem eskortováni, kde z nich byl vybrán transport na zákopové práce. Z naší obce odjelo 5 chlapců z nichž se tři byli posláni na zákopové práce. Kozák č. p. 29, Oldřich Jelínek č. p. 63 aj. Donát, rodák to z obce Lužec.

Lístky na sirky

V prosinci byly zavedeny lístky na sirky, na 1 osobu dostalo se 2 krabičky sirek na 4 týdny.

Hospodářské poměry

Zima roku 1944 byla velmi mírná. Již poslední měsíc předcházejícího roku, byly velmi mírné mrazy. Leden byl deštivý a větrný až do konce. V únoru však mrzlo a sněžilo. 12. března leží však ještě sníh. Duben byl celkem studený a větrný. Polní práce nastaly asi kolem 12. dubna a týž měsíc i skončily. Květen byl suchý a studený. Červen byl studený a mokrá. Červenec byl deštivý. Srpen suchý a velmi teplý. Žně začaly asi koncem měsíce července a končily v druhé polovině srpna. Měsíc září byl tak suchý, že se velmi špatně oralo. Ke konci měsíce září namoklo a teprve se počalo se setím ozimu. Podzim byl velmi mokrá. Sklizeň řepy byla velmi těžká neb denně přšelo. Cesty byly rozmoklé a rozježděné, takže cukrovky velmi špatně se na nádraží doprovázela. Na nádraží pro nedostatek dělnictva zase se nemohla skládat takže se práce stále zdržovala a protahovala. Řepa a zelenina se sklízela ještě v listopadu. V listopadu a v prosinci bylo mírně a skoro bez sněhu. Teprve kolem Vánoc počalo mírně mrznout.

Rok 1945

Rok 1945 jest šestým rokem válečným a rokem ve kterém se dokončil světový zápas demokracie s násilím. Na tento konec čekal s dychtivostí celý svět a nejvíce národy, které úpěly pod německonacistickým jařmem. K těmto nejvíce utlačovaným národům patřil i náš národ český.

Začátkem roku v měsíci lednu bylo již známo, že velkomoravská říše blíží se ke svému brzkému konci. Všechny německé armády byly již v obraně a blížily se k hranicím Moravy a Slezka.

Zákopové práce

Na zákopové práce byly posláni další zákopníci mezi nimiž z Vinar Ladislav Myslivec.

Sbírka pokrývek

Dne 8. ledna byla pořádána sbírka pokrývek, rukavic, teplého prádla, která měla být věnována, těm kteří byli povoláni na zákopové práce, neb Německo již nemohlo vystoupit.

Soupis nářadí

Dále byl pořádán soupis zákopového nářadí, lopat, rýčů a motyk.

Dodávka obilí

Koncem ledna byla vypsána nová dodatečná dodávka krmného obilí asi 75 q pro celou obec.

Nedostatek paliva

Od měsíce října minulého roku, nebylo přiděleno obyvatelstvu Vinar žádné uhlí a dříví, takže je velký nedostatek paliva.

Vojsko

V Novém Bydžově a Smidarech byli rozmístěny posádky německého vojska.

Nálet

Dne 13. února bylo slyšet v naší obci v noci i ve dne hřmění děl z fronty, 14. února byl podnínut letecký útok na Prahu. Detonace byly i u nás slyšet.

Školní vyučování

Od vánočních prázdnin minulého roku se na školách nevyučovalo pro nedostatek uhlí. Které školy něco uhlí měly bylo jim odebráno a přiděleno pekařům pro pečení chleba.

Běženci a zajatci

Od poloviny února projíždějí zdejšími městy a vesnicemi velké i malé transporty válečných běženců a zajatců. Jsou mezi nimi všechny národy z východu, ale nejvíce Němců z okolí Vratislavi. Němci projížděli na svých velkých hospodářských vozech, bez brzd, taženými většinou koňmi, ale též voly a krávy. Vozy mají pokryté plachtami, lepenkou, ale též i slámou. Skládají se nejvíce z žen, dětí a starých mužů. Všichni jedou směrem na západ. Němci je nazývají národními hostmi.

Sbírka pro muže uprchlíky

Pěšky jdou civilisté Poláci a Ukrajinci, které německá armáda sebrala při svém nástupu z Polska a Ukrajiny. Jsou to vesměs mladí lidé skoro samí muži, jen málo žen. Jsou ve špatném a zuboženém stavu. Špatně a jen lehce oblečení a špatně obuti. Svoje věci si nesou na zádech, neb je vezou na dětských vozítkách na dvojkolkách nebo jízdních kolech. Někde procházejí i váleční zajatci a ti jsou na tom ještě hůře. Těm nedovolí Němci ani, aby se jim prodalo něco k jídlu. Také přes Vinary šel dne 24. února transport asi 700. Ukrajinců a Poláků, většinou mladých mužů a něco málo žen a děvčat. Běženci chovali se slušně a nežebrali, přesto že na nich byla bída vidět. Občané Vinarští sami jim dávali pečivo, mléko, ovoce, cigarety a chleba celé bochníky. Obce Vinary, Kozojídka, Smidarská Lhota a Smidary vzali povozy s koňmi a značnou část těchto běženců naložili a dovezli až do Kopidlna.

Požár

Na květnovou neděli 25. března vznikl požár v obecním lese v zadní Stráni. Oheň se velmi rychle šířil, neb byl podporován silným východním větrem. Ačkoliv byl rychle učiněn poplach a k ohni se seběhlo mnoho lidí s lopatami vyhořela asi polovina lesa.

Vystěhovalci

Dne 16. dubna dostala naše obec na ubytování německé běžence. Přijely traktorem na 2 vlečkách. Bylo to 26 dospělých osob, většinou žen a 20 dětí. Ubytování byli v hostinci p. Brože, a ve škole v jedné třídě a v kuchyni. Obec musela jim přivést dříví a uhlí.

Konec války

Dne 5. května v sobotu asi o jedné hodině odpoledne volal pražský rozhlas všechny české občany, policisty, četnictvo do zbraně, poněvač byl Němci napaden český rozhlas. V obci byl velký rozruch. Nikdo nevěděl, co se vlastně děje. Asi ke 4. hodně odpolední roznesly se zprávy, že je konec války.

Všechny domy se ozdobily prapory v českých barvách. Z Kozojídek vyšel průvod občanů s hudbou prošel Vinary, kde u školy zahrály národní hymny, načež se občané rozešli.

Veškeré nápisy a tabulky německé hned zmizely. V nočních hodinách však přišla zpráva, že Němci bombardují Prahu a vyzývaly se všechny občany, ať staví barikády na silnicích, aby Němci nemohli dostat posilu.

Také u nás ve Vinarech byly postaveny barikády z vozů, klád a kamení. Jedna byla postavena u statku p. Ouzkého č. 47, druhá mezi číslem domovním 23 a 25.

Obcí procházeli zesílené hlídky ozbrojené většinou jen brokovnicemi a revorvéry. Večer téhož dne byl jmenován místní národní výbor.

Druhý den v neděli útok Němců na Prahu pokračuje. Hlídky po obcích procházejí za vytrvalého deště, veškerý provoz se kontroluje. Večer se situace přiostrčila a německé posádky, které nebyly odzbrojeny jsou odhodlány i ve venkovských městech se bit.

Národní výbor dal rozkaz k odstranění překážek a ve městech kde byli německé posádky odzbrojeny byly jim zbraně vráceny. V pondělí 7. května. Německé vojenské jednotky projíždějí většinou západním směrem a jsou napadány českými partyzány a odzbrojovány.

Večer pak hlásí český rozhlas, že ve Francii u Remeš byla podepsána smlouva o kapitulaci německé armády. Německé velitelství dalo rozkaz svým jednotkám, aby složili zbraně.

Avšak německé jednotky bojující v Čechách a na Moravě se rozkazu tomu nepodvolili a vedou boj dál.

V úterý 8. května je slyšet střelba a dělostřelba ze všech stran. Vesnice naše je obsazena hlídkami z občanstva, které je vyzbrojeno loveckými puškami. Na silnicích kontroluje se veškerý provoz. Pozdě odpoledne projíždí naší obcí zajatá a odzbrojená nepřátelská autokolona v počtu asi 12 aut.

Večer hlásí pražský rozhlas zprávu o podepsání příměří mezi českými a německými vojsky, která byla dohodnuta a podepsána v Českém Brodě, a měla nabýt platnosti po jedné minutě po půl noci.

Sbírka potravin

V naší obci byla pořádána sbírka potravin pro bojující pražskou českou posádku, která vynesla 13 q.

Středa 9. května. Německá vojska v Praze neuposlechla podepsaného příměří včerejšího dne v Českém Brodě a bojují dále. Ráno je slyšet silná střelba ze západu. Němci bombardují letecky Prahu a Měník. Bydžovem a okolními obcemi projíždí množství německých automobilových kolon, které se v Bydžově odzbrojují a posílají dále na západ.

Dopoledne se donesla do naší obce zpráva, že budou naší obcí projíždět ruské tanky. Občané vinarští postavili u školy slavobránu s nápisem „Da zdravstvuj krásuja amija“. Většina občanstva dostavila se k budově školy, kde chtěla vítat ruské vojáky. Někteří čekali až do samého večera, avšak marně. Ruská vojska se nedostavila.

Odpoledne pak přivezli z Nového Bydžova jeden německý kulomet a 3 vojenské pušky. Ještě navečer tyto zbraně za vesnicí se vyzkoušeli.

Čtvrtek 10. května. Těžká střelba umlkla. Ještě občas se ozve kulomet, nebo puška, ale málo. Občané jsou již klidnější a jdou již po své práci. Obcí procházejí hlídky a služba se dodržuje velmi přísně. Mimo rádia není žádných zpráv. Pošta nedochází a noviny se netisknou. Obcí projíždí občas motocykl, nebo automobil s partyzány – národními to vojáky. Každý je označen národní vlajkou, nebo rudou páskou. Němci projíždějí pod vlajkami bílými.

Pátek 11. května. Střelba nadobro umlkla. Je konce války, která trvala skoro 6. let. Všichni jsme si odechlí. Na katastru obce Vinar na poli zvaném Borku nalezeny byli muž a žena mrtvy. Dle dokumentu německý voják a jeho žena, kteří spáchali sebevraždu. Pohřbeni byli pod starobydžovským hřbitovem.

Po poledni a hlavně navečer dorazili první oddíly ruské armády do naší obce. Jest to pěší oddíl s dělostřelstvem, množství povozů a koňstva. Těž motorových vozidel je mnoho. Důstojníci ubytovali se po staveních, mužstvo po stodolách. Koně ve stodolách a venku po zahradách.

Obyvatelstvo je uvítalo upřímně a s nadšením, navazovala se přátelství a každý se hleděl s nimi dorozumět. Večer se u Brožů v hostinci tančilo.

Sobota 12. května. Ruští vojáci obdrželi odpočinek. Přátelení a dorozumívání pokračuje. Večer se opět tančí. Česká hudba hraje jeden kousek a ruská harmuska druhý kousek. Toho dne veškerá práce stála. Při tom se navazují obchodní styky. Zboží se vyměňuje. Rusové mění vše pouze za kořalku.

Neděle 13. května. K šesté hodině večerní ruské vojsko odchází do Vysokého Veselí.

Důsledky války

Ze sousední Lhoty Smidarské, kde ruské vojsko zůstalo ubytováno v počtu asi 600 mužů a 300 koní jezdí vojáci s koňmi na vinarský katastr a sekají pro svoje koně vojtěšky a jetele. V obecních sadech a lese ve stráni se koně volně pasou. Škody jsou zvýšeny ještě tím, že vojáci nejezdí po cestách, ale plní úrodou.

Ruští vojáci také rádi obchodují, prodávají prádlo, ponožky, jízdní kola, a i koně. Ale vše se prodává za kořalku. Za 11 kořalky je kolo, nebo hodinky a nebo i kůň.

Povolání záložníků

V druhé polovině května a začátkem června byli povoláni do zbraně nejmladší ročníky československých záložníků. Z Vinar narukovali: Horák Jaroslav č. 77, Myška František č. 80 a Myška Ladislav č. 8.

Koně

Ruská armáda zanechávala a našim občanům darovala asi 11. koní. Tyto koně později byly českým státem prohlášeny za válečnou kořist, a byly jednotlivým občanům ponechány jako koně reversní. Později byly postupně odebrány.

Národní výbory

První národní výbor byl jmenován 5. května. Předsedou byl Rudolf Novotný rolník č. 51 členové byly Hubka Karel řídící učitel, Trejbal Josef rolník č. 59, Ouředník Josef kovář č. 17., Nezbeda Josef domkař č. 56. a Matyáš František domkař č. 18.

Brzy na to byl rozšířen na 12 členů. Předsedou byl jmenován Hubka Karel řídící učitel, členové byli Moheb Jaroslav domkař a dělník č. 57, Roudný Václav cestář č. 101, Trejbal Josef rolník č. 58., Jór Václav rolník č. 54., Kolč Josef domkař č. 16., Matyáš František domkař a dělník č. 18, Ouředník Josef kovář č. 17, Vlček František soukromník č. 24, Nezbeda Josef domkař č. 56, Vlach František dělník č. 45 a Myška Ladislav trafikant č. 52.

Tento národní výbor však neměl dlouhého trvání a tak dne 27. května došlo k jmenování nového výboru, který byl aklamací schválen, nebo občany volen.

K volbě byli připuštěny pouze 4 strany politické. Komunistická strana, Sociálně demokratická, strana českých socialistů a strana lidová.

Volby

V neděli 27 května měly si strany, které o zastoupení požádají, podaly kandidátní listiny do 10 hodin. Na to ve dvě hodiny odpoledne byla volba jednotlivých navržených kandidátů provedena aklamace.

Ve Vinarech o zastoupení požádali všechny čtyři povolené strany politické a každá strana obdržela 3. mandáty, bez rozdílu kolik zastupovala voličů. Tímto způsobem byl zvolen následující národní výbor:

Za stranu komunistickou:

Matyáš František č. 18, Mahet Jaroslav č. 57 a Vlach František č. 45.

Za stranu sociálně demokratickou:

Trejbal Josef č. 59, Jelínek Bohumil č. 33 a Kolč Josef č. 16.

Za stranu českých socialistů:

Jór Václav č. 54, Vlček František č. 24 a Nezbeda Josef č. 56.

Za stranu lidovou:

Myška Ladislav č. 52, Černý Josef č. 46 a Horák Vratislav č. 2.

Předsedou národního výboru byl zvolen Myška Ladislav č. 52 dosavadní starosta obce, který se však funkce této pro onemocnění vzdal a na jeho místo byl zvolen Josef Trejbal, rolník č. 59.

Dluh obecní

Dluh obecní v částce asi 60 000 dluhu školního a 43 000 dluhu elektrizačního byl na popud národního výboru částečně splacen obnosem asi 43 00 K. Občanstvo dobrovolně vyšlo vstříc dobré snaze místního národního výboru a rozpočtenou částku každý splatil.

Odvodvy vojínů

Ve dne 9. – 17. srpna konali se v Novém Bydžově odvodvy branců pro novou československou armádu. K odvodům dostavili se branci narození v roce 1917 až 1922. Celkem 7. ročníků. Branci narození v letech 1917 až 1920 byli odvedeni na 5 měsíců branci narození v roce 1921 až 1922 byli odvedeni na 1 rok, kterým později upravena služba na 6 měsíců a branci narození v roce 1923 byli odvedeni na 2 roky. Z naší obce Vinar bylo předvoláno 27 branců z nichž 26 odvedeno.

Nástup k vojsku

1. října nastoupili první branci vojenskou službu. Jsou to: Bohuslav Novotný č. 71, Košátko Václav č. 30, Koucký Ladislav č. 22, Myslivec Bohumil č. 3 a Jelínek Oldřich č. 63.

Měnová reforma

Ke konci října byl vydán dekret presidenta republiky jimž 31. října pozbyly platnosti staré protektorátní peníze. Dnem 1. listopadu byly vydány peníze nové československé koruny Kčs. Každý občan si mohl vyměnit 500 K starých protektorátních za 500 Kčs nových. Zbývající staré peníze protektorátní musel uložit na vázaný vklad, který se neúročil.

Přihlašování vkladů

Další měnovou reformou došlo k přihlašování vkladů na vkladních knížkách a běžných účtech. Všechny knížky musely být do 30. listopadu přihlášeny k soupisu nebo jinak peníze na nich propadly ve prospěch československého státu.

Osídlování pohraničí

Začátkem září nastalo osídlování pohraničí. Němci v Čechách, kteří se nějakým způsobem provinili proti československé republice a to byli všichni, i ti kteří žádali připojení k říši německé a tím přivodili Mnichov, byli po částech vypovídáni z československé republiky, a na jejichž místa byli povoláni čeští lidé.

Z naší obce odjelo letošního roku asi 11 rodin se 40 rodinnými i příslušníky do pohraničí.

Jsou to:

Archalous Antonín	č. 60	4 osoby
Nezbeda Josef	č. 56	5 osob
Malat Jaroslav	č. 57	4 osoby
Vítek Jaroslav	č. 40	5 osob
Vlach František	č. 45	5 osob
Kotě Josef	č. 16	2 osoby
Myslivec Jaroslav		4 osoby
Linhart Václav		3 osoby
Linhart Josef		3 osoby
Kovalzký Josef		2 osoby
Vaniček Josef		4 osoby
CELKEM		40 osob

Nedostatek uhlí a dříví

Ke konci roku se jeví velký nedostatek uhlí a dříví. Na domácnost se dostalo asi 200 kg, ale velmi špatné jakosti. A to naprosto nedostačuje pro nastávající zimu, ale uhlí se i nedostává průmyslovým závodům jako cukrovarům, elektrárnám atd. Novobydžovský cukrovar pro nedostatek uhlí počal pracovat až 24. října. Kolínská elektrárna pro nedostatek uhlí omezuje asi od 8. prosince elektrický proud, takže se v hospodářství nemůže ani mlátit.

Nedostatek tuků a soli

Dále se jeví značný nedostatek jedlých tuků a soli. Soli se obdrží na jedno zásobovací období tj. 4 týdny pouze 10 dkg.

Vysazování lesa

Národní výbor se usnesl zadní třešňový sad o délce k němuž přilehlé vysázet v příštím roce lesními sazenicemi. Dále se má v tzv. neckách zřídit sportovní hřiště. K tomu účelu byla na každého občana rozvržena pracovní doba, kterou byl povinen odpracovat, nebo zaplatit za 1 pracovní hodinu. Počítalo se 4,5 Kč. Práce s tím spojena byla rozpočtena na 1100 pracovních hodin.

Měsíc listopad byl velmi příznivý, takže do konce listopadu bylo ve stráni vyryto asi 12000 důlků pro lesní sazenice.

Divadlo

Spolek divadelních ochotníků Havlíček sehrál dne 25 prosince divadelní hru o 4 jednáních „Bláťáci“ od spisovatele J. Kouby s velmi dobrým úspěchem.

Zvýšení cen

Začátkem prosince došlo k značnému zvýšení cen veškerých potřeb životních, mzdových, hmot stavebních, uhlí, dříví, poživatin, obuvi, látek, železničních tarifů, poštovního atd. Některé věci stouply o 80 až 100 % a ještě více.

Cena masa hovězího byla	24,- K	po zvýšení	43,- K
Cena masa vepřového byla	24,- K	po zvýšení	54,- K
Cena mléka byla	7,20.- K	po zvýšení	15,2 K
Cena soli byla	2,40.- K	po zvýšení	—,- K
Cena másla byla	36.- K	po zvýšení	93,- K

Ceny zemědělských produktů

	Za protektorátu	Za republiky
Pšenice za 1q	207 K	280 Kčs
Žito za 1q	183 K	280 Kčs
Ječmen za 1q	170 K	210 Kčs
Oves za 1q	150 K	210 Kčs
1 kg živé váhy hovězího	6 – 8 K	14 Kčs
1 kg živé váhy vepřového	8 – 10 K	24 – 28 Kčs
Cukrovka 1q	30 K	41 Kčs
Čekanka	-	-

Poměry hospodářské

Měsíc leden byl stálý mírně mrzlo a sněžilo. Únor byl mírný tak též i březen. Polní práce začaly asi kolem 20. března a končily asi 20. dubna. Duben v první polovině byl suchý teprve ke konci měsíce nastalo zhoršení. Květen byl nestálý. Velká tepla až 40° se střídala s počasím deštivým a studeným. Červen byl studený a deštivý. Červenec byl stálejší, 22. července k večeru přihnala se velká větrná smršť, jaké není pamětníka. Na polích nejenom, že všechny obilné panáky porazila a rozmetala, ale snopy odnesla a zrní vytloukla. Ječmeny které nebyly svázané z pole byly odneseny a roztroušeny v bramborách a řepách, takže nebyly k sebrání. Pšenice které byly zralé, zrní se částečně vysypalo. Mák byl vichřicí poražen. Spousty

ovocných stromů bylo olámáno a i v lesích byly nadělány velké polomy. Ze střech bylo mnoho tašek a hřebenáčů scházeno. Z obytného stavení č. 26 patřící Josefu Myškovi byla střecha vichřicí zchozena. A stavení muselo pak být zbouráno. Srpen byl suchý. Září v první polovině bylo suché, avšak v druhé polovině denně přelo, takže se ani zasít nemohlo. Říjen byl normální, suchý a teplý. Listopad byl též teplý a suchý. Prosinec mírný a chladný.

Rok 1946

Vystěhovalci

V první polovině měsíce ledna odstěhoval se pan František Kolč z čísla 64 se 4 členy rodiny do pohraničí. V březnu odjel pan Vratislav Král řezník a hostinský z čísla 48. se 4 členy rodiny do pohraničí. Ke konci měsíce října odjel do pohraničí pan Josef Jelínek z čísla 63. Dále se odstěhovala paní Aňa Krchovová z čísla 12 do Prahy. Z čísla 67 se odstěhovala paní Šindelářová a domek byl dědici rozbořen. Ve dvou letech se odstěhovalo z naší obce celkem 52 osob. Neobydleno zůstává 10 domků. Hostinec číslo 48 byl zrušen a je dosud neobydlen.

Posečení v obecním lese

Vzhledem k velkému nedostatku paliva usnesl se národní výbor, aby v obecním lese se vykácela menší parcela olší a v dražbě prodala. Za dříví a probírku v lese utrhlo 27 000 Kčs.

Oheň

Dne 9. dubna asi kolem 8. hodiny ranní vypukl oheň z neznámé příčiny v hospodářství pana Bohumila Jelínka č. p. 33 zachvátil stáje pro dobytek a vepřín. Hašení se zúčastnily hasiči z Vinar a Kozojídek.

Volby

Volby do národní shromáždění se konaly dne 26. května 1946. Do voličských seznamů zapsáno bylo asi 207 voličů a volby se zúčastnilo 202 voličů. Strany obdržely hlasů:

Komunistická strana Československa	15 hlasů
Strana lidová	97 hlasů
Československá strana sociálně demokratická	43 hlasů
Strana národně socialistická	47 hlasů
Celkem	202 hlasů

V nové republice československé jsou povoleny pouze 4 strany politické.

M.N.V.

Podle voleb do národního shromáždění byli provedeny volby do místního národního výboru. Tak obdrželi:

Komunistická strana československá	1 mandát
Československá strana lidová	6 mandátů
Sociální demokraté	2 mandáty
Národní socialisté	3 mandáty

Za komunisty byl zvolen do M.N.V. pan Jindřich Trejbal č. 65, za stranu lidovou pan Josef Černý č. 46, pan František Šonfek č. 72, pan Josef Koncký č. 19, pan Josef Myška č. 80, pan Vratislav Horák č. 2, a Jaroslav Horák č. 77. Za sociální demokraty pan Bohumil Hejnek č. 33, pan Lámus Josef č. 62. Za československé národní socialisty pan Václav Jór č. 54, pan František Vlček č. 24. Předsedou národního výboru byl zvolen pan Šoufek František č. 72.

Maďaři

Asi v polovině měsíce prosince přistěhovali se do naší obce 3 rodiny Maďarů jako výpomocné dělníky. Byly ubytováni v prázdných domech v číslech 16, 18 a 48.

Oslava MJH

Dne 6. července bylo vzpomenu památky upálení Mistra Jana Husa zapálením hranice na Suchopádě.

Poměry hospodářské

Zima v lednu byla mírná. V únoru skoro nepřetržitě přelo a sněžilo. Začátek března byl větrný potom suchý ke konci měsíce pěkný a teplý. Polní práce začaly asi po 10. březnu a končily v polovině dubna. Duben byl teplý. Ovocné stromy odkvetly skoro v měsíci dubnu. Květen byl teplý, ale velmi suchý. Červen pěkný a teplý, taktéž červenec. Žně začaly asi po 10. červenci a skončily ještě tento měsíc. Srpen byl deštivý. V první polovině září dosti přelo teprve ke konci se počasí ustálilo. Říjen byl v první polovině suchý a teplý. Asi kolem 24. října však přišly mrazy až 5 stupňů a trvaly do 27. října. Listopad a prosinec byly mírné a deštivé.

Rok 1946 byl velmi úrodný. Tak jako by příroda chtěla nahradit nedostatek a strádání po 6 letech války, letos narostlo a urodilo se všeho. Obilí nadprůměrně sypala, byla velká úroda ovoce a zeleniny, takže odbyt dělal až potíže.

Ceny některých zemědělských výrobků:

Pšenice	360 Kčs	za 100 kg
Žito	360 Kčs	za 100 kg
Ječmen	280 Kčs	za 100 kg
Oves	280 Kčs	za 100 kg
Řepa cukrovka	60 Kčs	za 100 kg
Brambory	77 Kčs	za 100 kg
Čekanka	120 Kčs	za 100 kg
Jablka	od 400 do 750 Kčs	za 100 kg
Hovězí dobytek	od 11 Kčs do 20 Kčs	za 1 kg
Vepřový dobytek	od 22 Kčs do 29 Kčs	za 1 kg

Rok 1947

Rok 1947 byl **katastrofálně** suchý po zimě bylo sice mnoho sněhu, ale že byla zem promrzlá do hloubky 100 cm, všechn sních při tání utekl a způsobil velké zátopy, které nadělaly velké škody. Potom po celý rok nenamoklo, jen nepatrně deště asi 3 – 5 mm, pouze jednou 20 mm. Rok tento byl nejen velmi suchý, ale též teplý až parný.

Kulturní podniky

Spolek divadelních ochotníků Havlíček sehrál v březnu divadelní hru „Jambra a Panděra“ a 4. května k druhému výročí květnové revoluce divadelní hru „Revoluční květen“.

Změny držebností

Pan Rudolf Jánský č. p. 49 koupil domek od Josefa Nezbedy č.p. 56 a tento domek rozboural. Pan Josef Ouředník kovář č.p. 17 koupil domek č.p. 16 od Josefa Kolče, který se vystěhoval do pohraničí. Pan Josef Holman č.p. 61 koupil domek č.p. 63 od Josefa Jelínka a tento domek rozboural. Též č.p. 60 pan Antonínem Archalousem, který se vystěhoval do pohraničí bylo zbouráno. Dále byl prodán a zbourán domek č.p. 12 patřící Anně Krchové.

Hospodářské poměry

Zima byla velice zlá, sněhu napadlo velmi mnoho. Mrazy byly až 22° pod nulou. Sních ležel ještě v březnu. Polní práce začaly asi v polovině dubna. Mrazy byly poškozeny polní kultury, hlavně pšenice a jetel a nejvíce zimní řepky, které vymrzly.

Jaro bylo velmi suché. Suchem trpěly všechny polní kultury po celý rok. Není pamětníka tak suchého roku.

Byla to katastrofa pro naše dobytkařství. Píce narostlo velmi málo, takže byl velký nedostatek sena a slámy. Též bramborů a řepy narostlo málo, cukrovky asi 170 q po 1 ha.

Nedostatkem píce byli rolníci nuceni prodat velkou část užitkového dobytka. Následkem neúrody obilí byly dávky chlebovin na lístky sníženy, dále byly sníženy dávky cukru.

Za to byly zvýšeny dávky masa, nebo příhon dobytka na jatka byl velký. Následkem velkého sucha byla sklizeň velmi slabá. Obilí sypalo velmi málo.

Vláda usnesla se, aby vzhledem malé sklizně byly ceny zemědělských plodin částečně zvýšeny, aby byla částečně nahrazena škoda, kterou zemědělci utrpěli.

Ceny zemědělských plodin byly diktovány Nejvyšším cenovým úřadem.

Platilo se:

Za 100 kg	Kčs	Příplatek	Celkem
Pšenice	400	200	600
Žita	400	150	550
Ječmene	400	500	600
Ovsa	300	150	450
Cukrovky	60	20	80
Brambor	100	50	150

Následkem neúrody nebyla zajištěna výživa obyvatelstva, proto vláda republiky se rozhodla nakoupit a dovést obilí ze sovětského svazu L.L.L.R.

Toto obilí se platilo asi za 100 kg: pšenice 610 Kčs, žita 600 Kčs, ječmene 610 Kčs, ovsa 510 Kčs a kukuřice 560 Kčs.

Na protidodávku do sovětského svazu vyvezly jsme obuv koženou i gumovou a různé nástroje.

Nedostatek textilií

V tomto roce byl také velký nedostatek střížního zboží. Lidi měli peníze na látky, avšak nemohli ni koupit.

Lístky na dříví

Také na palivové dříví a řezivo byly zavedeny opět lístky.

Zapsal Horák Josef